

HVORLEDES ER DE RAPPORTERINGSMÆSSIGE PROBLEMSTILLINGER OG DEN REGNSKABSMÆSSIG BEHANDLING AF ESG?

3. JANUAR 2022
AALBORG UNIVERSITET
CAND. MERC. AUD, 4. SEMESTER
ANTAL ANSLAG: 159.017
ANTAL NORMALSIDER: 66
VEJLEDER: PETER THOR KELLMER

1.0. ABSTRACT

As the World includes information on entities' sustainability in a growing set of decisions, including but not limited to investments and loans, based on the assumption that information on sustainability captures information that typical financial information does not, the importance of valid sustainability information is also on the rise. However, work on creating public standards on the reporting hereof is still in its early phase.

In June 2019, FSR - Danish Auditors presented their first recommendations on how to report on ESG Key Figures - but this is still just a recommendation and not ruled by law.

This thesis initially investigates, whether FSR - Danish Auditors' recommendations are being followed by Danish entities, and analyses the consequences hereof. The investigations are based upon company information on the entities listed on the Danish OMXC25-stock index, and six randomly chosen entities listed on the Danish OMXC Mid Cap-stock index. The latter are included to strengthen the reliability of the thesis.

By analyzing company information of each individual entity, the thesis investigates whether FSR - Danish Auditors' recommendations are being followed, and the results hereof are used as a measure of, how far they have come in the process of creating a common public standard of reporting on ESG.

The analysis shows, that 8 out of 24 OMX C25-entities follow the recommendations to a certain degree, whereas the remaining 16 entities solely follow other reporting methods and frameworks. In comparison, the six Mid Cap-entities show more prone to following the proposed recommendations.

Furthermore, the investigation shows vast variation between chosen methodologies among data providers highlighting the risk of non-comparable benchmarks.

Based upon the results of this analysis, and the comparison to financial auditing standards, the thesis addresses a list of issues a missing reporting and measuring standard can cause - including the risk of ultimately making decisions on a false reasoning, if the reported measures show non-valid. Furthermore, the addressed issues are also compared to the proposed reporting recommendations from FSR - Danish Auditors to investigate, whether the proposed recommendations overcome the issues sufficiently. Here, it is addressed how the proposed recommendations yet leaves room for own interpretation, leading to the conclusion, that the current recommendations are not expected to sufficiently meet the needs of a commonly used public reporting standard.

INDHOLDSFORTEGNELSE

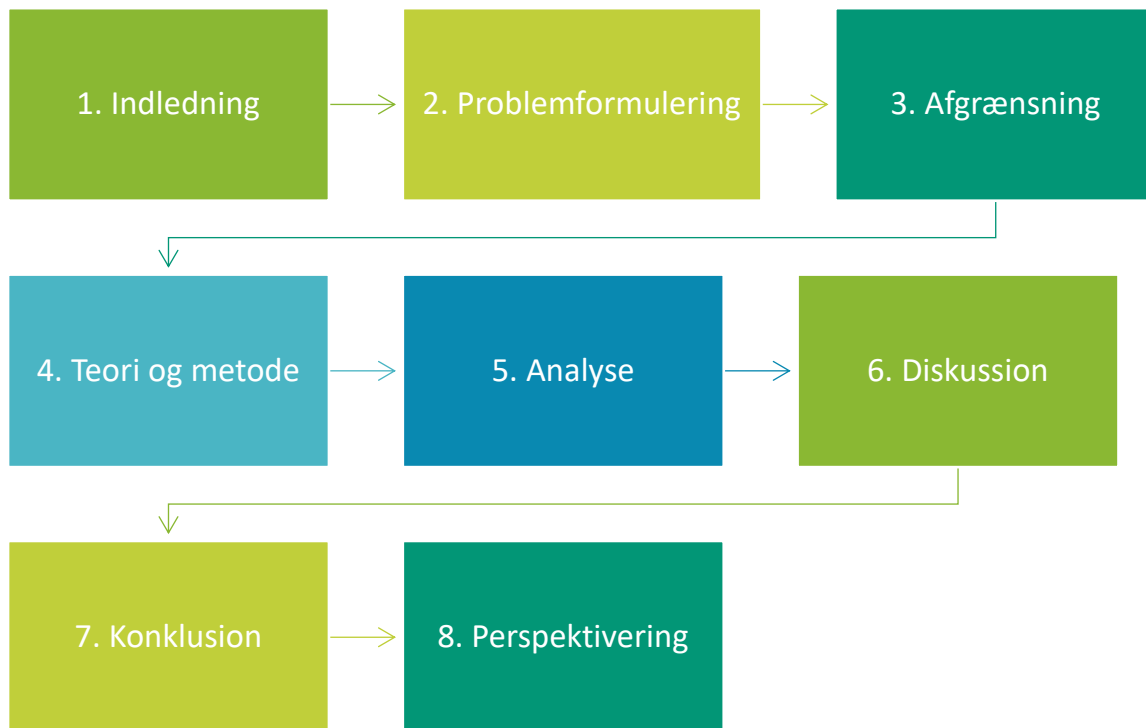
1.0.	Abstract	1
2.0.	Afhandlingens opbygning	5
3.0.	Indledning	6
4.0.	Problemfelt	8
4.1.	Problemstilling	9
4.2.	Problemformulering	10
4.3.	Oversigt over begreber og forkortelser	11
4.4.	Afgrænsning	12
5.0.	Videnskabsteori og metode	14
5.1.	Videnskabsteori	14
5.2.	Metode	15
5.3.	Kildekritik	16
6.0.	Teori	18
6.1.	Lovgivning	18
6.2.	Dansk lovgivning	18
6.3.	International lovgivning	20
6.4.	Dansk ESG anbefaling	20
6.5.	Ledelsesberetningen	21
6.6.	Environment, Social og Governance (ESG)	23
6.7.	FSR's bud på behandling af ESG i årsrapporten	25
6.8.	Global Reporting initiative (GRI)	33
6.9.	Sustainable Development Goals (SDG)	34
7.0.	Undersøgelse af C25-virksomheder	34
7.1.	A.P. Møller - Mærsk A/S	36
7.2.	Ambu A/S	38
7.3.	Bavarian Nordic A/S	39
7.4.	Carlsberg A/S	40
7.5.	Chr. Hansen Holding A/S	41
7.6.	Coloplast A/S	42
7.7.	Danske Bank A/S	42
7.8.	Demant A/S	43
7.9.	DSV Panalpina A/S	44
7.10.	FLSmidth & Co. A/S	45
7.11.	Genmab A/S	46
7.12.	GN Store Nord A/S	46
7.13.	ISS A/S	47
7.14.	H. Lundbeck A/S	47
7.15.	Netcompany Group A/S	48
7.16.	Novo Nordisk A/S	48
7.17.	Novozymes A/S	49
7.18.	Pandora A/S	50
7.19.	Rockwool International A/S	50
7.20.	Royal Unibrew A/S	51

7.21.	SimCorp A/S.....	51
7.22.	Tryg A/S	53
7.23.	Vestas Wind Systems A/S.....	53
7.24.	Ørsted A/S	54
7.25.	Opsummering af undersøgelsen af C25 virksomheder i tal	56
7.26.	Delkonklusion på undersøgelsen af C25 virksomheder.....	57
7.27.	Udvidelse af virksomhedsundersøgelsen	59
7.28.	NNIT A/S.....	59
7.29.	RTX A/S	59
7.30.	Matas A/S.....	60
7.31.	Nilfisk Holding A/S.....	61
7.32.	Copenhagen Airports A/S	61
7.33.	Bang & Olufsen A/S	62
7.34.	Delkonklusion på udvidelse af virksomhedsundersøgelsen	63
7.35.	Eksempel på beregning af Scope 1 og 2	65
7.35.1.	Eksemepel på beregning af Scope 1	65
7.35.2.	Scope 1: Model 1.....	65
7.35.3.	Scope 1: Model 2.....	65
7.35.4.	Scope 2.....	65
7.35.5.	Scope 2: Model 1.....	65
7.35.6.	Scope 2: Model 2.....	66
7.35.7.	Opsummering af beregning af scope 1 og 2	66
8.0.	Vurdering af FSR's ESG rapportering	67
8.1.	Governance – ledelsesdata	67
8.1.1.	Bestyrelsens kønsdiversitet.....	67
8.1.2.	Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	68
8.1.3.	Lønforstel mellem CEO og medarbejdere.....	68
8.2.	Social – Sociale data	69
8.2.1.	Fuldtidsarbejdsstyrke	69
8.2.2.	Kønsdiversitet	70
8.2.3.	Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	70
8.2.4.	Lønforstel mellem køn	71
8.2.5.	Medarbejderomsætningshastighed	71
8.2.6.	Sygefravær.....	72
8.2.7.	Fastholdelse af kunder	72
8.3.	Environment – Miljødata	73
8.3.1.	CO ₂ e, scope 1.....	73
8.3.2.	CO ₂ e, scope 2	73
8.3.3.	Energiforbrug	74
8.3.4.	Vedvarende energiandel	75
8.3.5.	Vandforbrug.....	75
8.4	Kritik af ESG-modellen	75
8.5	Kritik ved gennemgang af C25 virksomheder	78
8.6	Kritik ved gennemgang af virksomheder, der ikke er omfattet af c25 – Udvidet analyse	81
8.7	Kritik af beregning af Scope 1 og 2	81

9.0.	Diskussion.....	82
9.1.	Regulering fra FSR'S side	82
9.2.	Krav til revisor	84
9.3.	Krav til organisationen	85
9.4.	Krav til dataleverandør.....	87
9.5.	ESG som beslutningsgrundlag	87
9.6.	Opsamlende diskussion	88
10.0.	Anbefaling	92
10.1.	Anbefaling med udgangspunkt i en konkret ESG rapportering	94
11.0.	Konklusion.....	98
12.0.	Perspektivering	100
13.0.	Litteratur og kildefortegnelse	102
13.1.	Artikler og hjemmesider	102
13.2.	Bøger og tidsskrifter:	106
13.3.	Publikationer:	106
13.4.	Lovgivning og regnskabsstandarder	107
13.5.	Årsrapporter	107
13.5.	Bæredygtighedsrapporter	109
14.0.	Bilag	111

2.0. AFHANDLINGENS OPBYGNING

Afhandlingens opbygning illustreres nedenfor:

Figur 1: Egen tilvirkning

3.0. INDLEDNING

Virksomheders årsrapporter er gennem årtier blevet revideret af revisorer for indholdet af deres regnskabstal, og der er foretaget gennemgang af ledelsesberetningen, der gennem årene er blevet udvidet. Årsrapporten herunder ledelsesberetningen, der er en del af årsrapporten, er underlagt flere og flere regelsæt, der har gjort det mere omfattende at udarbejde årsrapporten.

Siden 2019 har det været muligt for danske virksomheder at indarbejde ESG-nøgletal i årsrapportens ledelsesberetning, som et tilvalg, for at illustrere virksomhedens påvirkning på omverden, herunder særligt miljøet.

Formålet med ESG-nøgletal har været at udarbejde bedre nøgletal på en ensartet måde på tværs af virksomhederne. Formålet er, at ESG-nøgletal skal have samme effekt som finansielle data, mens årsrapporten er underlagt begrebsrammer, årsregnskabsloven og i andre tilfælde de internationale regnskabsstandarder, så er ESG-nøgletal ikke underlagt en begrebsramme, hvilket gør ESG til et fortolkningsspørgsmål i virksomhederne. FSR har udarbejdet en anbefaling til, hvordan ESG-nøgletallene bør opgøres, hvilke ESG-nøgletal, der skal medtages, og hvordan de skal præsenteres i årsrapporten.

Implementeringen af ESG i årsrapporten har også medført, at ESG har vundet indpas i investeringsøjemed, hvor ESG anvendes som parametre for enkeltinvestorer, men også for investeringsforeninger.¹ Ifølge en undersøgelse fra 2021 udtaler 75 pct. af investorerne, at ESG har betydning for deres investeringer.² Undersøgelsen viser, at investorer prioriterer det bæredygtige afkast og tillægger ESG-rapportingen stor værdi. Hvordan sikrer den enkelte investor eller investorer gennem investeringsforeninger, at investeringerne er bæredygtige? Kan investorer være sikre på, at de opgjorte ESG-nøgletal er valide, pålidelige og opgjort på et sammenligneligt grundlag?

---

¹ Rasmussen, Erik. (2021, 4. november).

² Gaarden, Hugo. (2021, 23. november)

“For institutionelle investorer er et kritisk blik på virksomheders ESG-rapportering (Environmental, Social and Governance) mere reglen end undtagelsen, og for 91 pct. har de ikke-finansielle data haft væsentlig betydning for investeringsbeslutninger i løbet af det seneste år. Investorerne forventer dog endnu mere kvalitet, væsentlighed og gennemsigtighed i rapporteringen.” Carina Ohm³

Hensigten med de standardiserede nøgletal har været at give investorer et bedre indblik i virksomhederne, som derved har et bedre beslutningsgrundlag til at foretage investeringer, herunder miljørigtige investeringer for den miljøbevidste investor.⁴

“År for år har vi set, at investorer har lagt stadig større vægt på den ikke-finansielle rapportering, og det har nået et niveau, hvor stadig flere investorer gør det til en integreret del af evalueringen af potentielle investeringer,” fortæller Carina Ohm⁵

ESG inddrages inden investeringer foretages, men hvordan er ESG defineret, og hvor findes lovhjemlen til ESG? I denne afhandling er det hensigten at finde definitionen og begrebsrammen til ESG.

Er ESG anvendeligt i en årsrapport, og opgøres ESG efter samme principper i alle virksomheder? Hvordan sikres det, at de data som anvendes til opgørelse af ESG er pålidelige? Eksempelvis er det konstateret, at Lolland og Københavns Kommune i deres klimaregnskaber har indregnet den grønne effekt fra vindmøller i begge kommuners CO₂-regnskaber, hvorved den grønne klimaeffekt fra vindmøllerne er medregnet positivt i to klimaregnskaber; hvordan sikres, at ESG herunder klimaregnskabet, opgøres på et pålideligt grundlag?⁶

“Verdens største CO₂-udledere bør være mere ambitiøse på klimaområdet. Jeg synes i al beskedenhed, at vi i Danmark viser, hvordan man kan gøre det” Statsminister Mette Frederiksen⁷

---

³ How will ESG performance shape your future? (2020)

⁴ Chirez, Sophie & Stuckens, Julie. (2021, 27. august).

⁵ How will ESG performance shape your future? (2020)

⁶ Vibjerg, Thomas. (2021, 24. oktober)

⁷ Buch, David. (2021, 1. november)

Danmark rangerer som det fjerdemest bæredygtige land i verden i en undersøgelse udarbejdet i 2017 af World Economic Forum,⁸ men hvilken effekt har det, at Danmark som et lille land går forrest? Hvor stor indflydelse har det på virksomhedernes årsrapporter, og har FSR's anbefaling til nøgletal gjort det nemmere og mere gennemsigtigt at opgøre de enkelte virksomheders indsats for bæredygtighed og ikke på et land som helhed? Selvsamme rapport fra World Economic Forum rapporterer, at Danmark har en placering som nr. 118 i forhold til udledning af kvælstof.

"Noget af det, Danmark allerede har meldt ud, er, at man vil skære i udledningen af drivhusgasser med 70 procent frem mod 2030. Danmark har også lagt sig fast på, at man ønsker en udfasning af benzinbiler i 2030." Statsminister Mette Frederiksen⁹

Hvordan sikres en ensartet rapportering på ESG i virksomhedernes årsrapporter? Og i hvor stort omfang er ESG allerede omfattet af virksomhedernes årsrapporter?

4.0. PROBLEMFELT

Med afsæt i indledningen har afhandlingen til hensigt at undersøge, hvordan ESG behandles i danske virksomheder, og om ESG bliver anvendt, når der er øget fokus herpå fra regnskabslæserne.

Afhandlingen ønsker med afsæt i FSR's anbefaling om ESG-nøgletal at undersøge, hvordan danske virksomheder præsenterer deres ESG-hoved- og nøgletal, herunder om de anvender FSR's metode hertil.

Har implementeringen af ESG-hoved- og nøgletal gjort det muligt at foretage sammenligning af virksomheder på tværs af brancher? Herunder sammenligne, hvordan virksomhedens aktivitet påvirker miljøet, og er datagrundlaget så validt, at man kan undersøge og konkludere, om to virksomheder inden for samme branche er mere eller mindre forurenende end den anden virksomhed?

Bæredygtighed, herunder ESG og virksomheders sociale ansvar, bliver en større og større del af virksomhedernes årsrapporter, da virksomheder skal tage mere ansvar for sin påvirkning af

---

⁸ Global Energy Architecture Performance Index Report 2017 (2017)

⁹ Buch, David. (2021, 1. november).

nær- og fjernmiljøet end tidligere. I takt med at der stilles større krav fra offentligheden, er det interessant, at der for nuværende ikke er en regnskabsstandard, der muliggør og sikrer, at virksomhedens bæredygtighed bliver præsenteret på samme måde som konkurrenten. I dag er der ingen lovgrundlag, der regulerer ESG i årsrapporten. Der forefindes en anbefaling, men hvor mange anvender denne?

ESG og bæredygtighed er et varmt samtaleemne, og noget som er i fokus ved forbrugeren, regnskabslæseren, aktionæren¹⁰, medarbejderen, og nyhedsmedier fortæller gerne om den grønne omstilling og virksomhedernes bæredygtighed. Dansk Erhverv og EY sætter fokus på bæredygtighed ved en "Sustainability Awards"¹¹, hvor de mest innovative, omstillingsparate og bæredygtige virksomheder belønnes; men hvilken værdi skaber ESG-nøgletallene, og hvor pålideligt er det i årsrapporten, når der ikke er udarbejdet en fælles standard herfor.

Med udgangspunkt i ovenstående problemfelt ønsker afhandlingen at undersøge:

De rapporteringsmæssige problemstillinger og den regnskabsmæssig behandling af ESG.

4.1. PROBLEMSTILLING

Bæredygtighed, grønne tiltag og grønne investeringer, ordene og begreberne er mange, men hvordan sikres det, at ESG bliver opgjort korrekt og pålideligt? Hvordan sikres det, at ESG i årsrapporten er troværdige, og hvordan sikrer man sig en ensartet behandling af ESG-hoved- og nøgletal på tværs af årsrapporterne?

"Jo større betydning investorerne tillægger den ikke-finansielle rapportering, jo mere vokser deres krav og forventninger til kvaliteten af disse data. Derfor ser vi i disse år, at virksomheder søger større ensartethed, gennemsigtighed og verifikation af ESG-nøgletal, for på den måde at imødekomme investorerne behov" (Carina Ohm, EY)¹²

I afhandlingen ønskes undersøgt, hvordan ESG behandles i praksis, og hvordan ESG præsenteres i årsrapporten, når der ingen begrebsramme er til ESG. Derfor ønskes der i afhandlingen at

---

¹⁰ Raastrup, Nicolai. & Aagaard, Jette. (2021, 31. oktober).

¹¹ Sustainability Awards. (2021, 16. september)

¹² Ohm, Carina. (2021, 10. august).

undersøge ESG som helhed, men også hvordan lovgivningen kan sikre en bedre og mere overskuelig implementering.

Afhandlingen vil, da der ingen begrebsramme er for ESG i dag, være en overvejende praktisk gennemgang af problemstillingen, da der ønskes undersøgt, hvordan ESG anvendes i praksis. Afhandlingen vil ikke have til hensigt at udarbejde et oplæg til en lovtekst, men vil omfatte en konkret gennemgang af, hvordan ESG anvendes i praksis, og hvor der umiddelbart findes faldgruber, faresignaler, og begrænsninger i ESG-hoved- og nøgletallene.

“Investorer og virksomheder begynder at stille samme krav til den ikke-finansielle som den finansielle rapportering. Derfor ligger der også en opgave i at skabe en god forståelse af sammenhængen, så investorer kan vurdere alle aspekter af virksomhedens værdiskabelse.” Carina Ohm EY¹³

Problemstillingen ønskes belyst gennem en praktisk gennemgang af det overordnede emne ESG, herunder en praktisk gennemgang af rapporteringsmæssige problemstillinger og regnskabsmæssig behandling heraf.

4.2. PROBLEMFORMULERING

Med afsæt i indledningen, problemfelt, problemstilling herunder forfatterens interesse for emnet, er afhandlingens problemformulering følgende:

Hvorledes er de rapporteringsmæssige problemstillinger og den regnskabsmæssige behandling af ESG

For at kunne besvare afhandlingens problemformulering, hovedspørgsmål, ønskes nedenstående underspørgsmål undersøgt og besvaret i afhandlingen.

Underspørgsmål:

- Hvilken lovgivning er ESG underlagt i årsrapporten for danske virksomheder?
- Hvordan præsenteres ESG i årsrapporten?
- Hvilke forskelle er der på udvalgte virksomheders ESG-rapportering?
- Hvilke problemstillinger er der ved beregning af scope 1 og 2?
- Hvilke essentielle kritikpunkter er der i forbindelse med virksomheders ESG-rapportering?

---

¹³ Ohm, Carina. (2021, 10. august).

4.3. OVERSIGT OVER BEGREBER OG FORKORTELSER

Nedenfor er udarbejdet en oversigt over forkortelser og begreber, der er anvendt i afhandlingen.

CSR: Corporate Social responsibility (Social ansvarlighed)

Corporate Responsibility report: En rapport for virksomhedens ansvar og tiltag for dens sociale omverden.

ESG: Environmental, Social og Governance (Miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige).

FSR's anbefaling: Finansforeningen / CFA Society Denmark, FSR – danske revisorer og Nasdaq Copenhagen har udarbejdet en anbefaling til rapportering på bæredygtighed. Anbefalingen indeholder 15 bud på ESG-hoved- og nøgletal. Denne anbefaling omtales som FSR's anbefaling i afhandlingen.

FN: United Nations

Greenwashing: Begrebet anvendes til at omtale ting for at være bæredygtige uden at tingene reelt er bæredygtige.¹⁴

IAS: International Accounting Standards

IFRS: International Financial Reporting Standards

ÅRL: Årsregnskabsloven

---

¹⁴ Andersen, Lene. (2021, 15. marts).

4.4. AFGRÆNSNING

Afhandlingen vil tage udgangspunkt i de rapporteringsmæssige problemstillinger og den regnskabsmæssig behandling af ESG, herunder gennemgang af definitioner og fortolkninger, som er direkte relateret hertil.

Det forventes, at læseren har opbygget en vis forståelse og viden om emnet ESG forud for gennemgangen, herunder viden om opbygningen og forståelsen af en årsrapport, hvorved der i denne afhandling ikke vil blive foretaget en detaljeret gennemgang af almindelige anvendte fagtermer og begreber. Afhandlingen henvender sig til regnskabskyndige læsere, hvorfor visse regnskabsmæssige termer ikke forklares.

Da det forventes, at læser har et vist kendskab og forståelse for revision og regnskab, vil der i afhandlingen alene blive foretaget gennemgang af modeller, metoder og specifikke afsnit, som ikke vurderes at være kendt af den gængse regnskabslæser, der er endvidere for at lette læsers forståelse af afhandlingen udarbejdet en oversigt over begreber og forkortelser anvendt i afhandlingen i afsnit 4.3.

Ved anvendelse af videnskabsteori til undersøgelse af afhandlingens problemstilling er afhandlingen udfordret af den manglende begrebsramme, lovgivning eller andre regulativer, som regulerer ESG-rapportering i årsrapporten. Derfor er det til undersøgelse af afhandlingens problemstilling ikke muligt at foretage en normativ betragtning, idet der ikke findes kendte normer for ESG.

Som følge af ovenstående er afhandlingen udfordret på den videnskabsteoretiske tilgang, herunder forståelse af afhandlingens teoriafsnit, da empirien i overvejende grad ikke er baseret på lovgivning, men er baseret på anbefalinger afledt af den praktiske anvendelse af ESG i årsrapporterne.

I afhandlingens teoriforståelse og analyse vil afhandlingen være begrænset til forståelse og analyse af større danske virksomheder, herunder især virksomheder noteret på C25, der også kaldes børsnoterede virksomheder. Børsindekset C25 er udvalgt med henblik på, at det er de 25 mest

handlede danske aktier¹⁵, hvorved det er afhandlingens antagelse, at disse virksomheder er forgangsbillede på de øgede rapporteringskrav fra investorer og lovgivning.

Afgræsningen til børsnoterede virksomheder er foretaget, da børsnoterede virksomheder i henhold til årsregnskabsloven har flere krav i forhold til rapportering om samfundsansvar, hvorved det findes relevant at afgrænse til disse. Det må alt andet lige også forventes, at C25-virksomheder med øget krav om samfundsansvar¹⁶, højere rapporteringskrav og virksomhedernes ansættelse af højt uddannede i deres regnskabsafdelinger har større interesser i at forstå og fortolke f.eks. ESG ved implementeringen heraf i årsrapporten.

En afgrænsning til kun at omfatte børsnoterede virksomheder vil også have effekt på arbejdet rettet mod revisors erklæring på årsrapporten, da afhandlingen afgrænser sig til kun at undersøge forhold for børsnoterede virksomheder. Det betyder, at ledelsesberetningen vil blive gennemgået med udgangspunkt i revisors arbejde ved en revisionspåtegning.

Ved afhandlingens fokus på C25 virksomheder, der er underlagt skærpet krav om offentliggørelse af nyheder og data, herunder at markedet skal have alle oplysninger at vide samtidigt, har det efter en evaluering af fremgangsmåden for undersøgelsen af problemstillingen for denne afhandling medført, at afhandlingen skal udarbejdes uden brug af interviews, da C25-virksomheder ikke ønsker at give yderligere kommentarer end dem, der allerede er offentliggjort til markedet, ligesom virksomhederne henviser til, at de kun kan udtale sig om allerede offentligt tilgængelige data, hvorved et interview ikke vil give den ønskede effekt, og interviews er dermed fravalgt i denne afhandling.

Afhandlingen er baseret på C25-indekset pr. 1. november 2021, hvorved der ikke er taget hensyn til, at der pr. 20 december 2021 er foretaget ændring i C25-indekst, hvor Jyske Bank f.eks. er tilføjet til C25-indekset. Jyske Bank er ikke inddraget i afhandlingens analyse.¹⁷

Interviews er både fravalgt overfor de virksomheder, der indgår i afhandlingens analyse, men det er også fravalgt at inddrage interviews fra fagfolk, da udvalget af eksperter begrænser sig til et fåtal i Danmark, hvorved interviews vil komme fra en begrænset personkreds, og dermed

---

¹⁵ Nasdaq. (2021, 9. september).

¹⁶ Lovkrav til rapportering for større virksomheder. (2021, 2. november).

¹⁷ Mayor, Helle. (2021, 10. december).

vil det ikke være muligt at danne en konklusion ud fra et repræsentativt og pålideligt grundlag, som er sagligt og dækkende for bæredygtighed i årsrapporterne i Danmark.

Der er i afhandlingen fokus på C25-virksomhedernes behandling af ESG, men for at udvide analysegrundlaget er der endvidere tilfældigt udvalgt 6 virksomheder fra MIDCAP segmentet for at sammenligne C25-virksomheder og 6 af MIDCAP virksomheders behandling af ESG.

5.0. VIDENSKABSTEORI OG METODE

Under videnskabsteori og metode behandles afhandlingens fremgangsmåde til undersøgelse af afhandlingens problemstilling, herunder de indledende overvejelser til besvarelse af problemstillingen samt opbygningen af besvarelsen. I takt med afhandlingens besvarelse vil metodeafsnittet løbende blive gennemgået og revideret for at tilrettelægge og vurdere, om den oprindelige strategi behandler og besvarer problemstillingen fyldestgørende.

5.1. VIDENSKABSTEORI

Afhandlingen tager afsæt indenfor videnskabsteorien pragmatisme. Pragmatismen kommer allerede til udtryk i problemstillingen, idet afhandlingens problemstilling er afledt af forfatterens erhvervserfaring og med udgangspunkt i ESG's anvendelse i praksis, herunder opgørelsesmetoder og rapporteringsmuligheder.

Videnskabsteorien kommer til udtryk ved, at afhandlingens problemstilling "Hvorledes er de rapporteringsmæssige problemstillinger og den regnskabsmæssig behandling af ESG" undersøges gennem analyse af C25-virksomheder, hvor der i afhandlingens afslutning forsøges at danne forslag til praktiske løsninger, om hvordan ESG-rapportering i årsrapporten kan forbedres for at sikre en bedre regnskabsmæssig behandling og rapportering heraf.

Pragmatismen kommer ligeledes til udtryk ved, at det i afhandlingen er tiltænkt at foretage en analyse af, hvordan C25-virksomheder anvender ESG rapportering i praksis. Denne analyse udvides med yderligere 6 stikprøver fra MIDCAP segmentet for at undersøge, hvorledes disse virksomheder foretager rapportering af ESG i praksis.

Videnskabsteorien pragmatisme søges anvendt i afhandlingen, da ESG-rapportering fortsat er et nyt og højaktuelt emne. Problemstillingen er et relativt urørt emne, og der er dermed mulighed for, at denne afhandling kan danne rammer for, hvordan man i praksis kan få en bedre og mere ensartet regnskabsmæssig behandling af ESG og hvordan afhandlingen kan være med til at afhjælpe, hvordan eventuelle problemstillinger indenfor ESG kan håndteres bedre.

5.2. METODE

Afhandlingen udarbejdes efter den induktive metode ved at gennemgå 24 årsrapporter fra C25-virksomhederne. På baggrund af gennemgangen af observationerne fra årsrapporterne foretages generelle konklusioner. Den manuelle gennemgang af årsrapporter, herunder underliggende bæredygtigheds- og vederlagsrapporter, er sket med udgangspunkt i opslag gennem Erhvervsstyrelsen for at fremskaffe seneste årsrapporter for de respektive selskaber indeholdt i analysen. Gennemgangen er alene baseret på offentlige data.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af afhandlingen forsøgt at etablere kontakt til de børsnoterede virksomheder, men grundet udvidet tavshedspligt, som følge af børsnoteringen, så er der ingen af virksomhederne, der er vendt tilbage med kommentarer eller ønsker at udtale sig om, hvorfor de ikke følger FSR's anbefaling.

Der er derfor foretaget en gennemgang af virksomhedernes årsrapporter, samt de rapporter som årsrapporterne henviser til, herunder bæredygtighedsrapporter og vederlagsrapporter. Det kontrolleres, at virksomhederne rapporterer om de af FSR anbefalede 15 nøgletal.

Foruden kontrol af om virksomheden rapporterer på de 15 nøgletal er der ligeledes kontrolleret for, om ESG-rapporteringen er indarbejdet i årsrapporten, eller om den er udarbejdet i en særskilt rapport, som årsrapporten henviser til.

Der er med udgangspunkt i konklusionen på undersøgelsen af C25-virksomhederne foretaget en revurdering af udvælgelsesmetoden, hvorfor der er udvalgt 6 tilfældige virksomheder på MIDCAP market, der er listen over små og mellemstore børsnoterede virksomheder i Danmark, for at kontrollere om disse virksomheder følger FSR's anbefaling til rapportering af ESG-hoved- og nøgletal.

Afhandlingen udarbejdes ud fra metoden pragmatisme, derfor inddrages to praktiske eksempler på beregning af nøgletallene scope 1 og 2, som er nøgletal for virksomhedens miljøpåvirkning.

Det er gennem praktisk erfaring kommet afhandlingens forfatter til kendskab, at omregningsfaktorerne i scope 1 og 2 er forskellige ved forskellige dataleverandører. Desuden er forfatteren bekendt med, at en varians i omregningsfaktorerne kan have en væsentlig effekt på de endelige nøgletal.

Der er udarbejdet to praktiske eksempler på beregning af scope 1 og 2. Nøgletallene er beregnet med udgangspunkt i data fra en konkret virksomhed. Dataene er anonymiseret, og de vil efterfølgende blive omtalt som en fiktiv virksomhed.

De to eksempler anvendes til at illustrere effekten af virksomhedens valg af dataleverandør. Scope 1 og 2 beregnes i eksemplet på baggrund af to forskellige leverandørrapporter. Leverandørrapporterne er ligeledes anonymiseret på grund af tavshedspligt, og desuden er der indarbejdet klausuler i leverandørrapporterne om, at data ikke må viderebringes eller anvendes til andet end det bestilte formål, dog er leverandørrapporterne essentielle for forståelsen af en uset problematik.

I beregningen af scope 1 og 2 vil nøgletallene blive opgjort med udgangspunkt i samme fiktive virksomhed, men med udgangspunkt i to forskellige leverandørrapporter, som er kommet til forfatterens kendskab.

Der tages udgangspunkt i en fiktiv dansk produktionsvirksomhed med et stort CO₂ forbrug, ligesom virksomheden kun har produktion i Danmark, da det gør beregningen mere simpel.

I afhandlingen er arbejdsgangen induktiv. Det sker med udgangspunkt i en konkret problemstilling, hvor de rapporteringsmæssige problemstillinger og den regnskabsmæssig behandling af ESG undersøges, sammenholdes og gennemgås teoretisk og metodisk med udgangspunkt i den bagvedliggende lovgivning indenfor ESG-rapportering og ledelsens rapporteringsansvar i årsrapporten. Den induktive arbejdsgang fremgår ligeledes af afhandlingens gennemgang af sekundære kilder, hvor flere kilder indenfor samme område og emne gennemgås for at sikre høj pålidelighed og et korrekt og nuanceret billede af kilderne, herunder materialet som inddrages i afhandlingen.

Med afsæt i ovenstående og den induktive arbejdsgang vil problemstillingen blive besvaret og vurderingen foretages med udgangspunkt i teori og viden opnået gennem afhandlingens analyser. Der er forud for analyserne ikke foretaget en fast analysestrategi for på den måde at kunne påvirke vurderingen og konklusionen i en bestemt retning.

5.3. KILDEKRITIK

Afhandlingens besvarelse af problemstillingen er baseret på brugen af datakilder, hvor der er anvendt primære, sekundære og tertiære kilder til besvarelse heraf.

Ved indhentning af information til besvarelse af problemstillingen er der foretaget en vurdering af de enkelte kilder for at sikre materialets pålidelighed og troværdighed. Der er gennem research af materialet foretaget sammenholdelse med andre kilder for at sikre, at det valgte materiale er sagligt, objektivt, sandfærdigt, fuldstændigt og har aktualitet. I afhandlingen er der kun anvendt anerkendte og respekterede forfattere eller skribenter indenfor deres fagområde.

I afhandlingen er der anvendt primære kilder som grundlag for gennemgang af gældende lovgivning indenfor området, ligesom årsrapporter til brug for analyser indgår som primære kilder.

I afhandlingen er der anvendt sekundære kilder til gennemgang og forståelse af afhandlingens teori, samt til forståelse af emner og modeller forud for afhandlingens analyse af årsrapporterne, som er anvendt som primære kilder i afhandlingen. Ved anvendelse af sekundære kilder er kilderne undersøgt, og der er taget stilling til, om kilden har relevans, om kilden er tidssvarende, om kilden tilhører et anerkendt forlag eller er ansat i en virksomhed, der er anerkendt for sin viden indenfor området.

I afhandlingen er der anvendt tertiære kilder til foretagelse af en sammenholdelse af det indsamlede og anvendte datamateriale under primære og sekundære kilder for at sikre, at materialet er objektivt, har faglig og videnskabelig relevans. I sin helhed er de tertiære kilder anvendt til at danne overblik over emnet og til at få en forståelse af problemstillingen.

6.0. TEORI

I afhandlingen foretages en gennemgang af teorien, som er anvendt ved analysens gennemgang af årsrapporter.

Afhandlingen vil ikke omhandle årsagerne til, at ESG-nøgletal vedrørende forskellige gasarter medtages eller omhandle værdiansættelsen heraf, da det ligger uden for afhandlingens problemstilling og fokusområde.

For den videre forståelse af afhandlingen vil følgende teori for ESG blive gennemgået:

1. Lovgivning
  - a. Dansk lovgivning
  - b. International lovgivning
2. Dansk ESG-anbefaling
3. Ledelsesberetningen i årsrapporten
4. Environment, Social og Governance (ESG)
5. Global Reporting initiative (GRI)
6. Sustainable Development Goals (SDG)

6.1. LOVGIVNING

Afhandlingen fokuserer på C25-virksomheder, der både er reguleret af danske og internationale bestemmelser, hvorved der i de to efterfølgende afsnit vil blive undersøgt henholdsvis dansk og international lovgivning.

6.2. DANSK LOVGIVNING

Den danske lovgivning indenfor aflæggelse af årsrapporter i Danmark findes i Årsregnskabsloven. Den danske årsregnskabslov har implementeret flere bestemmelser, så der er samspil mellem dansk lovgivning og internationale regnskabsstandarder, der er omtalt i det efterfølgende afsnit.

Årsregnskabsloven indeholder ingen krav om, at årsrapporten skal indeholde ESG, informationer om bæredygtighed, hvorved det er regnskabsaflægger, der frivilligt afrapporterer herom, da der ikke er lov hjemmel til, at årsrapporterne skal indeholde ESG-nøgletal i Danmark.¹⁸

---

¹⁸ Regner, Hansen. (2021, 23. august).

I årsregnskabsloven er de samfundsmæssige problemstillinger, som en virksomhed skal omtale i årsrapporten, indarbejdet under Årsregnskabsloven §99 a.

”Store virksomheder skal supplere ledelsesberetningen med en ikke finansiell redegørelse for samfundsansvar. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om miljøforhold, herunder virksomhedens arbejde med at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktivitet, sociale forhold, personaleforhold og forhold vedrørende respekt for menneskerettigheder, bekæmpelse af korruption og bestikkelse¹⁹.”

Store virksomheder er defineret som virksomheder omfattet af regnskabsklasse D, som er virksomheder, der enten er børsnoteret, statslige aktieselskaber eller virksomheder med over 500 ansatte.

Ved fortolkning og udarbejdelse af ovenstående samfundsansvar i ledelsesberetningen vil der være sammenhæng mellem nogle af nøgletallene fra ESG-nøgletallene og kravene vedrørende samfundsansvar. Virksomheden er forpligtet til at indarbejde en redegørelse for virksomhedens samfundsansvar, hvor der redegøres for ikke finansielle oplysninger, så som virksomhedens politikker for samfundsansvar.²⁰

ESG er dog ikke omtalt i Årsregnskabsloven, hvorved ESG ikke i særlig høj grad ses anvendt af danske virksomheder i sin helhed, dog sker der ofte omtale heraf. ESG vil i årsrapporten være en del af de ikke finansielle nøgletal i årsrapporten. ESG-nøgletal kan i sin helhed omfatte nøgletal indenfor virksomhedens forbrug af energiresourcer, udledning af CO₂, medarbejdertrivsel samt lønforskelle mellem køn.²¹

ESG er i dag ikke omfattet af lovgivningen,²² men skal ses i sammenhæng med redegørelse for samfundsansvar under Årsregnskabsloven § 99a. Som lovgivningen er i dag, er ESG ikke omfattet af en begrebsramme, og derfor er ESG et ureguleret område, som omtalt i afsnit 6.6.

---

¹⁹ Årsregnskabsloven, §99a

²⁰ Thiele, Malene. (2020, 11. august).

²¹ Rachlin, Michael. (2019, 3. juni).

²² Regner, Hansen. (2021, 23. august).

6.3. INTERNATIONAL LOVGIVNING

Virksomheder, der aflægger årsrapport efter de internationale regnskabsstandarder, IFRS er heller ikke omfattet af en ESG-standard, hvorved det er op til virksomhederne selv at finde en praksis for opgørelse og præsentation af sine ESG-nøgletal i årsrapporten.²³

I henhold til Årsregnskabsloven er alle virksomheder, der handles på et reguleret marked i EU/EØS lande, herunder Danmark, det vil sige alle børsnoterede virksomheder, omfattet af Årsregnskabslovens bestemmelser om brug af IFRS i henhold til Årsregnskabsloven § 7:

“Virksomheder, som har kapitalandele, gældsinstrumenter eller andre værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked i et EU/EØS-land, og som har pligt til at aflægge årsrapport efter § 3, stk. 1, skal uanset størrelse følge reglerne for regnskabsklasse D”²⁴

6.4. DANSK ESG ANBEFALING

I Danmark er der ingen lovhjemmel til, at virksomheder skal udarbejde ESG-nøgletal, der er ingen standarder, som virksomhederne skal følge, så der er ingen korrekt opgørelse eller fremlæggelse af virksomhedernes ESG-nøgletal.²⁵

I juni 2019 offentliggjorde FSR, Finansforeningen og Nasdaq deres anbefaling til 15 standardiserede ESG-nøgletal,²⁶ som en dansk virksomhed bør medtage, herunder en opgørelsesmetode, der skulle sikre ensartethed på tværs af danske selskaber.²⁷ I afhandlingen vil FSR, Finansforeningen og Nasdaq’s anbefaling blive omtalt som FSR’s anbefaling. Anbefalingen er hædret af FN for at sætte fokus på bæredygtighed gennem de 15 anbefalede nøgletal.²⁸

FSR’s bud på 15 standardiserede ESG-nøgletal er lagt til grund for afhandlingens gennemgang af ESG-nøgletal.

---

²³ Regner, Hansen. (2021, 23. august).

²⁴ Årsregnskabsloven § 7

²⁵ Regner, Hansen. (2021, 23. august).

²⁶ Ny vejledning om ESG-rapportering. (2021, 9. juni).

²⁷ ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten (2020) FSR

²⁸ Mogensen, Birgitte. (2019, 31. oktober).

I FSR's anbefaling fremgår det også, at det anbefales, at ESG-nøgletallene indgår i ledelsesberetningen, og det må gerne være i forlængelse af den eksisterende hoved- og nøgletaloversigt.

Derfor vil næste afsnit omhandle en gennemgang af ledelsesberetningen, især med udgangspunkt i revisors ansvar for ledelsesberetningen.

6.5. LEDELSESBERETNINGEN

Med FSR's ønske om at placere ESG-nøgletallene i ledelsesberetningen er det interessant at undersøge, hvordan det påvirker revisor i forhold til revisionspåtegning og revisors erklæringsarbejde. Det er endvidere interessant at undersøge, hvilke udfordringer det giver ledelsen at indarbejde ESG i sin ledelsesberetning.

Ledelsesberetningen er ledelses beskrivelse af, hvordan regnskabsåret er gået, forventninger til fremtiden, og hvad ledelsen ellers ønsker at fremhæve af begivenheder for virksomheden, som af ledelsen anses som værende væsentlig for regnskabslæser.

Ledelsesberetningen vil som udgangspunkt indeholde en beskrivelse af regnskabsåret, herunder om årets resultat er tilfredsstillende, sammensætningen af aktiver og passiver, og om egenkapitalen er tilstrækkelig.

Ledelsesberetningen kan indeholde både finansielle og ikke finansielle tal og kan i sin helhed give ledelsen en mulighed for at knytte ord og forklaringer til de finansielle tal fra årsrapporten samt underbygge dem med ikke finansielle tal, der kunne være ESG, hvis det skaber relevans og værdi for regnskabslæser.

Afhandlingen foretager ikke en minutiøs gennemgang af ledelsesberetningen, der vil kun blive gjort opmærksom på, hvad ledelsesberetningen kan indeholde, og hvad revisor kontrollerer i forbindelse med revisors gennemgang af ledelsesberetningen.

Ledelsesberetningens omfang varierer alt efter virksomhedens regnskabsklasse; men grundlæggende indeholder ledelsesberetningen:

- Forklaring på virksomhedens primære aktivitet
- Særlige begivenheder i regnskabsåret
- Redegørelse for om de økonomiske forventninger til regnskabsåret er indfriet og har levet op til forventningerne.

I sin helhed udtaler den underskrivende revisor i sin revisionspåtegning sig ikke om ledelsesberetningen. Ledelsesberetningen er fra revisors side omfattet af Bekendtgørelse om godkendte

revisorers erklæringer²⁹, hvorved der ikke gives en konklusion med sikkerhed på ledelsesberetningen. En konklusion uden sikkerhed betyder dermed, at ledelsesberetningen kan indeholde oplysninger og nøgletal, der ikke er gennemgået i samme grad som den resterende del af årsrapporten, og med andre ord vil ledelsesberetningen ikke være revideret.

Revisor gennemgår ledelsesberetningen med henblik på at kontrollere om ledelsesberetningen i alt sin væsentlighed ikke er i uoverensstemmelse med årsrapporten, eller at ledelsesberetningen indeholder væsentlig fejlinformation.

Nedenfor er indsat uddrag af en blank revisionspåtegning fra FSR, der illustrerer revisors kommentarer på revisors udførte arbejde. Den blanke påtegning fra FSR er vedlagt som bilag 14.1 og der er som bilag 14.2 vedlagt et tilfældigt eksempel på en underskrevet revisionspåtegning.

Uddrag af revisionspåtegningen fra bilag 14.1:

Udtalelse om ledelsesberetningen:

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.”³⁰

---

²⁹ Bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæringer (2017).

³⁰ Eksempel på en 'blank påtegning'. (2021, 3. februar).

6.6. ENVIROMENT, SOCIAL OG GOVERNANCE (ESG)

ESG er virksomhedens ikke finansielle oplysninger, der anvendes til at analysere, hvor grøn og bæredygtig virksomheden er. ESG handler om virksomhedens evne til at vækste bæredygtigt og identificere forretningsområder med risici.³¹

ESG er et engelsk term, der består af sammentrækningerne af de første bogstaver i Environment, Social og Governance. Disse tre ord danner tilsammen ESG; E * S * G; = Sustainability, der i sin helhed betyder, at en virksomhed gennem sin produktion af produkter påvirker eller hjælper til med at påvirke verden i en mere bæredygtig retning under hensyntagen sociale, miljø- og ledelsesmæssige aspekter i virksomhedens påvirkning af den globale bæredygtige udvikling.³²

E = Environment består i sin helhed af virksomhedens miljømæssige påvirkning på omverden, det vil sige, hvordan virksomheden forstår at nedbringe og mindske sin påvirkning på naturen herunder;

- Energiforbrug i sin helhed, effektivitet, herunder forbrug af grøn energi
- Vandforbrug herunder evnen til at genanvende vand.
- Påvirkning på globale klimaændringer
- Forbrug af kulstof og andre emissioner.
- Forurening af luft og vand.

S = Social består i sin helhed af, hvordan virksomheden behandler sine medarbejdere, både ansatte direkte og gennem konsulentarbejde, samt hvordan virksomheden har evnen til at skabe, pleje og dermed fastholde kundeforhold;

- Medarbejdersammensætning
  - o Arbejdskraft målt i total arbejdsstyrke
- Diversitet mellem køn
  - o Antal hoveder
  - o Lønninger
- Medarbejdertilfredshed og trivsel
- Kundertilfredshed

---

³¹ What is ESG?. (2021, 31. marts).

³² Äijälä, Mikko. (2021, 9. december)

G = Governance består i sin helhed af, hvordan virksomhedens ledelsesmæssige tiltag virker på virksomhedens udvikling, herunder om virksomheden har mangfoldighed, og om der er sammenhæng mellem de lavest og højest lønnede. Governance måles i god selskabsledelse herunder:

- Kønsdiversitet i bestyrelsen
- Engagement fra bestyrelsen
- Lønforskelle mellem administrerende direktør og lavest lønnede.

ESG anvendes i dag som en del af årsrapporten ved at medtage ESG i ledelsesberetningen eller ved, at virksomheden udarbejder en særskilt rapport, som er uafhængig af årsrapporten.

ESG blev første gang anvendt i 2006 af FN, der anvendte det som en fællesbetegnelse for et område for bæredygtighed, men fremsatte ingen konkrete kriterier herfor. ESG er i dag uden nogen begrebsramme, hvorved ESG i en vis udstrækning er til fri fortolkning, idet ESG ikke er underlagt nogen lovgivning.

"Du kan ikke sammenligne forskellige investeringsforeningers bæredygtighed med hinanden, fordi der jo ikke er en klar og utvetydig fælles definition af, hvad en bæredygtig aktie er eller ikke er, så der kan godt være en vis grad af slør i brugen af ESG-scorerne. Hensigten og målet med ESG-scoren er dog det samme, uanset hvem der bruger den. Det er trods alt ikke sådan, at en kulsort virksomhed kan kategoriseres som fuldstændig bæredygtig hos et analyseinstitut og kulsort hos et andet. Så derfor kan du godt bruge ESG-scoren som et udmærket pejlemærke for, hvor meget bæredygtighed der er tale om," Lars Baadsgaard (ekspert i forbrugerøkonomi hos Forbrugerrådet Tænk)³³

Virksomheders rapportering om samfundsansvar er det lovgrundlag, som regulerer virksomheders oplysninger om ESG i årsrapporten. Samfundsansvar omtales også som CSR, social ansvarlighed, corporate sustainability og bæredygtighed. Rapportering om CSR har været et lovkrav siden 1. januar 2018 ³⁴ for alle store virksomheder, der aflægger årsrapport efter

---

³³ Regner, Hansen. (2021, 23. august).

³⁴ Lovkrav til rapportering for større virksomheder. (2021, 2. november). [Erhvervsstyrelsen](#).

regnskabsklasse C eller D. Regelsættet for rapportering om samfundsansvar er løbende blevet justeret og flere elementer er blevet tilføjet, lovhjemlen findes i Årsregnskabsloven § 99 a³⁵.

ESG-nøgletal er ikke omtalt i lovgivningen, men er senere omtalt i Erhvervsstyrelsens udsendte vejledning og fortolkning af lovgivningen. ESG er omtalt under "Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar³⁶", pkt. 4.3 hvor ESG-nøgletal står positivt omtalt under ikke-finansielle nøglere-sultatindikatorer. Det er anført, at nøgletallene kan udgøres af ESG-nøgletal, men at disse ikke aktivt skal være efterfulgt af en bestemt regnskabsstandard, ligesom det af den opdaterede vejledning fra april 2021 fremgår, at virksomheder aktivt skal oplyse, hvordan de enkelte nøgletal er opgjort, og dermed skal der tilføjes et afsnit om den anvendte beregningsmetode.

6.7. FSR'S BUD PÅ BEHANDLING AF ESG I ÅRSRAPPORTEN

FSR, Finansforeningen og Nasdaq har udgivet en oversigt og udlagt deres anbefaling på 15 standardiserede ESG-nøgletal, som FSR mener danske virksomheder bør følge uagtet branche, geografiske lokation eller selskabsstruktur.³⁷

FSR har udgivet deres bud, som er indsat i tabellen³⁸ nedenfor, sammen med en anbefaling om, at nøgletallene indarbejdes i ledelsesberetningen. I FSR's oversigt over udvalgte nøgletal omfatter også beregningseksempler til opgørelsesmetode for at sikre ensartet beregning på tværs af opgørelserne.

I afhandlingen er hoved- og nøgletalsoversigten fra FSR's publikation "FSR ESG" medtaget som tabel 1. Der er efterfølgende i afsnit 6.7.1.0., 6.7.2.0. og 6.7.3.0. foretaget en gennemgang af de enkelte nøgletal, herunder forklaring af nøgletallets betydning, hvordan nøgletallet opgøres og beregnes, samt hvordan datagrundlaget hertil kan indhentes i praksis.

---

³⁵ Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar (2021) [Erhvervsstyrelsen](#).

³⁶ Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar (2021) [Erhvervsstyrelsen](#).

³⁷ ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten (2020) [FSR](#)

³⁸ Tabel 1

Hoved- og nøgletaloversigt

	<i>Enhed</i>	<i>Mål</i>	2020	2019	2018	2017	2016
Environment - miljødata							
<i>CO₂e, scope 1</i>	Tons	4.200	4.389	4.479	4.658	4.751	4.870
<i>CO₂e, scope 2</i>	Tons	2.500	2.679	2.734	2.843	2.900	2.973
<i>Energiforbrug</i>	GJ	48.000	48.619	49.611	51.595	52.627	53.943
<i>Vedvarende energiandel</i>	%	52	51	49	46	39	32
<i>Vandforbrug</i>	m ³	1.325	1352	1.380	1.435	1.464	1.501
Social - sociale data							
<i>Fuldtidsarbejdsstyrke</i>	FTE	4.450	4.498	4.510	4.690	4.971	5.369
<i>Kønsdiversitet</i>	%	40	40	38	37	33	32
<i>Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag</i>	%	33	30	31	24	22	17
<i>Lønforstel mellem køn</i>	Gange	1,0	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4
<i>Medarbejderomsætningshastighed</i>	%	10	11	11	12	12	13
<i>Sygefravær</i>	Dage/FTE	4,5	5,3	5,4	5,6	6	6,4
<i>Fastholdelse af kunder</i>	%	88	85	87	83	81	79
Governance – ledelsesdata							
<i>Bestyrelsens kønsdiversitet</i>	%	33	33	33	17	0	0
<i>Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder</i>	%	98	95	92	92	90	92
<i>Lønforstel mellem CEO og medarbejdere</i>	Gange	88	23	22	21	21	20

Tabel 1: Vedlagt som bilag 14.3, renskrevet efter publikationen "ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten."

Grupperingen miljø, social og ledelse er fastholdt, der er dog foretaget en ændret rækkefølge ved gennemgangen for at begynde med de 'bløde og lettere håndgribelige' nøgletal.

6.7.1.0. GOVERNANCE - LEDELSESDATA

Virksomhedens ledelsesdata er håndgribelige tal og størrelser, der er relativt simple at kontrollere for ledelsen og andre, da de ofte kan afstemmes til andre rapporteringer og indberetninger til myndigheder.

6.7.1.1. Bestyrelsens kønsdiversitet

Nøgletallet for bestyrelsens kønsdiversitet udtrykker, hvor stor en andel af bestyrelsen, der er kvinder ud af den samlede bestyrelse. Nøgletallet kan ses i sammenhæng med store virksomheders kommentering om det underrepræsenterede køn, hvorved det ikke er nyt for regnskabslæser eller investor.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Bestyrelsens kønsdiversitet} = \left(\frac{\text{Kvindelige generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer}}{\text{Alle generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer}} \right) * 100.$$

6.7.1.2. Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder

Nøgletallet tilstedeværelse på bestyrelsesmøder er en indikator for, hvor deltagende et bestyrelsesmedlem har været på årets bestyrelsesmøder opgjort i procent. Nøgletallet indikerer, hvor tilstedeværende et bestyrelsesmedlem har været igennem regnskabsperioden.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\begin{aligned} \text{Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder} = \\ \left(\frac{\sum \text{Antal bestyrelsesmøder, hvor man har været tilstede}}{\text{Antal bestyrelsesmøder} * \text{Antal bestyrelsesmedlemmer}} \right) \text{ pr. bestyrelsesmedlem} \\ * 100. \end{aligned}$$

6.7.1.3. Lønforskkel mellem CEO og medarbejdere

Nøgletallet lønforskkel mellem CEO og medarbejdere er et nøgletallet, der kan udtrykke, hvor stor social lighed eller ulighed, der er i virksomheden målt på den gennemsnitlige medarbejderløn og lønnen til direktøren for selskabet.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Lønforskkel mellem CEO og medarbejdere} = \frac{\text{CEO compensation}}{\text{Median medarbejderløn}}$$

6.7.2.0 SOCIAL - SOCIALE DATA

Virksomhedens sociale data er bløde værdier, der er relativt simple at opgøre og undersøge.

6.7.2.1. Fuldtidsarbejdsstyrke

Fuldtidsarbejdsstyrke er et nøgletal, som udtrykkes som FTE'er, der opgøres som hvor mange fuldtidsansatte, som det kræver at drive virksomheden baseret på faktisk arbejdstid målt i timer, dermed korrigeres der for ansatte, der ikke arbejder på fuld tid, ved at måle efter antal hoveder/ansatte. Konsulenter og anden ekstern arbejdskraft indregnes i nøgletallet, hvorved der korrigeres for midlertidig arbejdskraft.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Fuldtidsarbejdsstyrke} = \text{FTE'er} + \text{midlertidig arbejdskraft}$$

6.7.2.2. Kønsdiversitet

Kønssammensætningen i virksomheden udtrykkes gennem nøgletallet Kønsdiversitet.

I opgørelsen skal den kvindelige andel af både fastansatte, midlertidige ansættelser og konsulenter medregnes, da det lægges til grund for nøgletallet.

Nøgletallet har til hensigt at vise, hvor stor en andel af den fulde arbejdsstyrke, der varetages af kvinder i regnskabsåret.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Kønsdiversitet} = \left(\frac{\text{Kvindelige FTE'er} + \text{Kvindelige midlertidige arbejdere}}{\text{Fuldtidsarbejdsstyrken}} \right) * 100.$$

6.7.2.3. Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag

Nøgletallet kønsdiversitet for øvrige ledelseslag er sammenligneligt med det forrige nøgletal, dog er dette nøgletal afgrænset til kun at omfatte kønsdiversitet i andre ledelseslag, hvor kvinder i ledende stillinger anvendes til beregning herfor. Det er virksomhedens ansvar at definere virksomhedens øvrige ledelseslag, som kan opdeles på f.eks. ledere i markedsføring og produktion.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag} = \left(\frac{\text{Kvindelige ledere}}{\text{Alle ledere}} \right) * 100.$$

6.7.2.4. Lønforskelle mellem køn

Nøgletallet lønforskel mellem køn er en indikator for virksomhedens lønforskelle mellem mænd og kvinder. Nøgletallet reguleres for, at det er den gennemsnitlige løn for mænd og kvinder.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Lønforskelle mellem køn} = \text{Median mandlig løn} / \text{Median kvindelig løn}.$$

6.7.2.5. Medarbejderomsætningshastighed

Nøgletallet medarbejderomsætningshastighed indikerer, hvor længe virksomhedens medarbejdere er ansat. Det er uanset om medarbejderen selv opsiger eller om medarbejderen bliver afskediget af virksomheden, begge scenarier indgår i nøgletallet.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Medarbejderomsætningshastighed} = ((\text{Frivillige} + \text{Ufrivillige forladende FTE'er}) / \text{FTE'er}) * 100$$

6.7.2.6. Sygefravær

Nøgletallet sygefravær måler hvor mange sygedage virksomhedens egne medarbejdere har i regnskabsperioden. Nøgletallet udarbejdes for at sætte fokus på trivsel blandt medarbejdere.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Sygefravær} = (\text{Antal sygedage for alle egne FTE'er i perioden}) / (\text{Total FTE'er}).$$

6.7.2.7. Fastholdelse af kunder

Nøgletallet fastholdelse af kunder forklarer hvor mange kunder, der er gengangere i regnskabsåret, ligesom der tages hensyn til nye kunder og kunder, der ikke handler hos virksomheden længere. Nøgletallet er særligt målbart eller anvendeligt i brancher, der har produkter med kort livscyklus.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\begin{aligned} \text{Fastholdelse af kunder: } & (((\text{Antal kunder ved afslutningen af perioden}) \\ & - (\text{Nye kunder der er kommet til i perioden})) / \\ & (\text{Antal kunder ved begyndelsen af perioden}) * 100. \end{aligned}$$

6.7.3.0 ENVIRONMENT - MILJØDATA

Virksomhedens miljødata består af komplekse nøgletal, der indeholder flere og komplicerede variabler.

6.7.3.1. CO₂e, scope 1:

CO₂e er en indikator på virksomhedens samlede miljøaftryk, som er afledt af virksomhedens aktivitet. CO₂e er i FSR's anbefaling opgjort til at dække scope 1 og 2, som gennemgås i de efterfølgende afsnit. Scope er opgjort med udgangspunkt i "GHG Protocol" standarden, hvor der er niveauerne scope 1-3.

Scope 3 er indirekte udledninger, der ikke indregnes i scope 2. Scope 3 kaldes også andre indirekte udledninger, som er afledt af aktiviteter, som virksomheden hverken ejer eller kontrollerer. Det kan være udledninger i værdikæden, som opstår tidligere i værdikæden end, virksomheden selv kontrollerer.

CO₂e, scope 1 er et nøgletal, der viser virksomhedens direkte udledninger af CO₂, og nøgletallet viser dermed virksomhedens miljømæssige påvirkning. Scope 1 er virksomhedens udledning fra brugen af virksomhedens aktiver, der f.eks. kan være maskiner, biler og computere. Der er i afhandlingen afgrænset væk fra udregningsmetode og effekten af de enkelte gasarter.

Beregningsen for scope 1 indeholder en opgørelse af virksomhedens forbrug af de 7 Kyoto gasarter, som er CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ og NF₃. Virksomhedens udledninger af de enkelte arter, samt virksomhedens CO₂ påvirkning vurderes i virksomhedens GHG Protocol, og dermed er det alene virksomhedens ansvar at opgøre et pålideligt forbrug af de enkelte gasarter.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\begin{aligned} & \text{Drivhusgasser (GHG) beregnes baseret på hver enkelt brændselstype - f. eks.: CH}_4 \\ & = \sum (\text{brugt brændselstype i tons} \\ & \quad * \text{CH}_4 \text{ konverteringsfaktor pr. brændselstype}). \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{Når alle emissioner er beregnet, skal de normaliseres til CO}_2 \text{ - ækvivalenter (CO}_2\text{e): CO}_2\text{e} \\ & = \text{CO}_2 + (25 * \text{CH}_4) + (298 * \text{N}_2\text{O}) + (22.800 * \text{SF}_6) + (\text{GWP faktor} * \text{HFC}) \\ & + (\text{GWP faktor} * \text{PFC}) + (17.200 * \text{NF}_3). \end{aligned}$$

6.7.3.2. CO₂e, scope 2

CO₂e, scope 2 er et nøgletal, der viser virksomhedens indirekte udledninger af CO₂ relateret til emissioner af energi. Udover elektricitet kan det også være komfortkøling, varme o. lign.

Den købte mængde energi omregnes til emission. Beregningen sker med udgangspunkt i, om virksomheden har anvendt kul, naturgas, grøn energi, biomasse, olie og atomkraft. Omregningsfaktoren afhænger af energiens oprindelsesland. Virksomheden kan købe en rapport fra en ESG-specialist, som har disse data.

FSR's beregning af nøgletallet:

Scope 2 emissioner er beregnet pr. land pr. købt MWh af elektricitet

$$\frac{\text{og}}{\text{eller}} \text{ GJ af } \frac{\text{fjernvarme}}{\text{fjernkøling}} - \text{ f.eks.: CH}_4$$

$$= \sum (\text{købt MWh eller GJ} * \text{CH}_4 \text{ konverteringsfaktor pr. land}) \text{ pr. land.}$$

Når alle emissioner er beregnet, skal de normaliseres til CO₂e:

$$\text{CO}_2\text{e} = \text{CO}_2 + (25 * \text{CH}_4) + (298 * \text{N}_2\text{O})$$

6.7.3.3. Energiforbrug

Energiforbruget måles i GJ, der udtrykker virksomhedens miljøpåvirkning med udgangspunkt i virksomhedens anvendte energi. I opgørelsen kompenseres for brug af vedvarende energi.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\begin{aligned} & \sum (\text{brugt brændselstype (t)} * \text{energifaktor pr. type brændsel}) \text{ pr. brændselstype} + \\ & (\text{brugt elektricitet (inkl. vedvarende energi) (MWh)} * 3,6) + \\ & (\text{brugt fjernvarme/ fjernkøling inkl. vedvarende kilder til varme/køling (GJ)}). \end{aligned}$$

6.7.3.4. Vedvarende energiandel

Nøgletallet vedvarende energiandel måler hvor meget af virksomhedens energiforbrug, som stammer fra vedvarende energi, og nøgletallet udtrykker hvor stor en andel af virksomhedens energi, der er grøn.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Vedvarende energiandel} = (\text{Vedvarende energi/Energiforbrug}) * 100.$$

6.7.3.5. Vandforbrug

Nøgletallet vandforbrug viser virksomhedens samlede vandforbrug.

FSR's beregning af nøgletallet:

$$\text{Vandforbrug} = \text{Summen af alt forbrugt vand - brutto.}$$

6.8. GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

Global Reporting Initiative, herefter omtalt GRI³⁹, er en international standard udarbejdet med henblik på at lave en begrebsramme for, hvorledes CSR kan rapporteres i årsrapporten. GRI, der er en vejledning for virksomheder, er udarbejdet af Global Reporting Initiative. GRI er en amerikansk velgørenhedsorganisation, der har til hensigt at fremme virksomheders rapportering om bæredygtighed gennem brug af bæredygtighedsrapportering og åbenhed i virksomhedens organisation, miljøpåvirkning, samfundspåvirkning og økonomi.⁴⁰

GRI har udarbejdet en standard, der er baseret på op til 15 år gamle guidelines⁴¹ indenfor CSR-rapportering, hvorved der er mere indhold og historik i denne standard, end i FSR's anbefaling om anvendelse af ESG-hoved- og nøgletal fra 2019. Fælles for FSR's anbefaling om anvendelse

---

³⁹ Risgaard, Pernille. (2016, 22. november).

⁴⁰ Risgaard, Pernille. (2016, 22. november).

⁴¹ Risgaard, Pernille. (2016, 22. november).

af ESG og GRI er, at det skal anses som en mulighed, som virksomhederne har for at rapportere om bæredygtighed i årsrapporten, men ESG indeholder ligeledes nøgletal og beregninger.

6.9. SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG)

Sustainable Development Goals, herefter omtalt SDG, er en standard, der skal medvirke til, at virksomheder inkorporerer bæredygtighed i forretningsgrundlaget, herunder medvirke til, at virksomheden sikrer, at verden bliver et bedre sted for mennesker i nær- og fjernområdet.⁴²

SDG er udarbejdet af FN og indeholder 17 fokusområder, også kaldet FN's 17 verdensmål, der er ens for hele verden. SDG er udarbejdet til brug for nationer og virksomheder. SDGs formål er at simplificere bæredygtighedstanken i organisationen.⁴³

Verdensmålene kan indarbejdes i virksomhedens ledelsesberetning i forbindelse med virksomhedens rapporteringskrav om samfundsansvar, men SDG indeholder ingen nøgletal, som ved virksomhedens ESG, hvorved SDG er mere en beskrivende tekst om virksomhedens intentioner, samt en beskrivelse af, hvad virksomheden har gennemført for at indfri sine intentioner.⁴⁴ Der er ingen nøgletal eller anden direkte sammenlignelse mellem to virksomheder, der anvender SDG⁴⁵.

7.0. UNDERSØGELSE AF C25-VIRKSOMHEDER

Med udgangspunkt i den tillærte viden om ESG vil afhandlingen undersøge, hvordan virksomhederne fra C25-indekset behandler ESG i årsrapporten, herunder om ESG har haft en påvirkning på virksomhedernes rapportering.

Afhandlingen vil undersøge om ESG er indarbejdet i årsrapporten eller om det fremgår af en selvstændig bæredygtighedsrapport. Desuden undersøges, om ESG-rapporteringen er udarbejdet efter FSR's anbefaling, eller om ESG-rapporteringen følger andre anbefalinger eller

---

⁴² Smale, Alison. (s.d.).

⁴³ Take Action for the Sustainable Development Goals. (s.d.).

⁴⁴ Olsen, Birgitte Kofod. (2018, 25. januar).

⁴⁵ Olsen, Birgitte Kofod. (2018, 25. januar).

standarder, som er udarbejdet for at sikre en ensartet rapportering om virksomhedens bæredygtighed og dermed sammenlignelige data.

I analysen er C25 udvalgt, som beskrevet under metodeafsnittet. C25 indeholder 25 aktier, men kun 24 juridiske selskaber⁴⁶, de er efterfølgende omtalt som virksomheder. De 24 virksomheder er oplistet nedenfor og er gennemgået med henblik på at analysere om virksomheden rapporterer om bæredygtighed, samt om virksomheden anvender FSR's, anbefaling om præsentation af ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten.

Virksomhederne, der er noteret på Nasdaq C25 i Danmark, er udvalgt som undersøgelselementer i analysen, da disse virksomheder kan danne grundlag for undersøgelsen, da de bl.a. er underlagt øget offentlig interesse, og dermed må antages at have fokus på rapportering om bæredygtighed, ligesom det må antages, at disse store virksomheder, som følge af, at de har en større organisation også har større ekspertise end mindre virksomheder, ligesom virksomhederne er underlagt visse bestemmelser for rapportering på samfundsansvar iht. Årsregnskabsloven § 99a.

---

⁴⁶ Nasdaq. (2021, 9. september).

Følgende C25-virksomheder er indeholdt i analysen:

Reference/ Undersøgelses- nummer	Juridisk selskabsnavn:
7.1.	A.P. Møller - Mærsk A/S
7.1.	A.P. Møller - Mærsk A/S
7.2.	Ambu A/S
7.3.	Bavarian Nordic A/S
7.4.	Carlsberg A/S
7.5.	Chr. Hansen Holding A/S
7.6.	Coloplast A/S
7.7.	Danske Bank A/S
7.8.	Demant A/S
7.9.	DSV Panalpina A/S
7.10.	FLSmidth & Co. A/S
7.11.	Genmab A/S
7.12.	GN Store Nord A/S
7.13.	ISS A/S
7.14.	H. Lundbeck A/S
7.15.	Netcompany Group A/S
7.16.	Novo Nordisk A/S
7.17.	Novozymes A/S
7.18.	Pandora A/S
7.19.	Rockwool International A/S
7.20.	Royal Unibrew A/S
7.21.	SimCorp A/S
7.22.	Tryg A/S
7.23.	Vestas Wind Systems A/S
7.24.	Ørsted A/S

7.1. A.P. MØLLER - MÆRSK A/S

A. P. Møller – Mærsk, der primært beskæftiger sig indenfor shipping industrien, har i deres årsrapport⁴⁷ ikke indarbejdet FSR's anbefaling om ESG-hoved- og nøgletal. I årsrapporten er foretaget en beskrivende forklaring herunder målbare tal, som virksomheden har til hensigt at indfri.

A. P. Møller – Mærsk's bæredygtighed er baseret på FN's verdensmål, hvor der i årsrapporten er

⁴⁷ A.P. Møller - Mærsk A/S, 2021, Årsrapport 2020.

fremhævet flere af de verdensmål, som virksomheden opererer med, men verdensmålene refererer alle til den underliggende bæredygtighedsrapport, som Mærsk har udarbejdet, og som er offentliggjort samtidig med årsrapporten.

Mærsk har som alternativ til indarbejdelse af ESG-hoved- og nøgletal i bæredygtighedsrapporten eller årsrapporten, udarbejdet et særskilt dokument indeholdende virksomhedens ESG-nøgletal, herunder ESG-nøgletallenes udvikling for, at det skal være nemmere for regnskabslæser at følge Mærsk's udvikling og indsats indenfor bæredygtighed og virksomhedens sociale ansvar. Bæredygtighedsrapporten indeholder Mærsk's målsætning, nuværende indsats samt status på, hvor langt virksomheden på balancedagen er fra at indfri målsætningen, ligesom virksomhedens ESG-nøgletal er inddraget for at analysere udviklingen.

I virksomhedens særskilte rapport "ESG Data overview 2020" er udarbejdet en 6-siders rapport med nøgletal, der beskriver Mærsk's bæredygtighed. Oversigten indeholder data for årene 2018-2020, hvorved den ikke overholder FSR's anbefaling om 5 års sammenligning.

I ledelsesberetningen medtages størstedelen af nøgletallene fra FSR's anbefaling om hoved- og nøgletal, dog er alle virksomhedens nøgletal vedrørende lønmæssige forhold samt medarbejderomsætning og kundefastholdelse udeladt. I ledelsesberetningen henvises til vederlagsrapporten, hvor ledelsesaflønnen fremgår, dog indeholder rapporten ingen oplysninger om lønforskel mellem CEO og medarbejderne. Det er endvidere bemærket, at tilstedeværelsen på bestyrelsesmøder og bestyrelseskønsdiversiteten kan udledes af årsrapporten uden, at det tydeligt fremgår, at oplysningerne er en del af virksomhedens ESG-rapportering. Scope 1 og 2 fremgår af virksomhedens ESG Data Overview 2020.

Med udgangspunkt i ovenstående kan det udledes, at Mærsk har gjort en ihærdig indsats for at formidle virksomhedens fokus på bæredygtighed og sociale ansvar overfor regnskabslæseren ved at udarbejde tre rapporter udover den lovpligtige årsrapport, hvor virksomhedens bæredygtighed og socialt ansvar nøje er gennemgået. Mærsk har udeladt enkelte nøgletal fra FSR's anbefaling, som skrevet ovenfor, dog er Mærsk's informationsniveau af en meget høj generel kvalitet, og der er næsten medtaget for mange oplysninger, så det kan virke forvirrende for regnskabslæseren.

7.2. AMBU A/S

AMBU, der udvikler og producerer udstyr til medicinalbranchen, har i årsrapportens⁴⁸ ledelsesberetningen indarbejdet en ESG-hoved- og nøgletalsoversigt for en 5-årig periode, hvor FSR's anbefaling om medtagelse af nøgletal er indarbejdet i al sin væsentlighed. Det bemærkes under gennemgangen af årsrapporten, at nøgletallet for kundefastholdelse ikke er opgjort, ligesom at der for flere af nøgletallene ikke er opgjort tal for de forrige regnskabsperioder.

Foruden indarbejdelse af ESG-hoved- og nøgletal i ledelsesberetningen, så har AMBU udarbejdet en særskilt bæredygtighedsrapport, som understøtter de nøgletal, som er medtaget i årsrapporten med mere beskrivende tekst.

Det bemærkes, at AMBU har undladt at oplyse nøgletal fra tidligere regnskabsperioder. AMBU oplyser, at disse nøgletal ikke er offentliggjort, da de ikke tidligere har været offentliggjort i forbindelse med virksomhedens årsrapporter. De manglende nøgletal er simple nøgletal vedrørende kundefastholdelse samt lønfordelingen mellem køn, der burde være relativt simple at beregne uagtet, at de ikke tidligere har været offentliggjorte.

AMBU har valgt at lade virksomhedens ESG-hoved- og nøgletal stå alene i årsrapporten uden yderligere kommentering. AMBU har foruden udarbejdelse af ESG-hoved- og nøgletal anvendt FN's verdensmål som fortolkning af virksomhedens bæredygtighed, herunder målsætning og kommentering.

I AMBUs ESG-oversigt kunne nøgletallene med fordel samtidigt være sammenholdt med virksomhedens SGD'er, da virksomhedens målsætning for verdensmålene ligeledes er beskrevet i årsrapporten.

Det kan udledes, at AMBU har indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal i al sin væsentlighed efter FSR's anbefaling, men at ESG-nøgletallene står uden yderligere forklarende tekst, hvorved nøgletallene i AMBUs årsrapport kan virke til at stå alene i rapporteringen.

---

⁴⁸ Ambu A/S, 2021, Årsrapport 2019/20

7.3. BAVARIAN NORDIC A/S

Bavarian Nordic, der er en dansk biotekvirksomhed, har indarbejdet bæredygtighed i årsrapporten.⁴⁹

Årsrapporten er aflagt på engelsk, men indeholder gennemgang af virksomhedens CSR-politikker, bæredygtighed og FN's verdensmål. Bavarian Nordic har udover informationer om virksomhedens bæredygtighed i årsrapporten udarbejdet særskilt rapport for ledelsesaflytninger, bæredygtighedsrapport og CSR-rapport.

Bavarian Nordic har valgt at udarbejde ESG-hoved og nøgletal efter FSR's anbefaling, hvor FSR's minimumsanbefaling er forsøgt overholdt, dog er der enkelte afvigelser, idet Bavarian Nordic ikke oplyser, hvor stor en andel af virksomhedens energiforbrug, som stammer fra vedvarende ressourcer samt nøgletal for kundefastholdelse. Det oplyses, at FSR's anbefaling er anvendt som begrebsramme for virksomhedens indregning og måling af ESG.

Det er interessant, at Bavarian Nordic undlader at oplyse, hvorfra virksomhedens energiforbrug stammer, herunder hvor stor en andel som stammer fra vedvarende energikilder. De manglende oplysninger kan skyldes flere forhold; f.eks. kan det skyldes, at andelen af vedvarende energikilder er meget lav, eller at det har været vanskeligt at opgøre nøgletallet pålideligt.

Et andet målbart nøgletal, som Bavarian Nordic har undladt at medtage, er nøgletallet om kundefastholdelse. Nøgletallet kan være interessant for investorer, da det forklarer, hvor stor en kundeandel, der er gengangere, og dermed hvor stor en andel af virksomhedens kunder, som tidligere har lagt en ordre i virksomheden, hvorved det kan være en indikator på, om virksomhedens produkter kan sælges. For Bavarian Nordic, der producerer og sælger produkter indenfor medicinalindustrien, burde have beregnet nøgletallet vedrørende kundefastholdelse, da det er en god milepæl i investeringsøjemed, da nøgletallet kan forklare, om virksomhedens produkter reelt anvendes, og om virksomhedens kunder køber produkterne igen.

Det interessante ved årsrapportens ESG-oversigt er de noter, som er anført under tabellen. Af noterne fremgår det, at oplysninger om virksomhedens sociale forhold er hentet fra virksomhedens særskilte CSR-rapport, som er udarbejdet for samme regnskabsperiode, dermed fremgår tidligere års nøgletal af CSR-rapporten. Under punkt 2 oplyser virksomheden, at virksomheden

---

⁴⁹ Bavarian Nordic A/S, 2021, Årsrapport 2020.

ikke har opereret aktivt med nøgletallet kønssammensætning, og derfor har virksomheden undladt at oplyse nøgletallet for perioden 2016 – 2019, hvilket er mærkværdigt, da det er et relativt simpelt nøgletal at beregne og oplyse, og nøgletallet fremgår oftest af virksomhedens lønmodul.

Under punkt 3 er sygdom for virksomhedens lokationer i USA udeladt, hvilket giver et fejlbehæftet billede af virksomheden, da det overfor virksomhedens investorer ikke giver det korrekte og reelle billede af medarbejdernes sygefravær, og havde udeladelsen påvirket virksomhedens finansielle nøgletal, så ville udeladelsen have medført et fejlbehæftet finansielt nøgletal, og det ville kunne give kommentarer fra revisor om, at alle oplysninger ikke er indregnet og præsenteret korrekt i årsrapporten.

Under punkt 4 er data for direktørens aflønning ligeledes udeladt for perioden 2016 – 2019. Det er et simpelt nøgletal, og direktørens aflønning er allerede oplyst i virksomhedens årsrapport, da det er omfattet af ÅRL § 98 b.

Virksomheden har til punkt 5 oplyst, at data for mødedeltagelse ved virksomhedens bestyrelsesmøder ikke er indsamlet for regnskabsperioden 2016 -2017. Det er et simpelt nøgletal, der nemt kunne beregnes med udgangspunkt i bestyrelsesmødereferater. Det er mærkværdigt, at virksomhedens simple nøgletal udelades fra årsrapporten.

7.4. CARLSBERG A/S

Carlsberg, der er en bryggerivirksomhed, har i den seneste årsrapport⁵⁰ ikke indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal i deres fem-årsoversigt. Carlsberg har indarbejdet målsætningen om at skabe vækst gennem ansvarlighed og på bæredygtig vis. Carlsberg har en målsætning om, at virksomhedens aktivitet ikke giver et samlet negativt CO₂ aftryk.

For en mere detaljeret gennemgang af virksomhedens målsætning om nul CO₂ udledning, henviser Carlsberg til bæredygtighedsrapporten, som er baseret på FN's verdensmål. Carlsberg har, som bilag til bæredygtighedsrapporten, udarbejdet en oversigt over virksomhedens miljømæssige påvirkning i en 6 årsoversigt for regnskabsperioden 2015 – 2020. I oversigten, som omfatter 7 sider, er virksomhedens udledninger af emissionsgasser samt energi- og vandforbrug oplyst, ligesom spild i produktionsprocessen oplyses. Bæredygtighedsrapporten er meget omfattende, og der medtages flere nøgletal end FSR anbefaler, ligesom nøgletal som scope 1 og 2

---

⁵⁰ Carlsberg A/S, 2021, Årsrapport 2021.

oplyses. Desuden oplyses om medarbejderforhold, herunder arbejdsskader, fuldtidsansatte, kønssammensætning, alderssammensætning og medarbejderomsætning. Oplysninger om vederlag og bestyrelsessammensætningen er udeladt, men det er muligt at fremskaffe begrænset information herom fra Carlsbergs årsrapport og vederlagsrapport.

Carlsberg følger ikke FSR's anbefaling om præsentation af ESG-hoved- og nøgletal, da der ikke er indarbejdet ESG-nøgletal i årsrapporten, men det er muligt at fremskaffe oplysninger herom fra tekst og bilag i den særskilte bæredygtighedsrapport. Det skal dog nævnes, at bæredygtighedsrapporten er meget omfattende og indeholder flere oplysninger end FSR's anbefaling, dog er oplysningerne præsenteret på en måde, som kan virke uoverskuelige for regnskabslæseren.

7.5. CHR. HANSEN HOLDING A/S

Chr. Hansen Holding er en global virksomhed, der fremstiller fødevaringredienser. Der er ikke indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten,⁵¹ men der refereres til en særskilt bæredygtighedsrapport.

I årsrapportens ledelsesberetning er der foretaget kommentering på virksomhedens målsætning i forhold til FN's klimamål, SGD, hvor virksomhedens klimamål er kommenteret i forhold til virksomhedens målsætning, iværksatte tiltag samt status for at opnå målsætningen om at drive en bæredygtig virksomhed.

I bæredygtighedsrapporten, der først og fremmest understøtter virksomhedens fokus på de, ud fra virksomhedens synspunkt, væsentlige punkter fra FN's verdensmål, som er oplyst i årsrapporten. I bæredygtighedsrapporten er der endvidere foretaget gennemgang af virksomhedens ESG-nøgletal. Virksomheden har beregnet og oplyst flere af de af FSR's anbefalede nøgletal, men de fremgår af de sidste sider i bæredygtighedsrapporten, hvilket kan indikere, at virksomheden ikke prioriterer nøgletallene i samme grad som FN's klimamål.

I bæredygtighedsrapporten er scope 1 og 2 opgjort, ligesom virksomhedens sociale og ledelsesmæssige forhold er oplyst, dog har virksomheden ikke oplyst forhold vedrørende den lønmæssige forskel mellem direktøren og den gennemsnitlige medarbejder, ligesom oplysninger som medarbejder og kundefastholdelse er udeladt.

---

⁵¹ Chr. Hansen Holding A/S, 2021, Årsrapport 2020/21.

Chr. Hansen Holding følger dermed ikke FSR's anbefaling om præsentation af ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten, ligesom virksomheden ikke har medtaget alle de anbefalede nøgletal i virksomhedens bæredygtighedsrapport.

7.6. COLOPLAST A/S

Coloplast producerer artikler til sundhedsindustrien. Virksomheden har indarbejdet bæredygtighed i årsrapportens⁵² ledelsesberetning. Virksomhedens bæredygtighed præsenteres ved en gennemgang af FN's klimamål, SDG, og virksomhedens målsætning og aftryk samt status på virksomhedens målsætning.

Årsrapporten har ikke indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal, men i Coloplast's bæredygtighedsrapport er der i et bilag udarbejdet ESG-nøgletal for en 4-årig periode. Af bæredygtighedsrapporten fremgår lønrelaterede forhold ikke, medarbejderomsætningshastighed og sygefravær er fravalgt, ligesom fastholdelse af kunder ikke fremgår.

Det kan dermed konkluderes, at Coloplast ikke følger FSR's anbefaling om indarbejdelse af ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten, dog er der medtaget flere af de anbefalede nøgletal, som bilag, i virksomhedens særskilte bæredygtighedsrapport, som ikke er revideret af virksomhedens revisor.

7.7. DANSKE BANK A/S

Danske Bank er en bank, som i årsrapportens⁵³ ledelsesberetning har indarbejdet et afsnit for bæredygtighed, hvor Danske Bank har valgt FN's klimamål som udgangspunkt for virksomhedens bæredygtigheds rapportering.

I ledelsesberetningen er SDG målene, virksomhedens målsætning, hvad virksomheden har opnået og virksomhedens plan for de enkelte mål gennemgået. Danske Bank har fremhævet, at de aktivt arbejder med ESG, når de foretager udlån til kunder eller vurderer samarbejdspartnere, hvorved Danske Bank lægger en stor del af sit ESG-ansvar over på sine kunder.

---

⁵² Coloplast A/S, 2021, Årsrapport 2020/21.

⁵³ Danske Bank A/S, 2021, Årsrapport 2020.

Danske Bank har i ledelsesberetningen aktivt skrevet, at virksomhedens ledelse arbejder med ESG-nøgletal, og ledelsen forventer, at ESG-nøgletallene vil blive indarbejdet i virksomhedens årsrapport indenfor nær fremtid.

I Danske Banks bæredygtighedsrapport er udarbejdet en nøgletaloversigt for virksomhedens ESG-aftryk for en 4-årig periode, herunder har virksomheden udarbejdet scope 1 og 2, der illustrerer virksomhedens reelle CO₂ udledning gennem sin aktivitet.

Danske Bank har medtaget nøgletal for to år, dog er virksomhedens vandforbrug, lønforskelle mellem køn kun medtaget for indeværende regnskabsperiode. Ligesom fastholdelse af kunder, mødedeltagelse og lønforskelle mellem direktør og medarbejdere er udeladt.

Danske Bank oplyser dermed de fleste af FSR's anbefalede ESG-nøgletal, dog er nøgletallene ikke udarbejdet for en 5-årig periode, ligesom enkelte nøgletal er udeladt. Det kan derfor konkluderes, at Danske Bank ikke følger FSR's anbefaling om ESG-hoved- og nøgletal, men det bør dog fremhæves, at Danske Bank rapporterer om mange virksomhedsspecifikke oplysninger, der er relevante for banken, herunder andelen af grønne lån og obligationer udstedt for året.

7.8. DEMANT A/S

Demant, der udvikler og producerer hjælpemidler indenfor hørelse. Demant har ikke indarbejdet ESG-nøgletal i virksomhedens hoved- og nøgletaloversigt sammen med de resterende finansielle nøgletal.⁵⁴

I årsrapporten henvises til særskilt afsnit for bæredygtighed, hvor der endvidere henvises til underliggende bæredygtighedsrapporter, som udarbejdes for at overholde den valgte ramme for FN's verdensmål, SGD.

FSR's anbefaling om indarbejdelse af ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten er ikke overholdt. I årsrapporten er medtaget informationer for at overholde dansk lovgivning for samfundsansvar i ledelsesberetning, og dermed er der ikke medtaget oplysninger som f.eks. scope 1 og 2.

Virksomhedens kommentering af bæredygtighedsrapporten er alene foretaget for at overholde gældende dansk lovgivning i forhold til samfundsansvar og for at kommentere på de valgte SGD-mål for Demant. Dermed har virksomheden ikke foretaget en gennemgang af de enkelte ESG-

---

⁵⁴ Demant A/S, 2021, Årsrapport 2020.

nøgletal, som det fremgår af FSR's anbefaling, dog har virksomheden kommenteret på virksomhedens energiforbrug gennem anvendelse af scope 1 og 2 i bæredygtighedsrapporten, men der er kun medtaget nøgletal for perioden 2018 – 2020.

Demant har opstillet en målsætning for virksomhedens bæredygtighed, men virksomheden overholder ikke FSR's anbefaling om ESG-hoved- og nøgletal, ligesom virksomhedens medtagne oplysninger, som f.eks. scope 1 og 2, er medtaget i bæredygtighedsrapporten, hvorved det kræver handling fra regnskabslæseren for, at denne kan finde ESG-nøgletallene, og det stemmer ikke overens med FSR's anbefaling om en nem og præsentabel oversigt.

7.9. DSV PANALPINA A/S

DSV, der er en transport- og logistik virksomhed, har i årsrapporten⁵⁵ for 2020 indarbejdet bæredygtig i form af en beskrivende tekst om vejen til at blive bæredygtig, men virksomheden har også udarbejdet ESG-nøgletal, der underbygger udviklingen i virksomhedens bæredygtighed.

DSV anvender FN's verdensmål, SDG, og GRI som fortolkning og rapportering af virksomhedens bæredygtighed. Virksomheden har udarbejdet nøgletal til at underbygge forklaringerne i årsrapporten, udviklingsanalysen samt virksomhedens målsætninger. Virksomheden har i årsrapporten fremhævet aftrykket fra scope 3, leverandører, ulykker, sygefravær, diversiteten i virksomheden, medarbejderomsætning, virksomheds politikker for socialt ansvar samt hvor stor en andel af virksomhedens medarbejdere, der har gennemført virksomhedens kursus om code of conduct.

DSV kan dermed fremhæves som en virksomhed, der gør meget ud af sine politikker og social ansvarlighed, og der oplyses herom i virksomhedens årsrapport, og virksomheden udarbejder også underliggende rapporter. Virksomheden overholder dog ikke FSR's anbefaling om rapportering af ESG-hoved- og nøgletal, da scope 1 og 2 ikke fremgår af årsrapporten, men scope 1 og 2 medtages i bæredygtighedsrapporten, men det er mærkværdigt, at en transport og logistik virksomhed undlader at oplyse sit scope 1 og 2 aftryk i 5 års oversigten sammen med virksomhedens andre relevante ESG-nøgletal. Scope 1 og 2 medtages i virksomhedens

---

⁵⁵ DSV Panalpina A/S, 2021, Årsrapport 2020.

bæredygtighedsrapport, men der er kun 2 års sammenligningsgrundlag, som er indeværende og forrige regnskabsperiode, da det skaber sammenhænge til virksomhedens resultatopgørelse og balance.

DSV har ikke fulgt FSR's anbefaling om udarbejdelse af en 5 års hoved- og nøgletalsoversigt. DSV har indarbejdet mere forklarende tekster, end de har inddraget nøgletal.

7.10. FLSMIDTH & CO. A/S

FLSmidth, der er en produktions- og rådgivningsvirksomhed, har indarbejdet bæredygtighed i årsrapporten.⁵⁶ Med udgangspunkt i FN's verdensmål, SDG og GRI udarbejder FLSmidth en beskrivende gennemgang af virksomhedens bæredygtige tiltag, som FLSmidth har foretaget for at sikre sit sociale ansvar og aftryk på miljøet. FLSmidth har medtaget enkelte ESG-nøgletal i årsrapporten. Virksomheden har medtaget nøgletallene CO₂-udledning, vandforbrug, arbejdsulykker og påvirkning på miljøet.

I FLSmidths årsrapport henvises til virksomhedens underliggende rapporter for bæredygtighed, selskabsledelse og vederlag, hvor virksomhedens ESG-nøgletal vises, men nøgletallene indarbejdes i en beskrivende tekst, hvorved det som regnskabslæser kan være besværligt at finde nøgletallene.

I virksomhedens bæredygtighedsrapport er scope 1 og 2 medtaget, men virksomheden har ikke fulgt FSR's anbefaling om at udarbejde en 5 års oversigt med virksomhedens ESG-hoved- og nøgletal. Desuden har virksomheden undladt at oplyse væsentlige nøgletal herunder virksomhedens energiforbrug, medarbejderomsætning, lønforskelle mellem køn. Det oplyses dog, at FLSmidth anvender FN's verdensmål, som deres primære bæredygtighedsfaktor, hvor der ikke er krav om beregning af nøgletal. Virksomheden oplyser om hensigten, og om hvad virksomheden har foretaget for at nå målsætningen, samt hvor langt virksomheden er med at indfri målsætningen.

---

⁵⁶ FLSmidth & Co. A/S, 2021, Årsrapport 2020.

7.11. GENMAB A/S

Genmab foretager medicinsk forskning og produktion. Genmab udarbejder ESG efter FN's klimamål og har gennemgået SDG'erne, herunder virksomhedens målsætning og resultatet af de tiltag, som de har foretaget.

Genmab har rapporteret om virksomhedens samfundsansvar i årsrapporten, men Genmab⁵⁷ følger ikke FSR's anbefaling om ESG-hoved- og nøgletal, og der er ikke udarbejdet nøgletal for scope 1 og 2.

Med udgangspunkt i analysen af Genmab kan det konkluderes, at virksomheden ikke har fulgt FSR's anbefaling om præsentation af ESG-hoved- og nøgletal. Hverken i virksomhedens årsrapport eller virksomhedens underliggende rapporter er scope 1 og 2 medtaget, men virksomheden oplyser, at de arbejder aktivt med ESG, og at de fremadrettet forventer at indarbejde ESG-nøgletal, herunder scope 1 og 2.

7.12. GN STORE NORD A/S

GN Store Nord, der udvikler og producerer høreapparater, har indarbejdet bæredygtighed og samfundsansvar i årsrapporten⁵⁸, ligesom virksomheden har udarbejdet en særskilt bæredygtighedsrapport. I årsrapporten er ESG opgjort efter FN's verdensmål, og dermed er der foretaget en gennemgang af virksomhedens SDG'er, herunder er virksomhedens mål gennemgået, og der er redegjort for, hvor langt GN Store Nord er med de enkelte mål, og om de følger virksomhedens plan.

I virksomhedens bæredygtighedsrapport er der indarbejdet enkelte nøgletal for udviklingen på forskellige områder, men hverken scope 1 eller scope 2 er medtaget, hvilket er de essentielle nøgletal, der gør virksomheden sammenlignelig med andre virksomheder og konkurrenter.

Med udgangspunkt i analysen af GN Store Nord kan det konkluderes, at virksomheden har fulgt FSR's anbefaling om præsentation af ESG-hoved- og nøgletal.

---

⁵⁷ Genmab A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁵⁸ GN Store Nord A/S, 2021, Årsrapport 2020.

7.13. ISS A/S

ISS, der driver servicevirksomhed, har indarbejdet bæredygtighed og virksomhedens sociale ansvar i årsrapporten.⁵⁹ Desuden har virksomheden udarbejdet en supplerende bæredygtighedsrapport, hvor der er yderligere oplysninger om virksomhedens bæredygtighed.

Fælles for årsrapporten og bæredygtighedsrapporten er, at de er baseret på FN's verdensmål. De forskellige SDG'er er gennemgået i forhold til målsætning, status og forventninger til fremtiden.

ISS har ikke fulgt FSR's anbefaling om at indarbejde en ESG-hoved- og nøgletaloversigt. Der er ikke angivet ESG-nøgletal i virksomhedens årsrapport eller virksomhedens bæredygtighedsrapport. ISS opererer med bløde værdier, og virksomheden har en omfattende beskrivende tekst i forhold til ISS' målsætning, samt hvad det kræver for ISS for at opnå sin målsætning for bæredygtighed.

7.14. H. LUNDBECK A/S

H. Lundbeck, der producerer og distribuerer farmaceutiske produkter, anvender FN's verdensmål som målestok for deres ESG-rapportering.

I årsrapporten⁶⁰ er ledelsens håndtering af bæredygtighed og samfundsansvar indarbejdet, ligesom der henvises til en særskilt bæredygtighedsrapport.

Bæredygtighedsrapporten er baseret på FN's verdensmål, og virksomhedens SDG'er bliver gennemgået og kommenteret i forhold til vurderingen af virksomhedens målsætning, og hvor langt virksomheden er nået i forhold til målsætningen.

I årsrapporten er der ikke indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal, hvorved H. Lundbeck ikke følger FSR's anbefaling.

---

⁵⁹ ISS A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁶⁰ H. Lundbeck A/S, 2021, Årsrapport 2020.

7.15. NETCOMPANY GROUP A/S

Netcompany, der er en IT- og konsulentvirksomhed, har indarbejdet ESG i årsrapporten⁶¹ både gennem indarbejdelse af virksomhedens målsætning i forhold til FN's verdensmål, SDG, og udarbejdelse af ESG-hoved- og nøgletaloversigt, som anbefalet af FSR.

Ved gennemgang af ESG-hoved- og nøgletaloversigten kan det konkluderes, at Netcompany i al sin væsentlighed har fulgt FSR's anbefaling, der er dog udeladt nøgletallet for fastholdelse af medarbejdere og kunder, dog har virksomheden som et supplement indsat medarbejdertilfredshedsscore og kundetilfredshedsscore for at give indblik i medarbejdernes trivsel og kundetilfredsheden.

Netcompany, der er en konsulentvirksomhed, hvorved det må antages, at virksomheden har en del rejseaktiviteter, og derfor er det interessant og nyttigt for regnskabslæseren, at virksomheden har beregnet nøgletallet Scope 3, der illustrerer virksomhedens flyaktiviteter gennem selskabets bookingbureauer.

Netcompany følger i al sin væsentlighed FSR's anbefaling om præsentation af ESG-hoved- og nøgletal, men virksomheden vælger at udelade enkelte ESG-nøgletal, mens andre nøgletal medtages som f.eks. scope 3.

7.16. NOVO NORDISK A/S

Novo Nordisk forsker, producerer og distribuerer medicin og lignende præparater. I Novo Nordisk's seneste årsrapport⁶² er ESG indarbejdet i form af en beskrivende tekst, om hvad virksomheden foretager med henblik på at være bæredygtig.

Novo Nordisk har ikke indarbejdet scope 1, 2 og 3 i årsrapporten, og der oplyses ikke yderligere herom i årsrapporten udover, at der henvises til et eksternt bureau, der kan bistå med at finde oplysninger herom.

---

⁶¹ Netcompany Group A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁶² Novo Nordisk A/S, 2021, Årsrapport 2020.

Novo Nordisk har udarbejdet en ESG-hoved- og nøgletalsoversigt for de seneste tre regnskabsår, og følger dermed ikke FSR's anbefaling om en 5 års hoved- og nøgletalsoversigt. Der er ligeledes ikke indarbejdet scope 1 og 2, som er virksomhedens primære ESG-nøgletal.

Generelt gælder, at Novo Nordisk's ESG-nøgletal har mest fokus på, hvilken effekt virksomhedens produkter har haft på slutpatienten, hvor mange dyr, der har været anvendt i forsøgsprocessen, medarbejdertrivselsundersøgelser o. lign.

Novo Nordisk har dermed lavet sin egen fortolkning af ESG-begrebet og tilpasset ESG-nøgletalene til sin egen virksomhed med henblik på at vurdere, hvordan Novo Nordisk mener, at virksomheden bidrager til at være bæredygtig og løse det sociale ansvar, som virksomheden har.

7.17. NOVOZYMES A/S

Novozymes, der er en biotek virksomhed, har indarbejdet ESG i årsrapporten⁶³ efter FN's verdensmål, SDG, som vises i et særskilt afsnit for ESG.

Novozymes har indarbejdet virksomhedens ESG-nøgletal sammen med noter for andre regnskabsposter, der har en sammenhæng med ESG-nøgletallet, men virksomheden har ligeledes indarbejdet et tekstafsnit for ESG i årsrapporten, hvor der redegøres for virksomhedens tiltag for bæredygtighed, herunder hvilken påvirkning virksomhedens aktiviteter har haft på miljøet, herunder indarbejdes scope 1, 2 og 3.

Ledelsen har kommenteret virksomhedens ESG-nøgletal, og ledelsen har fremhævet, hvor ledelsen ønsker at forbedre virksomhedens miljømæssige påvirkning.

Virksomhedens ESG-nøgletal er opgjort for indeværende og forrige regnskabsperiode, hvorved det kan konstateres, at Novozymes ikke følger FSR's anbefaling om at inddrage nøgletal for en 5-årig periode, ligesom ESG-hoved- og nøgletalsoversigten helt er udeladt for Novozymes.

---

⁶³ Novozymes A/S, 2021, Årsrapport 2020.

7.18. PANDORA A/S

Pandora, der producerer og sælger smykker, har indarbejdet bæredygtighed i årsrapporten⁶⁴ ved at rapportere på FN's verdensmål og beskrive deres tiltag for bæredygtighed samt ved at redegøre for, hvor stor effekt Pandora har gennem implementeringen af bæredygtighed i virksomheden. I årsrapporten er der ligeledes omtale af, hvordan Pandora's samfundsansvar påvirkes af genbrug af råstoffer og omsmelting af smykker, hvilket mindsker virksomhedens CO₂-aftryk, og gør virksomheden mere bæredygtig.

Pandoras årsrapport er udarbejdet gennem anvendelse af SDG og GRI. Årsrapportens gennemgang og anvendelse af begreber følger FSR's anbefaling om ESG, men der er ikke indarbejdet en ESG-hoved- og nøgletalsoversigt for regnskabslæseren, men der henvises til yderligere gennemgang i en særskilt bæredygtighedsrapport. I årsrapporten beskrives, hvordan Pandora forsøger at påvirke scope 1, 2 og 3, men årsrapporten medtager ingen ESG-nøgletal.

I bæredygtighedsrapporten er scope 1, 2 og 3 opgjort i værdier, ligesom der vises yderligere underliggende bæredygtighedsnøgletal.

Pandoras rapportering følger ikke FSR's anbefaling om anvendelse af hoved- og nøgletalsoversigt, hvorved regnskabslæseren kan have svært ved at finde ESG-nøgletallene, som kan sammenholdes med konkurrenterne. Pandora medtager mange oplysninger om bæredygtighed, men den manglende nøgletalsoversigt gør, at det bliver svært for regnskabslæseren at holde overblikket over, hvilke ESG-nøgletal, som Pandora reelt rapporterer på, ligesom der kun er medtaget 3 års sammenligningstal.

7.19. ROCKWOOL INTERNATIONAL A/S

Rockwool, der bl.a. producerer isoleringselementer, har i årsrapporten⁶⁵ indarbejdet ESG med en beskrivelse, hvor der er årsagsforklaringer på udviklingen fra forrige regnskabsperiode til indeværende regnskabsperiode, hvorved årsrapporten ikke følger FSR's anbefaling til opgørelse

---

⁶⁴ Pandora A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁶⁵ Rockwool International A/S, 2021, Årsrapport 2020.

og behandling af ESG. Rockwool baserer deres rapportering af samfundsansvar på FN's verdensmål og GRI.

Rockwool har udarbejdet en særskilt bæredygtighedsrapport, der ligeledes er opbygget omkring gennemgangen af FN's verdensmål og GRI, som enkeltvis er gennemgået. Bæredygtighedsrapporten medtager scope 1, 2 og 3 kalkulationer, men scope 1, 2 og 3 er ikke indarbejdet i årsrapporten.

Rockwools årsrapport og bæredygtighedsrapport indarbejder ESG, men det sker med mere beskrivende tekst end, der er konstateret ved gennemgangen af de andre virksomheder i analysen. Rockwool undlader at udarbejde en 5 års ESG-hoved-og nøgletalsoversigt.

7.20. ROYAL UNIBREW A/S

Royal Unibrev, der producerer og sælger drikke med alt fra vand til øl, har indarbejdet bæredygtighed i årsrapporten⁶⁶ gennem overholdelse af ÅRL §99a samt rapportering på FN's verdensmål.

Royal Unibrev har i 2020 udarbejdet en ny bæredygtighedsstrategi, der baserer sig på FN's verdensmål, hvor enkelte nøgletal, der også indgår i ESG er indeholdt. Virksomheden har ikke opgjort scope 1 og 2, som er de primære ESG-nøgletal.

Royal Unibrev oplyser forbrug i produktionen, diversiteten, medarbejderforhold, trivsel og sikkerhed i virksomheden.

7.21. SIMCORP A/S

Simcorp, der er en dansk virksomhed, som fremstiller software, har indarbejdet bæredygtighed i årsrapporten.⁶⁷ Foruden indarbejdelse i årsrapporten, så har virksomheden udarbejdet særskilte bæredygtigheds- og vederlagsrapporter.

---

⁶⁶ Royal Unibrew A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁶⁷ SimCorp A/S, 2021, Årsrapport 2020.

I årsrapporten omtales bæredygtighed gennem en redegørelse for, hvad virksomheden gør for at imødegå krav fra kunder, og hvad virksomheden aktivt gør for at overholde rapporteringskravet om virksomhedens samfundsansvar ifølge ÅRL § 99 a.

I årsrapporten henvises til bæredygtighedsrapporten, og i årsrapporten fremgår det, at ESG er indarbejdet med udgangspunkt i FN's verdensmål, SDG.

Simcorp har udarbejdet en mere omfattende ESG-oversigt, hvor der er indarbejdet nøgletal for hovedkontoret samt koncernen, hvorved man får en fornemmelse af, hvor meget hovedkontoret udgør af virksomhedens samlede påvirkning,

Simcorp har lavet en fortolkning af FSR's anbefaling for ESG, hvor de har valgt at sammendrage scope 1 og 2, da Simcorp ikke mener, at de vil give regnskabslæseren væsentlig information, når man forholder sig til, at det er en software virksomhed, hvorfor forbruget af scope 1 er begrænset.

Foruden opgørelse af scope 1 og 2 har virksomheden også inddraget scope 3, som omfatter indirekte udledninger, der ikke er indeholdt i scope 2. Virksomheden har indregnet CO₂ påvirkningen fra sine rejseaktiviteter, da virksomheden har anset rejseaktiviteterne for at indgå i virksomhedens aktivitet.

Simcorp følger FSR's anbefaling, men virksomheden har desuden indarbejdet ESG-nøgletal omkring medarbejdernes fratræden samt årsagen hertil, fordelingen af kvinder i ledelseslaget er mere detaljeret end i andre virksomheder, uddannelsestid for medarbejdere, betalte skatter, effektiv skatteprocent, rapportering af arbejdsskader og indberetning af overtrædelser af menneskelige rettigheder.

Foruden de yderligere oplysninger under sociale forhold, så oplyser virksomheden også mere detaljeret om selskabsretlige forhold, herunder bestyrelsesmedlemmernes inddeling i aldersgrupper for, at man kan vurdere bestyrelsens sammensætning.

Simcorp har gennem ESG-rapportering indarbejdet flere nøgletal og oplysninger end FSR's anbefaling. Simcorp har indarbejdet mange bløde værdier omhandlende virksomhedens behandling af ansatte. Det er dog bemærkelsesværdigt, at Simcorp selv har valgt at sammendrage scope 1 og 2 til et nøgletal, når FSR's anbefaling forklarer, at de skal udarbejdes som to selvstændige nøgletal. Desuden angiver virksomheden, at nøgletal for tidligere år kan mangle indregning af vandforbrug, da vandbruget ikke var opgjort eller ikke var tilgængeligt.

7.22. TRYG A/S

Tryg, der sælger forsikringer til private og erhverv, har ikke indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten.⁶⁸ Årsrapporten indeholder en gennemgang af virksomhedens samfundsansvar, og der refereres til en selvstændig bæredygtighedsrapport.

I bæredygtighedsrapporten er ESG indarbejdet, og scope 1 og 2 er oplyst. Desuden har virksomheden medtaget scope 3, som ligger udover FSR's anbefaling. Der er ikke udarbejdet en 5-års oversigt for klima og miljømæssige forhold, idet der alene er opgjort ESG-nøgletal for perioden 2018 – 2020.

Det bemærkes, at Tryg årsagsforklarer udviklingen ved større udsving, hvilket giver et godt indtryk som regnskabslæser, da det ikke blot er rå tal, som Tryg præsenterer.

Ved gennemgang af Trygs opgørelse af sociale og selskabsretlige forhold har Tryg udarbejdet en 5 års oversigt samt kommenteret på væsentlige udsving. Tryg overholder FSR's anbefaling i forhold til minimumstal, men Tryg har suppleret med mere specifikke data, herunder er nøgletallet for fastholdelse af kunder opdelt på markeder og lande, så man som regnskabslæser nemmere kan analysere udviklingen på de enkelte markeder. Der er oplysninger om medarbejder-tilfredsundersøgelse, deltagelse i audit committe, risik committee, nomination, IT-data ligesom anvendelse af selskabets Whistlerblower ordning er oplyst i oversigten.

7.23. VESTAS WIND SYSTEMS A/S

Vestas, der producerer vindmøller, har indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten,⁶⁹ hvor de væsentligste forhold ifølge virksomhedens vurdering er indarbejdet.

Foruden indarbejdelse af ESG i årsrapporten har Vestas udarbejdet en særskilt bæredygtighedsrapport, hvor der er foretaget en mere detaljeret gennemgang af den bæredygtige udvikling i Vestas, herunder redegørelse for implementering af tiltag til forbedring af virksomhedens bæredygtighed.

---

⁶⁸ Tryg A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁶⁹ Vestas Wind Systems A/S, 2021, Årsrapport 2020.

Vestas har indarbejdet de primære ESG-nøgletal scope 1 og 2 i årsrapporten. Vestas har endvidere suppleret med scope 3, der ligger udover FSR's anbefaling. Der er i henhold til FSR's anbefaling udarbejdet ESG-nøgletal for 5 år, i det omfang det har været muligt at indhente data.

Vestas følger FSR's anbefaling og medtager foruden nøgletal for scope 1 og 2, oplysninger om diversiteten i bestyrelsen og andre ledelseslag. Vestas' opgørelse bærer præg af at være tilpasset virksomheden, da der oplyses om vandforbrug i produktionen, herunder andelen af ferskvand, der er udledt, affald fra produktionen, hvor stor en andel af affaldet, der er genanvendeligt, forventet emission for producerede enheder, indrapporterede arbejdsskader og brug af etableret whistleblower ordning, der er blevet lovkrav fra 17. december 2021.⁷⁰

Vestas udarbejder en særskilt bæredygtighedsrapport til at underbygge ESG rapporteringen i årsrapporten, hvor det fremgår, at rapporteringen indeholder SDG, GRI og ESG.

Vestas har i overvejende grad fulgt FSR's anbefaling om rapportering på bæredygtighed i sin årsrapport. Vestas har i sin bæredygtighedsrapport suppleret med andre produktionsrelaterede nøgletal.

7.24. ØRSTED A/S

Ørsted, der producerer og sælger strøm, har indarbejdet ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten⁷¹ for 2020, men der er også udarbejdet en særskilt ESG og bæredygtighedsrapport, hvor nøgletal er gennemgået i en mere detaljeret grad end i årsrapporten ligesom, at bæredygtighedsrapporten indeholder flere oplysninger end dem, der er indeholdt i årsrapporten. Ørsted har anvendt GRI, SDG og beregningsmetoder, som FSR anbefaler.

Årsrapporten indeholder ESG-data, hvoraf det fremgår, at Ørsted har valgt at indeholde dattervirksomheder, mens miljøpåvirkningen fra associerede virksomheder og joint ventures er udeladt fra opgørelsen.

Ørsteds oversigt over ESG-nøgletal adskiller sig ved kun at medtage tal for to år, hvor FSR's anbefaling er 5 år. Oversigten skaber sammenhæng til årsrapporten, hvor tal fra indeværende

---

⁷⁰ Lov om beskyttelse af whistleblowere (2021)

⁷¹ Ørsted A/S, 2021, Årsrapport 2020.

og forrige regnskabsperiode fremgår af resultatopgørelsen og balancen. Ørsted oplyser scope 1, 2 og 3, ligesom det oplyses, hvor stor en mængde vindmøller Ørsted' har installeret i året, samt hvor de er installeret. Ørsted har valgt at sammendrage sociale og selskabsretlige forhold i rapporten. Udover FSR's anbefaling er der medtaget oplysninger om medarbejdertilfredshed fra en årlig tilfredsundersøgelse, ligesom antallet af arbejdsulykker og brug af whistleblower ordning er indeholdt i rapporten, herunder hvor mange sager, der er viderebragt til politiet.

Ved gennemgang af Ørsteds ESG i årsrapporten kan de konkluderes, at virksomheden selv definerer begrebsrammen ligesom, at associerede virksomheder og joint ventures ikke er inddraget i analysen, hvorved det fuldstændige billede for Ørsted ikke kan dannes ved Ørsteds opgørelse af ESG. Ørsted har valgt at inddrage Whistleblower ordning og sikkerhed.

Ørsted har valgt at medtage nøgletal for 2 år, så nøgletallene kan sammenlignes med årsrapportens resultatopgørelse og balance, hvilket ikke er i overensstemmelse med FSR's anbefaling om behandling af ESG i årsrapporten.

Ørsted videresælger den producerede strøm, og Ørsted forbruger ikke strømmen selv. I henhold til opgørelse af ESG kan den producerede strøm indgå i opgørelsen af ESG-nøgletallet, selvom Ørsted videresælger strømmen, dermed vil strømmen både påvirke Ørsteds ESG-nøgletal og ligeledes ESG-nøgletallene for den virksomhed, som anvender Ørsteds strøm.⁷²

---

⁷² ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten (2020) Finansforeningen, CFA society Denmark, Danske Revisorer (FSR)

7.25. OPSUMMERING AF UNDERSØGELSEN AF C25 VIRKSOMHEDER I TAL

Med udgangspunkt i FSR's anbefaling om ESG-nøgletal i årsrapporten er der i de foregående afsnit foretaget en gennemgang af C25-virksomhederne, hvor det er kontrolleret, om de 24 børsnoterede virksomheder foretager rapportering efter FSR's anbefaling med opgørelse af 15 anbefalede nøgletal. Hvis virksomhederne ikke følger FSR's anbefaling, så er det undersøgt, hvorledes virksomheden så foretager ESG rapportering.

Gennemgangen er opsummeret og har dannet grundlag for udarbejdelse af følgende skema:

Environment - miljødata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
CO2e, scope 1	19	79 %	5	21 %
CO2e, scope 2	19	79 %	5	21 %
Energiforbrug	19	79 %	5	21 %
Vedvarende energiandel	17	71 %	7	29 %
Vandforbrug	19	79 %	5	21 %

Social - sociale data	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Fuldtidsarbejdsstyrke	18	75 %	6	25 %
Kønsdiversitet	18	75 %	6	25 %
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	19	79 %	5	21 %
Lønforstel mellem køn	6	25 %	18	75 %
Medarbejderomsætningshastighed	12	50 %	12	50 %
Sygefravær	10	42 %	14	58 %
Fastholdelse af kunder	2	8 %	22	92 %

Governance – ledelsesdata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bestyrelsens kønsdiversitet	24	100 %	0	0 %
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	24	100 %	0	0 %
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	4	17 %	20	83 %

Andre observationer	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bearbejder ESG i forbindelse med selskabets årsrapport	24	100 %	0	0 %
ESG-rapportering indarbejdet i årsrapporten	8	33 %	16	67 %

Kilde: Egen tilvirkning, vedlagt som bilag 14.4

7.26. DELKONKLUSION PÅ UNDERSØGELSEN AF C25 VIRKSOMHEDER

Der er foretaget en gennemgang af de 24 virksomheder, der er omfattet af C25 i Danmark. Gennemgangen er foretaget med henblik på at kontrollere virksomhedernes behandling og rapportering af ESG.

Gennemgangen af virksomhederne har vist, at alle virksomheder omtaler og bearbejder ESG i årsrapporteringen, hvor miljø-, sociale- og ledelsesmæssige forhold omtales. Gennemgangen viser, at 33 % (8 stk.) har indarbejdet ESG-rapportering i årsrapporten, mens de resterende virksomheder henviser til underliggende bæredygtigheds- og ledelsesrapporter, hvor virksomheden har rapporteret om ESG.

Gennemgangen har konstateret, at det ser ud til, at virksomhederne selv finder ud af, hvordan virksomheden vil rapportere om virksomhedens ESG samt hvilke ESG-nøgletal, som virksomheden vil medtage i sin bæredygtighedsrapportering, herunder om virksomheden ønsker at foretage rapportering på de basale og grundlæggende nøgletal scope 1 og 2; dermed er det muligt for virksomhederne at kalde det ESG-rapportering uden, at der reelt er foretaget en scope 1 og 2 beregning, der indikerer virksomhedens reelle miljøpåvirkning ud fra virksomhedens egen drift.

Scope 1 og 2, der er virksomhedernes udledning af CO₂ må anses for værende de essentielle og vigtigste nøgletal i forhold til klimakampen. Det er 79 % af C25-virksomhederne, der rapporterer om virksomhedens indirekte og direkte udledning af CO₂ gennem nøgletallene scope 1 og 2 i forbindelse med virksomhedens ESG-rapportering, og disse virksomheder har en tendens til at fravælge andre miljømæssige nøgletal, som er anbefalet af FSR.

Gennemgangen har vist, at virksomhederne gerne rapporterer på kønsdiversitet, men at virksomhederne ofte udelader oplysningerne om løn, herunder lønforskelle mellem kønnene samt mellem direktøren og medarbejderne, da disse oplysninger udelades i henholdsvis 75 % og 83 % af ESG-rapporteringerne.⁷³

Af andre oplysninger, hvor der er udsving i analysen, er i forhold til virksomhedernes rapportering om ESG-nøgletallet medarbejderomsætning, der beskriver, hvor god virksomheden er til at fastholde medarbejderne. Denne oplysning udelades i 50 % af årsrapporterne. Derudover

---

⁷³ Bilag 14.4 – Undersøgelse af C25-virksomheder

udelades nøgletallet for medarbejdernes sygefravær i 58 % af årsrapporterne, mens nøgletallet for fastholdelse af kunder udelades i 92 % af årsrapporterne.⁷⁴

Ved gennemgangen af de 24 virksomheders årsrapporter er det konstateret, at virksomhederne i overvejende grad ikke følger FSR's anbefaling om ESG-nøgletal. Det er kun 8 ud af 24 virksomheder, der i overvejende grad følger FSR's anbefaling om indarbejdelse af ESG i hoved- og nøgletalsoversigten. En enkelt af C25-virksomhederne har medtaget alle 15 FSR-anbefalede nøgletal.⁷⁵

De virksomheder, der ikke oplyser ESG-nøgletal, anvender enten omtale af bæredygtighed, ESG, ved en mere beskrivende tekst i relation til f.eks. FN's verdensmål eller gennem oplysninger i en bæredygtighedsrapport.

En del af virksomhederne har medtaget oplysninger om samfundsansvar i ledelsesberetningen, da de lovgivningsmæssigt er underlagt dette, dog er det i analysen konstateret, at det er forskelligt, hvor meget eller hvor lidt en virksomhed oplyser om samfundssvar.

---

⁷⁴ Bilag 14.4 – Undersøgelse af C25-virksomheder

⁷⁵ Bilag 14.4 – Undersøgelse af C25-virksomheder

7.27. UDVIDELSE AF VIRKSOMHEDSUNDERSØGELSEN

Konklusionen på undersøgelsen af C25-virksomhederne i afsnit 7.26. er, at kun 8 ud af 24 virksomheder anvender ESG-hoved- og nøgletal i overvejende grad i den seneste årsrapport, derfor er det i efterfølgende afsnit undersøgt, om tilfældigt udvalgte virksomheder, som ikke er børsnoteret på OMXC25, har større tilbøjelighed til at følge FSR's anbefaling.

7.28. NNIT A/S

NNIT, der opererer indenfor IT-området, har indarbejdet rapportering om ESG i årsrapportens⁷⁶ ledelsesberetning under samfundsansvar.

NNIT har i ESG-rapporteringen inddraget flere ESG-nøgletal end FSR anbefaler. De har suppleret nøgletallene med en trivselsundersøgelse blandt medarbejderne, dog mangler flere af FSR's anbefalede nøgletal. De primære nøgletal indenfor ESG er ikke medtaget i virksomhedens rapportering, hvorved rapporteringen må anses for at være mangelfuld i forhold til FSR's anbefaling. NNIT har ikke indarbejdet de primære nøgletal for ESG, da scope 1 og 2 er udeladt, ligesom andre nøgletal, som vandforbrug og fastholdelse af kunder, heller ikke er oplyst.

Med udgangspunkt i analysen har NNIT anvendt begrebet ESG uden at gøre brug af de primære nøgletal for bæredygtighed, scope 1 og 2, hvorved rapporteringen må anses for at være mangelfuld i forhold til ESG-hoved- og nøgletal.

7.29. RTX A/S

RTX, der udvikler og producerer trådløse løsninger, har indarbejdet CSR i årsrapporten⁷⁷ med henblik på at rapportere om virksomhedens samfundsansvar gennem ledelsesberetningen. RTX har indarbejdet FN's verdensmål som rapporteringsværktøj til kommentering på virksomhedens målsætning for bæredygtighed samt til at redegøre for, hvor langt virksomheden er nået i forhold til målene vedrørende samfundsansvar og bæredygtighed.

---

⁷⁶ NNIT A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁷⁷ RTX A/S, 2021, Årsrapport 2020/21.

Virksomheden har i ledelsesberetningen under samfundsansvar indarbejdet værdierne for ESG-hoved- og nøgletallene, der dog ikke er fyldestgørende i forhold til FSR's anbefaling om rapportering af virksomhedens ESG.

RTX har i regnskabsperioden valgt indeværende og forrige regnskabsperiode som rapporteringsperiode for ESG, hvilket er samme periode som årsrapportens resultatopgørelse og balance dækker.

RTX's rapportering om ESG er begrænset, da de primære nøgletal for ESG er udeladt i rapporteringen, da essentielle nøgletal som scope 1 og 2 ikke er indarbejdet. Desuden udelades andre parametre som forbrug af energiresourcer, som stammer fra vedvarende energi, virksomhedens vandforbrug, nøgletal for fastholdelse af kunder og sygdom blandt medarbejderne.

Med udgangspunkt i den udførte analyse for RTX kan det konkluderes, at virksomheden arbejder med ESG, herunder bæredygtighed, dog følges FSR's anbefaling om valg af hoved- og nøgletal ikke, idet RTX har undladt at indarbejde de primære ESG-hoved- og nøgletal i rapportering, da scope 1 og 2 er udeladt.

7.30. MATAS A/S

Matas, der producerer og sælger kosmetik i fysiske og onlinebutikker, har rapporteret om samfundsansvar og bæredygtighed gennem FN's klimamål, SDG og GRI.⁷⁸

Matas oplyser, at de ikke har medtaget ESG-nøgletal i årsrapporten eller i virksomhedens supplerende rapporter for regnskabsperioden, men at Matas i næste regnskabsperiode forventes at udarbejde ESG-rapportering.

Matas udarbejder ikke ESG-nøgletal, og følger dermed ikke FSR's anbefaling om rapportering af ESG-hoved- og nøgletal.

---

⁷⁸ Matas A/S, 2021, Årsrapport 2020/21.

7.31. NILFISK HOLDING A/S

Nilfisk, der producerer og sælger rengøringsmaskiner til private og erhverv, har i ledelsesberetningen⁷⁹ under samfundsansvar rapporteret om ESG-nøgletal. Nilfisk har også anvendt FN's verdensmål som begrebsramme ved virksomhedens gennemgang af bæredygtighed og samfundsansvar.

Nilfisk's rapportering om ESG indeholder de primære nøgletal ifølge FSR's anbefaling, som er scope 1 og 2. Desuden har virksomheden udarbejdet nøgletallet scope 3. Nilfisk har indarbejdet de primære nøgletal i virksomhedens årsrapport, og i årsrapporten henvises til en særskilt bæredygtighedsrapport, hvor der er yderligere nøgletal og en beskrivelse af virksomhedens indsats indenfor bæredygtighed.

Ved gennemgang af virksomhedens årsrapport er det konstateret, at virksomheden ikke rapporterer om, hvor stor en andel af virksomhedens energiforbrug, der stammer fra vedvarende energikilder. Virksomheden har ligeledes valgt ikke at medtage nøgletallet for fastholdelse af kunder, men udover de to anmærkninger har virksomheden fulgt FSR's anbefaling vedrørende nøgletal for ESG-rapportering.

7.32. COPENHAGEN AIRPORTS A/S

Copenhagen Airports, der er driftsselskabet bag Københavns Lufthavn, har indarbejdet ESG i årsrapporten⁸⁰, herunder har virksomheden rapporteret om samfundsansvar i ledelsesberetningen.

Virksomhedens ESG præsenteres i en 5 års hoved- og nøgletalsoversigt, ligesom virksomhedens målsætning medtages, så det er nemt for regnskabslæseren at konstatere og sammenholde niveauet for de enkelte nøgletal.

Virksomheden medtager oplysninger om både scope 1, 2 og 3 i deres rapportering, hvilket er mere omfattende end FSR's anbefaling. Desuden fremhæver virksomheden, at hoved- og nøgletalsoversigten ikke er revideret.

---

⁷⁹ Nilfisk Holding A/S, 2021, Årsrapport 2020.

⁸⁰ Copenhagen Airports A/S, 2021, Årsrapport 2020.

Gennemgangen af virksomhedens årsrapport viser, at virksomheden har medtaget de fleste af FSR's anbefalede nøgletal, desuden er der tilføjet noter til at forklare udviklingen og rationale bag opgørelsen. Noter og ESG-hoved- og nøgletal er indsat bagerst i årsrapporten, og det fremhæves, at noterne og nøgletallene ikke er revideret.

Københavns Lufthavne har ikke medtaget oplysninger om kønsdiversitet for øvrige ledelseslag, medarbejderomsætningshastighed, fastholdelse af kunder, tilstedeværelse på bestyrelsesmøde og lønforskelle mellem CEO og medarbejderne, hvilket ellers anbefales af FSR.

Virksomheden har desuden medtaget nøgletallet scope 3, oplysninger om miljøpåvirkning på lufthavniveau og medarbejdertilfredshedsundersøgelse.

Københavns Lufthavne arbejder aktivt med ESG, og de fremhæver, at opgørelsen ikke er revideret. Virksomheden følger i væsentlig grad FSR's anbefaling om nøgletal, dog forefindes oplysningerne bagerst i årsrapporten, men oplysningerne er præsenteret på en overskuelig måde, som gør det nemt for regnskabslæseren at læse og forstå.

7.33. BANG & OLUFSEN A/S

Bang & Olufsen (B&O), der producerer og sælger TV og lydprodukter, har indarbejdet CSR ved rapportering om bæredygtighed gennem FN's klimamål, SDG, ligesom B&O har udarbejdet en særskilt bæredygtighedsrapport for at underbygge målsætningen om at være en bæredygtig virksomhed.

B&O har ikke medtaget ESG-nøgletal i årsrapporten⁸¹ eller i bæredygtighedsrapporten, men B&O planlægger aktivt at arbejde med ESG-rapportering i næste regnskabsperiode, ligesom virksomheden planlægger at udarbejde en ESG-målsætning for fremtiden, hvilket indikerer, at B&O har et fokusområde for bæredygtighed.

B&O udarbejder ikke ESG nøgletal, og B&O følger dermed ikke FSR's anbefaling om rapportering af hoved- og nøgletal.

---

⁸¹ Bang & Olufsen A/S, 2021, Årsrapport 2020.

7.34. DELKONKLUSION PÅ UDVIDELSE AF VIRKSOMHEDSUNDERSØGELSEN

Den udvidede undersøgelse omfatter 6 tilfældige virksomheders rapportering af ESG. Virksomhederne er udvalgt fra MIDCAP segmentet på Nasdaq. Alle 6 udvalgte virksomheder udarbejder eller har til hensigt at udarbejde ESG-nøgletal.

Alle virksomheder omtaler bæredygtighed. 4 af virksomhederne rapporterer om virksomhedens ESG-hoved- og nøgletal, mens de resterende 2 oplyser, at de forventer at rapportere om ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten for næste regnskabsperiode. Dermed kan det konstateres, at den udvalgte stikprøve, som er udvalgt indenfor forskellige brancher, arbejder aktivt med virksomhedens ESG-rapportering.

Ud af de 4 virksomheder, der rapporterer om ESG-hoved- og nøgletal, følger 2 af virksomhederne FSR's anbefaling til ESG-hoved- og nøgletal, hvilket betyder, at MIDCAP virksomhederne er mere tilbøjelige til at følge FSR's anbefaling end C25 virksomhederne, hvor det kun er 33%, der ifølge undersøgelsen følger FSR's anbefaling.⁸²

---

⁸² Bilag 5 – Udvidet undersøgelse af børsnoterede virksomheder

Gennemgangen er opsummeret og har dannet grundlag for udarbejdelse af følgende skema:

Environment - miljødata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
CO2e, scope 1	2	33 %	4	67 %
CO2e, scope 2	2	33 %	4	67 %
Energiforbrug	4	67 %	2	33 %
Vedvarende energiandel	2	33 %	4	67 %
Vandforbrug	1	17 %	5	83 %

Social - sociale data	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Fuldtidsarbejdsstyrke	3	50 %	3	50 %
Kønsdiversitet	4	67 %	2	33 %
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	3	50 %	3	50 %
Lønforstel mellem køn	1	17 %	5	83 %
Medarbejderomsætningshastighed	3	50 %	3	50 %
Sygefravær	3	50 %	3	50 %
Fastholdelse af kunder	0	0 %	6	100 %

Governance – ledelsesdata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bestyrelsens kønsdiversitet	3	50 %	3	50 %
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	2	33 %	4	77 %
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	0	0 %	6	100 %

Andre observationer	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bearbejder ESG i forbindelse med selskabets årsrapport	6	100 %	0	0 %
ESG-rapportering indarbejdet i årsrapporten	4	67 %	2	33 %

Kilde: Egen tilvirkning, vedlagt som bilag 14.5

7.35. EKSEMPEL PÅ BEREGNING AF SCOPE 1 OG 2

Nøgletallene scope 1 og 2 beskriver virksomhedens miljøpåvirkning, da de beregner virksomhedens udledning af CO₂, derfor må scope 1 og 2 anses for at være de essentielle og vigtigste nøgletal i forbindelse med virksomhedens ESG-rapportering.

Nøgletallene scope 1 og 2 er komplekse nøgletal, derfor vises to praktiske eksempler på beregning af nøgletallene, som gerne skal illustrere nøgletallenes kompleksitet.

7.35.1. EKSEMPEL PÅ BEREGNING AF SCOPE 1

Fiktivt eksempel: Nøgletallet beregnes efter to forskellige modeller.

Virksomhedens olieforbrug til driften af virksomhedens aktivitet er på 10.368 ton CO₂e, som er ens for begge beregningsmodeller (model 1 og 2). Forbruget af Perfluorocyclobutane (PFC-318) og Sulphur hexafluoride (SF₆) er opgjort til henholdsvis 100 og 150.

Virksomheden har desuden leasede biler, der årligt kører 290.000 kilometer.

7.35.2. SCOPE 1: MODEL 1

Ved opgørelse af scope 1 gennem brug af model 1, opgøres udledningen ved scope 1 til 14.868,27. Beregningen er vedlagt som bilag 14.6.

7.35.3. SCOPE 1: MODEL 2

Ved opgørelse af scope 1 gennem brug af model 2, opgøres udledning ved scope 1 til 14.866,53. Beregningen er vedlagt som bilag 14.6.

7.35.4. SCOPE 2

Fiktivt eksempel: Nøgletallet beregnes efter to forskellige modeller.

Virksomheden har et årligt forbrug af elektricitet på 6.640.000 kWh.

7.35.5. SCOPE 2: MODEL 1

Ved opgørelse af scope 2 gennem brug af model 1, opgøres udledning ved scope 2 til 2.485,62. Beregningen er vedlagt som bilag 14.6.

7.35.6. SCOPE 2: MODEL 2

Ved opgørelse af scope 2 gennem brug af model 2, opgøres udledning ved scope 2 til 1.983,84. Beregningen er vedlagt som bilag 14.6.

7.35.7. OPSUMMERING AF BEREGNING AF SCOPE 1 OG 2

Omregningsfaktorerne og effekten af de forskellige dataleverandører har ikke væsentlig effekt på beregningen af scope 1, da omregningsfaktoren er på nogenlunde på samme niveau ved de to forskellige dataleverandører. Der er en minimal forskel på omregningen af bilernes udledning af fossile gasser.

Det essentielle ved opgørelsen ses ved beregningen af scope 2, hvor der er en forskel på 501,78 ton CO₂ på samme elektricitetsforbrug.

Den primære forskel kommer fra omregningsfaktoren, som er forskellige ved de to forskellige dataleverandører. Den ene leverandør, model 1, anser forbruget af kul til produktion af elektriciteten til at være højere end ved model 2, da model 2 anser elektriciteten til at stamme fra atomkraft, som anses for at være CO₂ neutral, hvorved CO₂-påvirkningen ved model 2 er væsentligt lavere.

8.0. VURDERING AF FSR'S ESG RAPPORTERING

Der er med udgangspunkt i FSR's anbefaling om rapportering på ESG i årsrapporten foretaget en vurdering af de enkelte nøgletal, som er gennemgået i afsnit 6.7.1., 6.7.2. og 6.7.3.

8.1. GOVERNANCE – LEDELSESDATA

I afsnittet nedenfor er foretaget en vurdering af de enkelte nøgletal, som fremgår af FSR's anbefaling for Governance, som er nøgletal til rapportering indenfor virksomhedens ledelse.

8.1.1. BESTYRELSENS KØNSDIVERSITET

Bestyrelsens kønsdiversitet er et nøgletal, der er simpelt at beregne, og som er muligt at sammenholde med offentlige registre.

Det er muligt at kontrollere inputtet til nøgletallet ved opslag i Erhvervsstyrelsen,⁸³ hvor man kan kontrollere antal anmeldte bestyrelsesmedlemmer, ligesom der nemt kan sikres en korrekt inddeling af kvinder og mænd i opgørelsen.

FSR's anbefalede formel giver ikke anledning til væsentlige bemærkninger, da der er tale om en relativt simpel formel.

Nøgletallet anses for at være en nedgradering af den nuværende lovhjemmel i ÅRL, hvorefter der i store virksomheders ledelsesberetning skal redegøres for det underrepræsenterede køn, og under henvisning til ÅRL § 99 b⁸⁴ skal virksomheden redegøre for virksomhedens målsætning for, hvordan man ønsker at højne det underrepræsenterede køn, ligesom virksomheden skal redegøre for, hvad den har gjort, og om effekten heraf har været den ønskede.

FSR's beregning:

$$\text{Bestyrelsens kønsdiversitet} = \left(\frac{\text{Kvindelige generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer}}{\text{Alle generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer}} \right) * 100.$$

⁸³ Opslag via CVR.dk

⁸⁴ Årsregnskabsloven, § 99 stk. b

8.1.2. TILSTEDEVÆRELSE PÅ BESTYRELSESMØDER

Nøgletallet tilstedeværelse på bestyrelsesmøder oplyser en procentsats for, hvor ofte et bestyrelsesmedlem har deltaget i et bestyrelsesmøde enten fysisk eller virtuelt.

Nøgletallet er relativt nemt at kontrollere og opgøre, da oplysningerne kommer fra referaterne af bestyrelsesmøderne, hvori det er anført hvem, der har deltaget i bestyrelsesmøderne.

Dermed er det relativt nemt at kontrollere, om et bestyrelsesmedlem har været til stede; nøgletallet giver i sin grundlæggende substans mening, men kan udfordres på, at det kun er en indikation af bestyrelsesmedlemmets tilstedeværelse. Nøgletallet indikerer ikke noget om, hvor deltagende, involverende eller bidragende bestyrelsesmedlemmet har været ved bestyrelsesarbejdet.

Det betyder, at et inaktivt og ikke værdiskabende bestyrelsesmedlem kan vise en høj deltagelsesprocent, og dermed præsentere et pænt nøgletal overfor virksomhedens aktionærer. Et andet parametre kan være, at antallet af bestyrelsesmøder kan reduceres for på den måde at sikre en høj deltagelsesprocent, hvilket kan ske ved, at møder udelades eller navngives anderledes, som f.eks. forretningsudvalgsmøder.

FSR's beregning:

$$\begin{aligned} & \text{Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder} = \\ & \left(\frac{\sum \text{Antal bestyrelsesmøder, hvor man har været tilstede}}{\text{pr. bestyrelsesmedlem} / (\text{Antal bestyrelsesmøder} * \text{Antal bestyrelsesmedlemmer})} \right) * 100. \end{aligned}$$

8.1.3. LØNFORSKEL MELLEM CEO OG MEDARBEJDERE

Nøgletallet lønforskel mellem CEO og den gennemsnitlige løn per medarbejder kan give en indikation af den sociale lighed eller ulighed i virksomheden. Beregningen af nøgletallet burde være underbygget med en faktor, hvor der vægtes for uddannelsesniveaue i virksomheden, hvorved det ville være nemmere at foretage sammenligning af nøgletallet og drage en konklusion om evt. ulighed i virksomheden. Et supplerende nøgletal kunne være medarbejdertilfredshed, da dette nøgletal kan anvendes til at illustrere, om virksomhedens medarbejdere er tilfredse uagtet, at nøgletallet indikerer social lighed eller ulighed i virksomheden.

Det må antages, at det per natur kan virke som om, at der er stor social ulighed i f.eks. en rengøringsvirksomhed. Et tænkt eksempel kunne være en fordeling, hvor en virksomhed

primært anvender ufaglært arbejdskraft til at udføre rengøringsarbejdet, mens virksomhedens administration har videregående uddannelse, herunder direktøren. Nøgletallet vil i dette tænkte eksempel vise, at virksomheden har høj social ulighed. Tilfældet kan være, at medarbejderne reelt får mindstelønnen og er tilfreds med vederlaget for det udførte arbejde. Nøgletallet indikerer ikke, at virksomheden tilbyder gode arbejdsfaciliteter og personalegoder, disse oplysninger burde kunne tilføjes i en supplerende tekst, så nøgletallet ikke står alene.

Derfor kan der ved opgørelse af lønforskellen mellem CEO og medarbejderne i det tænkte eksempel, gives en forkert indikation af, at der er stor social ulighed i virksomhed, hvis nøgletallet ikke indeholder andre variabler eller underbygges af andre nøgletal, som f.eks. nøgletal med mere bløde værdier.

FSR's beregning:

$$\text{Lønforskel mellem CEO og medarbejdere} = \frac{\text{CEO compensation}}{\text{Median medarbejderløn}}$$

8.2. SOCIAL – SOCIALE DATA

Nedenfor er der foretaget en vurdering af de enkelte nøgletal, som fremgår af FSR's anbefaling for sociale data, som er nøgletal til rapportering indenfor virksomhedens sociale forhold.

8.2.1. FULDTIDSARBEJDSSTYRKE

Fuldtidsarbejdsstyrken, FTE, er et socialt nøgletal, der er en overbygning på gennemsnitsmetoden, som anvendes ved opgørelse af antal ansatte i årsrapporten, hvor det oftest er ATP-metoden, som anvendes. Fuldtidsarbejdsstyrken er et mere udvidet nøgletal end ATP-metoden, da nøgletallet tager højde for dels, hvad virksomheden anvender af midlertidig arbejdskraft, og ligeledes hvor mange overarbejdstimer medarbejderne har haft.

Nøgletallet er med til at danne et reelt billede af medarbejdernes belastning i virksomheden, men nøgletallet giver ligeledes et reelt billede af, hvor meget arbejdskraft, som det reelt kræver at drive virksomheden.

FTE'er illustrerer ligeledes, hvor travlt den enkelte medarbejder har, og hvor meget belastning, der ligger på medarbejderne.

En sammenholdelse mellem ATP-metoden og FTE kan indikere, om medarbejderne har haft mulighed for at holde fri fra arbejde. FTE'er ses ikke anvendt i årsrapporten, som vi kender den i

dag, hvor der alene ses på antal medarbejdere opgjort efter ATP-metoden. ATP-metoden korri-gerer ikke for den reelle belastning i regnskabsperioden.

FTE må anses for værende et særdeles anvendeligt nøgletal. Det er en indikator for aktionærer, investorer og ledelse i relation til, om medarbejderne i virksomheden er for hårdt belastet, og dermed kan det ligeledes være en indikator for, om virksomheden står overfor en risiko for udskiftning af medarbejdere, arbejdskraft, og dermed den viden, som er lagret i de enkelte medarbejdere.

FSR's beregning:

$$\text{Fuldtidsarbejdsstyrke} = \text{FTE'er} + \text{midlertidig arbejdskraft}$$

8.2.2. KØNSDIVERSITET

Nøgletallet for kønsdiversitet er et relativt simpelt nøgletal at opgøre. Nøgletallet sætter fokus på kønssammensætningen i FTE. Nøgletallet indikerer, hvor stor en andel af FTE, der udgøres af kvinder, derved opnås et mere reelt billede af kønssammensætningen i virksomheden, da nøgletallet ikke alene omhandler fastansættelser.

FSR's beregning:

$$\text{Kønsdiversitet} = \left(\frac{\text{Kvindelige FTE'er} + \text{Kvindelige midlertidige arbejdere}}{\text{Fuldtidsarbejdsstyrken}} \right) * 100.$$

8.2.3. KØNSDIVERSITET FOR ØVRIGE LEDELSESLAG

Nøgletallet for kønsdiversitet for øvrige ledelseslag er et nøgletal, der viser sammensætningen af mænd eller kvinder. Det er vanskeligt at forestille sig, hvorledes dette nøgletal kan anvendes som indikation for virksomhedens bæredygtighed.

Nøgletallet ville have været mere interessant, hvis man så på, hvor stor udskiftning, der er i virksomhedens ledelseslag, da nøgletallet så ville kunne anvendes til at vurdere, om der kan forventes kontinuerlig vækst og uændret strategi i virksomheden.

FSR's beregning:

$$\text{Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag} = \left(\frac{\text{Kvindelige ledere}}{\text{Alle ledere}} \right) * 100.$$

8.2.4. LØNFORSKEL MELLE KØN

For at kunne give et mere nuanceret billede af lønforskellen mellem kvinder og mænd i virksomheden, burde man overveje at opdele lønningerne pr. arbejdsområde, således at man bedre kan sammenligne lønforskellene mellem kvinder og mænd i virksomhedens forskellige afdelinger, f.eks. produktionsafdelingen og administrationen.

Et tænkt eksempel kunne være en virksomhed med udelukkende mænd i produktionen og i ledelseslagene, og virksomhedens eneste kvindelige medarbejder er ansat som rengøringsassistent. Rengøringsassistenten må antages at have en lavere løn end de fleste mandlige ansatte, hvorved denne tænkte virksomhed umiddelbart vil præstere dårligt på dette nøgletal.

FSR's beregning:

$$\text{Lønforskel mellem køn} = \text{Median mandlig løn} / \text{Median kvindelig løn}.$$

8.2.5. MEDARBEJDEROMSÆTNINGSHASTIGHED

Nøgletallet for virksomhedens medarbejderomsætningshastighed virker til at være et anvendeligt nøgletal som indikation for virksomhedens medarbejdertilfredshed, samt en indikator for, at viden oplagret hos medarbejderne forbliver i virksomheden. Nøgletallet indikerer umiddelbart også, at der er en sund og god ledelse i virksomheden, og at der også fremadrettet er et grundlag for en bæredygtig vækst på en stabil medarbejdersammensætning.

Nøgletallet vil også være en øjenåbner, da mange virksomhedsledere døjer med at langtidsfastholde medarbejdere i virksomheden. Indenfor visse brancher er der stor medarbejderudskiftning, her tænkes f.eks. på revisionsbranchen, hvor det ofte er set, at medarbejdere skifter job, derfor kunne potentielle medarbejdere anvende nøgletallet, inden de accepterer en ansættelseskontrakt, da nøgletallet kan indikere, om det er en arbejdsplads med godt arbejdsmiljø og god trivsel blandt medarbejderne.

FSR's beregning:

$$\text{Medarbejderomsætningshastighed} = ((\text{Frivillige} + \text{Ufrivillige forladende FTE'er}) / \text{FTE'er}) * 100$$

8.2.6. SYGEFRAVÆR

Nøgletallet for sygefravær sætter krav til virksomhedens tidsregistrering af medarbejderne. Er der tilstrækkelige registreringer til, at virksomheden har mulighed for at måle, hvornår en medarbejder er syg, eller registrerer virksomheden først sygemeldingen, når medarbejderen bliver sygemeldt til kommunen, og virksomheden reelt får tidskud til at dække medarbejderens løn? Nøgletallet overlader en del fortolkning til ledelsen, da det er virksomhedens ledelse, der skal sikre, at nøgletallet opgøres korrekt.

FSR's beregning:

$$\text{Sygefravær} = (\text{Antal sygedage for alle egne FTE'er i perioden}) / (\text{Total FTE'er}).$$

8.2.7. FASTHOLDELSE AF KUNDER

Nøgletallet for fastholdelse af kunder påvirkes positivt af længerevarende kontraktarbejder, mens nøgletallet ligeledes påvirkes, når virksomhedens salg sker gennem enkelt salg. Kundetransaktioner med længere købsintervaller kan være salg af ure, som er et overvejelsskøb, hvorved kunderne kun køber få af disse produkter i løbet af sit liv.

Intentionen med nøgletallet er godt, men nøgletallet har ulemper ved en forretningsmodel med hyppig udskiftning af kunder, dog vil denne ulempe gælde for hele branchen, hvorved man kan frygte, at nøgletallet kan gøre, at investeringer i nogle brancher kan blive negativt påvirket, hvis der er fokus på nøgletallet.

Nøgletallet kan være forholdsvist komplekst at opgøre, og beregningen af nøgletallet stiller krav til virksomhedens ERP-system, da virksomheden skal have mulighed for at fremskaffe oplysninger om, hvorvidt kunderne er nye eller gamle.

I virksomheder med få kontrakter og få transaktioner, som f.eks. virksomheder med igangværende projekter for fremmed regning, kan det være mere håndterbart og nemmere at opgøre, end i virksomheder med mange små transaktioner, som f.eks. en webshop.

FSR's beregning:

$$\begin{aligned} \text{Fastholdelse af kunder: } & (((\text{Antal kunder ved afslutningen af perioden}) \\ & - (\text{Nye kunder der er kommet til i perioden}))/ \\ & (\text{Antal kunder ved begyndelsen af perioden}) * 100. \end{aligned}$$

8.3. ENVIRONMENT – MILJØDATA

Nedenfor er der foretaget en vurdering af de enkelte nøgletal, som fremgår af FSR's anbefaling for Environment, som er nøgletal til rapportering indenfor virksomhedens miljømæssige forhold.

8.3.1. CO₂E, SCOPE 1

Scope 1 er nøgletallet, som beskriver virksomhedens direkte udledninger af CO₂, hvilket betyder, at nøgletallet opgøres på baggrund af virksomhedens forbrug af alle direkte brændsler. Virksomhedens forbrug af gasser til biler og maskiner, samt kørsel i firmabil medregnes.

Når scope 1 nøgletallet spænder så bredt og inddrager så mange forskellige elementer fra virksomheden, så giver det stor mulighed for fortolkning fra ledelsens side. Derfor kan der være stor forskel på, hvilke forhold virksomheder medtager i beregningen, og det kan være svært at sikre, at alle virksomhedens forhold medtages. Det er lige fra at sikre, at kørsel i virksomhedens firmabiler og forbrug af gas i produktionen medregnes.

Det må antages, at der i virksomheder ofte ikke er direkte sammenhæng mellem virksomhedens produktion og virksomhedens økonomiafdeling, som beregner virksomhedens ESG-nøgletal, hvorved der kan være risiko for, at gasser og andre forbrugsenheder glemmes i opgørelsen, hvorved der umiddelbart er identificeret en risiko for fejlkilder ved modellen.

FSR's beregning:

$$\begin{aligned} \text{Drivhusgasser (GHG) beregnes baseret på hver enkelt brændselstype - f. eks.: CH}_4 \\ = \sum (\text{brugt brændselstype i tons} \\ * \text{CH}_4 \text{ konverteringsfaktor pr. brændselstype) pr. brændselstype.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Når alle emissioner er beregnet, skal de normaliseres til CO}_2 \text{ - ækvivalenter (CO}_2\text{e): CO}_2\text{e} \\ = \text{CO}_2 + (25 * \text{CH}_4) + (298 * \text{N}_2\text{O}) + (22.800 * \text{SF}_6) + (\text{GWP faktor} * \text{HFC}) \\ + (\text{GWP faktor} * \text{PFC}) + (17.200 * \text{NF}_3). \end{aligned}$$

8.3.2. CO₂E, SCOPE 2

Scope 2 er nøgletallet, som beskriver virksomhedens indirekte udledninger af CO₂, hvilket betyder, at nøgletallet opgøres på baggrund af virksomhedens forbrug af alle indirekte brændsler, som f.eks. elektricitet, komfortkøling, varme o. lign. Beregningen sker med udgangspunkt i energiens fremstillingsmåde og oprindelsesland.

Scope 2 giver flere muligheder for fejl i indhentning af data, da det er op til virksomheden at indhente materiale til brug for formelen nedenfor.

Hvert land har sin egen normaliseringsfaktor, som skal anvendes i nedenstående model, derved er der flere variabler, som har indflydelse på beregningen af scope 2.

FSR's beregning:

Scope 2 emissioner er beregnet pr. land pr. købt MWh af elektricitet $\frac{\text{og}}{\text{eller}}$

$$\text{GJ af } \frac{\text{fjernvarme}}{\text{fjernkøling}} - \text{f.eks.: CH}_4 =$$

$$\sum (\text{købt MWh eller GJ} * \text{CH}_4 \text{ konverteringsfaktor pr. land}) \text{ pr. land.}$$

Når alle emissioner er beregnet, skal de normaliseres til CO₂e:

$$\text{CO}_2\text{e} = \text{CO}_2 + (25 * \text{CH}_4) + (298 * \text{N}_2\text{O})$$

8.3.3. ENERGIFORBRUG

Nøgletallet energiforbrug indeholder mange variabler, hvor oplysningerne modtages fra ekstern part, ligesom disse variabler er forskellige alt efter, hvilken leverandør virksomheden anvender.

FSR's beregning:

$$\begin{aligned} & \sum (\text{brugt brændselstype (t)} * \text{energifaktor pr. type brændsel}) \text{ pr. brændselstype} + \\ & (\text{brugt elektricitet (inkl. vedvarende energi) (MWh)} * 3,6) + \\ & (\text{brugt fjernvarme/ fjernkøling inkl. vedvarende kilder til varme/køling (GJ)}). \end{aligned}$$

8.3.4. VEDVARENDE ENERGIANDEL

Nøgletallet vedvarende energi er forbundet med risiko for fejl i forbindelse med opgørelsen af den vedvarende energi, for hvad dækker vedvarende energi over? Såfremt det er elektricitet fra det danske elnet, så modtager virksomheden en ekstern rapport, som anvendes til beregning af nøgletallet, ligesom virksomheden kan købe CO₂-kvoter for at få et klimavenligt energiforbrug, dog er det vanskeligt at fastslå, hvorfra virksomhedens energiforbrug i produktionen stammer.

FSR's beregning:

$$\text{Vedvarende energiandel} = (\text{Vedvarende energi/Energiforbrug}) * 100.$$

8.3.5. VANDFORBRUG

Nøgletallet vandforbrug er relativt simpelt og pålideligt at opgøre i Danmark, hvor der kan henvises til en måler aflæsning eller modtaget årsopgørelse fra vandværket. Der er umiddelbart risiko for fejl i opgørelsen, såfremt der;

- mangler aflæsning af vandmåler, eller vandmåleren ikke eksisterer.
- at vandforbruget deles med andre,
- at vandforbruget er indeholdt i huslejen således, at virksomhedens vandforbrug medregnes i huslejen.

FSR's beregning:

$$\text{Vandforbrug} = \text{Summen af alt forbrugt vand} - \text{brutto.}$$

8.4 KRITIK AF ESG-MODELLEN

Der er løbende foretaget kommentering på de enkelte nøgletal i FSR's ESG-anbefaling i afsnittene ovenfor.

Som det kan udledes af ovenstående gennemgang, så er de mindre komplekse nøgletal kendte for regnskabslæseren, da disse nøgletal i henhold til Årsregnskabslovens § 99 a er en del af virksomhedens beretning om samfundsansvar i dag.

FSR's anbefaling om anvendelse af en rapporteringsmodel for ESG, herunder modellens opgørelse og indregningsmetode, bliver anbefalet uden henvisning til, hvor det supplerende materiale kan indhentes, eller hvor virksomheden kan rekvirere assistance, såfremt virksomheden får

behov for hjælp til beregning af et nøgletal eller til forståelsen af elementerne i nøgletalsberegningerne.

Det kan skabe undren, at der ikke kan findes yderligere oplysninger om, f.eks. hvordan virksomhedens energiforbrug skal opgøres, eller hvordan virksomhedens CO₂-udledning beregnes og indtastes i ESG-modellen, når virksomheden anvender forskellige gasarter.

De forskellige nøgletal er både komplekse og relativt simple, og de komplekse nøgletal beregnes gennem brug af en relativt kompleks ESG-model, som vist i afsnit 8.3.1. og 8.3.2. ved beregning af scope 1 og 2.

Kompleksiteten ved de komplekse nøgletal er høj, og der anvendes en ny form for rapporteringsmodel, og dermed har regnskabslæseren intet sammenligningsgrundlag. Der anvendes en ny model, som der ikke tidligere er stiftet bekendtskab med, så ingen har tillært viden herom fra sin uddannelse, og det er et nyt rapporteringsområde, hvor der er et relativt lavt branchekendskab.

Som illustreret i afsnit 7.35 er ESG-modellen særligt følsom overfor modellens input, herunder især modellens omregningsfaktorer for de forskellige parametre. Det vækker undren og skepsis, som beskrevet i afsnit 7.35, når ESG-modellens resultat kan påvirkes af leverandørens omregningsfaktor, da valget af leverandør kan påvirke modellens resultat. Regnskabslæseren har grund til skepsis, da der er relativt store udsving i ESG-modellens resultat, som vist i eksemplerne i afsnit 7.35.

Kritikken skyldes bl.a. forskelligheden i dataomregningsfaktorerne ved anvendelse af forskellige dataleverandører, men det skyldes også, at leverandørerne ikke foretager opdatering af datainput, men i stedet anvender historiske omregningsfaktorer, hvilket også indikerer, at der er behov for en regulering og ensartet tilgang på området.

ESG-modellen kan give stor værdi for virksomheden og dens interessenter, og samtidig anvendes med stor pålidelighed, som vil være tilfældet, når ESG-modellens resultater medtages i årsrapportens 5 års hoved- og nøgletalsoversigt. En stor pålidelighed kræver øget gennemsigtighed for virksomhedens ESG, og det kan ske ved, at der foretages færre input og omregninger i ESG-modellen til beregning af f.eks. scope 1 og 2, hvor virksomhedens ledelse har stor indflydelse på beregningen af nøgletallet. Det vurderes, at virksomhedens ledelse skal have færre påvirkningsmuligheder, da ledelsens påvirkningsmuligheder øger risikoen for fejl, f.eks. som følge af ledelsesmæssige skøn eller reguleringer. Det anbefales, at der i høj grad udarbejdes mere standardiserede udregningsmetoder, f.eks. gennem et offentligt register med

omregningsfaktorer, som alle virksomheder skal anvende, herved vil ESG-modellens troværdighed øges, når alle virksomheder anvender samme omregningsfaktorer.

I afsnit 7.35 er det bevist, at ESG-modellen medfører, at der er risiko for væsentlige fejlindtastninger, samt virksomhedens ledelse kan påvirke ESG-modellens resultat. Desuden er det ikke muligt for regnskabslæseren at kontrollere og vurdere ESG-modellens variable faktorer. Dermed er årsrapportens ESG-præsentation forsynet med store fejlmarginer.

De essentielle kritikpunkter i forbindelse med virksomhedens ESG-rapportering er:

- 1) Udarbejdes virksomheders ESG-rapportering ens i Danmark?
- 2) Hvordan påvirker det virksomheders ESG-rapportering, at det er danske brancheorganisationer, der har indflydelse på virksomhedernes ESG-rapportering?
- 3) Hvem sikrer validering af virksomhedernes ESG-nøgletal?
- 4) Hvor pålidelig er virksomhedernes ESG-rapportering, når der ikke findes sammenligningstal eller andre kontroltal i årsrapporten, som regnskabslæseren kan sammenholde ESG-nøgletallene med?

ESG-rapporteringen, herunder FSR's anbefaling om indarbejdelse af ESG-nøgletal i virksomhedens hoved- og nøgletalsoversigt, ligger også op til kritik, da virksomhedens udregning af ESG-nøgletal er komplicerede, og der er risiko for fejlkilder.

En ændring i årsrapportens opbygning og årsrapportens bestanddele kan påvirke forventningskløften mellem virksomhedens ledelsen og revisor eller forventningskløften mellem regnskabslæser og revisor, idet en indarbejdelse af ESG-rapportering i årsrapporten vil skabe en forventning om, at ESG-nøgletallene til en vis grad kontrolleres og gennemgås af revisor. Men skal revisor gennemgå ESG-nøgletallene? I en enkelt af de gennemgåede virksomheder fremgår det tydeligt, at 5-års hoved- og nøgletalsoversigten ikke er revideret af virksomhedens revisor, i afsnit 7.32, og dermed er ESG-nøgletallene ikke en aktiv del af revisionspåtegningen med høj grad af sikkerhed, da revisor foretager konsistentstjek og ikke revision af ledelsesberetningen. En sådan meddelelse er med til at lempe på forventningerne fra regnskabslæser og virksomhedens ledelse, dog er ESG-nøgletallene fortsat ikke revideret, hvorved de ikke bør anvendes som et beslutningsgrundlag, som en del aktiv del af virksomhedens lønpakke eller som en del af virksomhedens lånevilkår.

8.5 KRITIK VED GENNEMGANG AF C25 VIRKSOMHEDER

Gennemgangen af C25 virksomhedernes årsrapporter har medført nedenstående kommentarer til nogle af virksomhedernes ESG-rapportering.

Med udgangspunkt i gennemgangen af Novo Nordisk's rapportering i afsnit 7.16, og den manglende lovhjemmel, så er Novo Nordisk's rapportering ikke mangelfuld, men det indikerer, at det er op til virksomhedens ledelse at finde egnede nøgletal for virksomheden, og at der ikke kan udarbejdes et direkte grundlag, der kan anvendes til sammenligning af virksomheden med andre virksomheder, det vil sige både konkurrenter og virksomheder i andre brancher.

Med udgangspunkt i gennemgangen af Rockwools rapportering i afsnit 7.19, så kan det konstateres, at Rockwools indarbejdelse af ESG i årsrapporten bærer præg af manglende begrebsramme og en manglende fælles retning for, hvordan ESG skal behandles i årsrapporten.

Det kunne have gjort det nemmere for regnskabslæseren at sammenholde Rockwools klimaaftryk med lignende virksomheder, hvis virksomheden udarbejdede en ESG-hoved- og nøgletalsoversigt.

Med udgangspunkt i gennemgangen af Ørsteds' rapportering i afsnit 7.24, så oplyser virksomheden relevante ESG-nøgletal, der umiddelbart giver mening for Ørsteds rapportering, men måske burde virksomheden overveje at følge den lovmæssige implementering af krav om Whistleblower ordning for store virksomheder.⁸⁵

Ved gennemgang af virksomhedernes årsrapporter indikeres i alt sin væsentlighed, at der er brug for en ensartet tilgang til virksomhedernes behandling af samfundsansvar, herunder bæredygtig og rapportering heraf, og det kan samlet konkluderes, at en ensartet og fælles begrebsramme vil kunne sikre, at de af FSR anbefalede nøgletal ville blive opgjort efter ensartede beregningsregler i alle virksomheder.

Samlet kan det konkluderes, at ESG-området bærer præg af være nyt, da det er forskelligt, hvad virksomhederne rapporterer om, og hvor omfattende virksomheden beskriver sin ESG-rapportering. Gennemgangen viste, at især de virksomheder, der ikke følger FSR's anbefaling

---

⁸⁵ Lov om beskyttelse af whistleblowere (2021)

eller virksomheder, der foretager rapportering uden brug af ESG-nøgletal, medtager en beskrivende tekst.

Gennemgangen har også vist, at det er forskelligt, hvordan virksomheden præsenterer sine ESG-hoved- og nøgletal. Nogle virksomheder foretager en kommentering samt indsætter nøgletallet for målsætningen i oversigten for nemmere at inddrage regnskabslæseren i, hvordan ESG er håndteret i virksomheden. Nøgletal for målsætningen er ikke indeholdt i FSR's anbefaling, selvom det virker særdeles anvendelig for regnskabslæseren. En manglende begrebsramme giver virksomhederne frihed i opgørelse og rapportering af bæredygtighed, hvilket kommer til udtryk i den foretagne gennemgang ved, at virksomhederne rapporterer om ESG på forskellige måder, hvilket gør det svært for regnskabslæseren at foretage sammenligning. Ved anvendelse af ESG-hoved- og nøgletaloversigten, som FSR anbefaler, og som vi kender fra årsrapporten i dag, så ville der skabes gennemsigtighed og sammenlignelighed virksomhederne imellem.

Gennemgangen har ligeledes vist, at virksomheder i høj grad undlader at inddrage den dybdegående beskrivelse af ESG i årsrapporten, og dermed undgår en gennemgang af virksomhedens bæredygtighed i årsrapporten, der henvises i stedet til en ekstern rapport, som gør, at det kræver ekstra arbejde for regnskabslæseren at finde materialet, og det må antages, at når data ikke er indarbejdet i årsrapporten, så må det anses for at være sekundær information, og dermed er dataene ikke væsentlige for virksomhedens årsrapport, og dataene er ikke essentielle for regnskabslæseren.

Virksomhedens særskilte bæredygtighedsrapport er ikke omfattet af revisors revisionspåtegning på årsrapporten, hvorved det også ses, at området er uden revisionserklæring, dog kan det bemærkes, at enkelte virksomheder har indarbejdet en revisionserklæring, hvoraf det fremgår, afsnit 7.35. En reference til virksomhedens hjemmeside, hvor en ekstern ikke revideret rapport kan hentes, giver virksomhederne mulighed for at ændre rapporteringen i takt med, at man bliver klogere på området. Årsrapporten er et øjebliksblik billede, der ikke efterfølgende kan ændres som følge af, at årsrapporten gennemgås og underskrives af ledelse og revisor.

Gennemgangen viser, at virksomhedens ledelse udarbejder ledelsesberetningen for at overholde den gældende lovgivning, og dermed er ESG et tilvalg for mange virksomheder, hvorved virksomheder vælger forskellige former for rapportering af virksomhedens ESG. Virksomheden kan undlade at rapportere om virksomhedens ESG, eller virksomheden kan rapportere om ESG-nøgletal.

Gennemgangen af de 24 årsrapporter viser, at virksomhederne har en tendens til at være mere omhyggelige med at beskrive virksomhedens samfundsansvar, når det sker gennem FN's

verdensmål, da der i høj grad er tale om virksomhedens egne målsætninger, og dermed er der ikke reel mulighed for at sammenligne med andre virksomheder, da der ikke foretages nøgletalsudregning, som muliggør en sammenligning med konkurrenter eller nabovirksomheder fra en anden branche, så det er muligt at finde en miljøsynder lokalt i landsbyen, nationalt eller internationalt. FN's verdensmål er individuelle, og de er ofte meget beskrivende, og målsætningen er tilpasset den enkelte virksomhed.

Netop de store afvigelser i rapporteringen af virksomhedens sociale forhold i ESG-rapporteringen indikerer også, at der er behov for en fælles begrebs- og rapporteringsramme, samt at der er behov for en standard for opgørelse af de enkelte nøgletal.

Der er ingen ensartet tilgang til præsentation af anvendt regnskabspraksis i forhold til opgørelse af ESG-rapportering, ligesom gennemgangen af ESG i årsrapporten gav anledning til undren, idet størstedelen af virksomhederne ikke forklarer hverken den positive eller negative udvikling i nøgletallene.

Gennemgangen af virksomheders rapportering om bæredygtighed i årsrapporten har vist, at der er behov for en fælles standard, en begrebsramme, der kan håndtere, hvad virksomheden skal rapportere om. Hvis ESG er det fremtidige rapporteringsformat, så skal der udarbejdes en fælles standard nationalt eller internationalt for at sikre ensartethed i virksomheders rapportering, hvilket skal ske i takt med det stigende behov for rapportering om ESG fra investorer. Ved ensartet rapportering af virksomheders ESG, så vil det være muligt at anvende ESG som investors eller andre regnskabslæseseres beslutningsgrundlag.

8.6 KRITIK VED GENNEMGANG AF VIRKSOMHEDER, DER IKKE ER OMFATTET AF C25 – UDVIDET ANALYSE

På baggrund af undersøgelsen af virksomhedernes rapportering af ESG antages det, at virksomheder, som ikke indgår i C25, har en mindre økonomifunktion end C25-virksomhederne, hvorved de mindre virksomheder vil være mere tilbøjelige til at vælge de anbefalede procedurer fremfor at skabe egne rapporteringsmåder. I forbindelse med gennemgangen af C25-virksomhederne, virker det til, at C25-virksomheder gerne vil have mulighed for at skabe egne rapporteringsmåder, hvilket ikke er så udbredt ved MIDCAP-virksomhederne.

8.7 KRITIK AF BEREGNING AF SCOPE 1 OG 2

Ved opgørelsen af scope 1 og 2 er det konstateret, at samme mængde elektricitetsforbrug, målt i kWh, kan give væsentlige forskelle i den beregnede CO₂-udledning, og dermed er der en reel risiko for, at virksomheder beregner virksomhedens CO₂-udledning på forskellige grundlag, og det er et argument for, at der bør udarbejdes fælles standarder for opgørelse af virksomhedens CO₂-udledning.

En mulighed kunne være, at der ikke kan anvendes centrale dataleverandører på området, men at virksomheden skal indhente data direkte ved elnettet, dog kan det give andre fejlriskici i datasættet og dermed i omregningen af virksomhedens CO₂-udledning.

Det er essentielt, at det er op til virksomheden at anvende den omregningsfaktor og den dataleverandør, som de anser for at være den mest retvisende for virksomheden.

Virksomheder kan anvende ESG som beslutningsgrundlag, lige som ESG kan være et element i virksomhedens lånevilkår og i bonusberegninger mv., så derfor kan det ikke fortænkes, hvis virksomhedens ledelse vil anvende den dataleverandør, der giver det mest bæredygtige resultat for virksomheden. Dette muliggør også en spekulation og en risiko for, at virksomheden spekulerer i at skifte dataleverandør fra år til år, idet området er uden begrebsramme, og dermed er det op til virksomhedens ledelse at vurdere, hvad der er mest retvisende til at rapportere om virksomhedens bæredygtighed.

Af andre tanker, som ligger uden for afhandlingens problemstilling, er, at der alene er inddraget oplysninger fra Danmark, som anses for at være et land med pålidelige data; Dermed kunne det også have en effekt på beregningerne, hvis der anvendes udenlandske dataleverandører.

Hvilken effekt har det for virksomhedens ESG-rapportering, når virksomheder har datterselskaber, som opererer i lande, der ikke kan levere lige så pålidelige data, som de danske data, og

hvis de opererer i lande, der ikke er så langt fremme med gennemsigtighed og tilgængelige data fra offentlige myndigheder, som det er tilfældet i Danmark? Hvordan sikres, at bæredygtigheden er opgjort pålideligt i f.eks. Uganda?

9.0. DISKUSSION

Afhandlingen har indhentet, bearbejdet og analyseret data samt konkluderet på de bearbejdede data i relation til problemstillingen "De rapporteringsmæssige problemstillinger og regnskabsmæssig behandling af ESG".

Der er i afsnit 8.0 foretaget kommentering og vurdering af de enkelte ESG-nøgletal, som fremgår af FSR's anbefaling om hoved- og nøgletal for ESG-rapportering.

Afhandlingen har konstateret ESG-nøgletal, hvor der kan opstå problemstillinger i forhold til rapporteringen. Ligesom afhandlingen har vist, at ESG-rapportering kan give ledelsen regnskabsmæssige udfordringer i forhold til udarbejdelse af årsrapporten, da bæredygtighed ikke er underlagt regulering fra Årsregnskabsloven eller IFRS.

Analyserne i afhandlingen er medvirkende til at forstå problemstillingen, herunder at finde faldgruber for virksomhederne.

Nedenfor er der foretaget kommenteringer på de problemstillinger, der er konstateret under de udførte analyser.

9.1. REGULERING FRA FSR'S SIDE

Der er indledningsvist i afhandlingen foretaget en gennemgang af den bagvedliggende teori. FSR, der er De danske revisorers brancheorganisation og dermed talerøret for de danske revisorer, fremhæver revisors problemstilling i forhold til bearbejdning af bæredygtighed i årsrapporten.

FSR har med udgangspunkt i problemstillingen udarbejdet en anbefaling til rapportering på bæredygtighed i årsrapporten. FSR har udarbejdet 15 nøgletal, herunder udarbejdet relevante arbejdsspørgsmål for at kunne bearbejde og erklære sig på en årsrapport, hvor bæredygtighed er omfattet.

Det er bemærket, at FSR i deres anbefaling ønsker, at rapportering på ESG skal indarbejdes i ledelsesberetningens hoved- og nøgletalsoversigt, og dermed er ESG-rapportering ikke omfattet af resultatopgørelsen, balancen eller noterne, hvorved den ikke er omfattet af revisionspåtegningen med høj grad af sikkerhed.

FSR anbefaler, at ESG-rapportering indeholdes i ledelsesberetningen, hvorved revisors erklæring og vurdering af indholdet ikke gennemgås i samme høje grad, som var ESG-rapportering omfattet af en note, resultatopgørelsen eller balancen i årsrapporten, da de finansielle tal, herunder noter, er omfattet af revisionspåtegningen med høj grad af sikkerhed.

FSR har udsendt en anbefaling uden, at den er baseret på lovgivning, lovforslag eller en begrebsramme. FSR har heller ikke foretaget omtale af, at anbefalingen vedrører et ureguleret område eller foretaget kommentering på tiltag, som de har foretaget for at påvirke lovgivningen til at indeholde ESG-rapportering. Der er efter FSR's udgivelse af anbefalingen om ESG udarbejdet en arbejdsgruppe fra EU om udarbejdelse af en fælles ramme for rapportering på bæredygtighed.⁸⁶

Det vurderes, at det er en mærkværdig beslutning, at en brancheorganisation sender en anbefaling ud til sine medlemmer uden at have en referencekilde eller lovsamling at basere anbefalingen på. FSR's anbefaling kunne med fordel være sendt ud som supplement til et hørings svar eller lovforslag.

Afhandlingens gennemgang af årsrapporter giver indtrykket af, at det giver bedst mening for regnskabslæseren, når ESG-nøgletallene ikke står alene, men at det er bedst, at ESG-nøgletallene er suppleret med tekst for at underbygge udviklingen i nøgletallene, herunder tiltag som virksomheden har foretaget for at opnå ESG-nøgletallene. Der bør i en eventuel lovhjemmel udarbejdes en redegørelse for principperne for rapportering, herunder bør det sikres, at der er sammenhæng mellem ESG-nøgletal og de nøgletal, der allerede er indarbejdet i årsrapporten, hvorved ESG-nøgletallene ligeledes bør udarbejdes for en 5-årig periode.

Det vurderes, at der fra FSR's side er indikationer på, at der er et ESG-rapporteringsproblem, når FSR udsender en anbefaling om, hvorledes virksomheder bør forholde sig til bæredygtighed. Anbefalingen, der er uden lovhjemmel, betyder, at det er op til virksomhederne at foretage fortolkning af et ureguleret område, som investorerne efterspørger. Det er virksomhedens ledelse, der foretager fortolkning af området samt vurderer virksomhedens rapporteringskrav, ligesom det er virksomhedens ledelse, der sikrer, at virksomhedens rapportering sker på den mest fordelagtige måde, og dermed sikrer virksomhedens investorer, at virksomheden er

---

⁸⁶ Chirez, Sophie & Stuckens, Julie. (2021, 27. august).

bæredygtig eller er på vej i en bæredygtig retning for på den måde at tilfredsstille nuværende og eventuelle kommende investorer.

Virksomhedens bæredygtighed kommer til udtryk gennem ledelsens rapportering, hvor nogle virksomheder indarbejder ESG i årsrapporten, mens andre virksomheder udarbejder en særskilt rapport, f.eks. en bæredygtigheds- eller CSR-rapport, der ofte er uden revisionspåtegning. Bæredygtighedsrapporter kan danne grundlag for eventuelle samarbejdsaftaler, hvilket kan vække undren, at der i større virksomheder kan foretages dispositioner på baggrund af ledelsens ikke reviderede data.

9.2. KRAV TIL REVISOR

Med udgangspunkt i vurderingen af FSR's håndtering af virksomheders ESG-rapportering vurderes det, at ESG stiller øgede krav til virksomhedens revisorer. ESG-rapportering må anses for at være et relativt komplekst rapporteringsbegreb at gennemgå for revisor, som det er illustreret under gennemgangen af nøgletallene for ESG-rapportering samt i afsnit 6.7, 7.0 og 7.35, hvor det er gennemgået, hvordan de enkelte virksomheder rapporterer på bæredygtighed. ESG-rapportering kræver endvidere, at revisor forstår de bagvedliggende variabler og effekten af de beregnede ESG-nøgletal, førend revisor har mulighed for at udtale sig om, hvorvidt virksomhedens ESG-rapportering i ledelsesberetningen er i al sin væsentlighed i sammenhæng med årsrapportens resterende bestanddele.

Revisor er afhængig af oplysninger fra virksomhedens ledelse og organisation, da forkerte data-input vil give forkerte output. Nogle nøgletal er mindre komplekse og vil relativt nemt kunne sammenholdes med andre områder af årsrapporten, mens andre nøgletal er mere komplekse og kræver en større gennemgang og indsigt fra revisors side, hvilket også er beskrevet under afsnit 6.5.

9.3. KRAV TIL ORGANISATIONEN

Som anført i afsnit 9.2 stiller virksomhedens ESG-rapportering store krav til organisationen i sin helhed, da det f.eks. kræver samspil mellem produktionsafdelingen og økonomiafdelingen, da alle virksomhedens procedurer skal gennemgås ud fra et miljømæssige aspekt, herunder skal der ske en vurdering af hvilke af de 7 Koyota gasser, der anvendes i produktionen samt den forbrugte mængde heraf i regnskabsperioden.

ESG-rapportering kræver datadisciplin for at sikre korrekt opgørelse og medtagelse af de korrekte gasarter, hvilket skyldes, at økonomifolkene, i stor grad, må antages ikke at have samme kendskab til produktionen som produktionsfolkene, hvorved der skal skabes et bindeled mellem afdelingerne for, at virksomhedens ESG-rapportering vedrørende de forbrugte gasarter bliver korrekt.

Foruden opgørelse og indregning af gasarter i ESG-beregningsmodellerne, så skal virksomheden opgøre og indregne forbrug af el, vand og lignende. I Danmark fremkommer disse oplysninger af en årsopgørelse, hvorved oplysningerne relativt nemt og pålideligt kan fremskaffes til brug for opgørelse af virksomhedens bæredygtighed. Der er en mindre risiko for, at virksomheden glemmer en el-, varme- eller vandmåler, eller at nogle virksomheder sidder i et kontorfællesskab eller ved en udlejer, hvor el-, vand- og varmeforbruget indregnes i huslejen, og det dermed ikke er muligt for virksomheden at opgøre CO₂-udledningen pålideligt, idet forbruget ikke indregnes, og dermed kan skabe et misvisende nøgletal for scope 1 og 2.

Ydermere medfører ESG øget krav til virksomhedens håndtering af oplysninger om medarbejderforhold og kundeforhold, da ESG medfører øget detaljeringsgrad for, at virksomheden kan beregne og rapportere på nøgletal, som f.eks. fastholdelse af kunder og medarbejderomsætningshastighed.

Det må antages, at virksomheden kan udskrive kundelister fra ERP-systemet, men at det kan være vanskeligt for nogle virksomheder at opgøre kundetilgang og kundeafgang for en regnskabsperiode, da det kan være vanskeligt for nogle virksomheder at fremskaffe oplysninger om f.eks. kundeforhold. Det kan ligeledes være meget omfattende for nogle virksomheder at opgøre disse data, f.eks. kan virksomheder med e-handel være præget af mange enkelte salg med skiftende forbrugsmønstre.⁸⁷

---

⁸⁷ Ralund, Niels. (2021, 25. februar).

Virksomhedens nøgletal relateret til medarbejderforhold må også antages at være omfattende, idet oplysninger som lønninger, medarbejdernes ansættelses- og afskedigelsesdato skal kunne aflæses relativt simpelt for dels at sikre, at dataene er opgjort pålideligt, men ligeledes for at sikre, at ledelsen ikke skal foretage en manuel gennemgang af alle medarbejders kontrakter. Komplicerede data, som f.eks. medarbejderforhold, stiller øgede krav til ledelsens opgørelse af ESG-nøgletal samt til revisors rolle i forbindelse med sikring af, at nøgletallene er opgjort overvejende korrekt. Revisor får øget arbejde og besvær ved at kontrollere ESG-rapporteringen, såfremt virksomhedens ledelse har besvær ved at opgøre datagrundlaget.

Afslutningsvis bør det fremhæves, at uanset hvilket nøgletal, der skal udarbejdes til ESG-rapporteringen, så kræver det en koordinering mellem virksomhedens afdelinger for at sikre, at alle data er fuldstændige. En dataindsamling, der kan anvendes til videre bearbejdning af ESG-rapportering kræver et fuldstændigt datagrundlag, og virksomheden kan dermed risikere at skulle gøre brug af store ressourcer i virksomhedens organisation for at kunne opgøre datagrundlaget pålideligt og fuldstændigt.

En anden faldgrube er indarbejdelse af data fra datterselskaber i virksomhedens ESG-rapportering. Hvordan sikres korrekt opgørelse af disse data, og hvordan sikrer virksomheden, at datterselskaberne opgør datagrundlaget for ESG-rapportering efter samme metode som modervirksomheden, der foretager den endelige ESG-rapportering? En ESG-rapportering for en koncern stiller store krav til medarbejdere og ikke mindst til den ansvarlige for ESG-rapporteringen.

ESG-rapportering for en koncern kan derved blive en tidskrævende proces, såfremt datagrundlaget er vanskeligt at tilgå eller svær at opgøre. Desuden skal virksomheden sondre mellem, om oplysningerne fra datterselskabet er væsentlige, eller om virksomheden kan undlade indregning af oplysningerne fra datterselskabet, såfremt der ikke modtages data herfra, eller om ledelsen vurderer, at de modtagne data ikke er pålidelige? Uden en fælles begrebsramme er det svært at sikre en ensartet rapportering på tværs af selskaber, konkurrenter og koncerner med både danske og udenlandske selskaber, ligesom det kan være vanskeligt for virksomhedens ledelse at vurdere, hvornår der skal foretages indregning og måling, herunder hvordan det skal gøres, når virksomhedens ledelse samtidig kan være bonusaflyttet i forhold til udviklingen i virksomhedens ESG-nøgletal.

De essentielle kritiske forhold i forhold til virksomhedens organisation er:

- Hvordan sikrer virksomhedens ledelse, at virksomhedens datagrundlag er validt?
- Er det økonomiafdelingen eller produktionsafdelingen, der har det overordnede ansvar for, at virksomhedens datagrundlag er validt?

ESG-rapportering stiller store krav til datavaliditeten i virksomheden, idet resultatet ikke er bedre end det datagrundlag, som resultatet dannes på grundlag af. Der er risici forbundet med datavalideringen, og hvordan sikres det, at der er et pålideligt sammenligningsgrundlag for regnskabsperioden i forhold til f.eks. konkurrenter og virksomheder på tværs af brancher.

9.4. KRAV TIL DATALEVERANDØR

Udover at der stilles krav til datavaliditeten fra virksomheden og virksomhedens medarbejdere, jævnfør afsnit 9.3, så er der risiko eller usikkerhed forbundet med valg af dataleverandører, da dataleverandørerne fastsætter værdier på omregningsfaktorerne til brug for ESG-rapporteringen, jævnfør afsnit 8.4.

I afsnit 8.4 redegøres for, at der ved valg af to forskellige dataleverandører fremsendes to forskellige datasæt for samme periode og oprindelsesland; Datasættet med forskellige parametre giver dermed forskellige output på de samme grundværdier fra virksomheden, alt efter hvilken dataleverandør virksomheden vælger.

Alt efter valg af dataleverandør giver det forskellige ESG-resultater, og det kan dermed anses som en slags fejlkilde ved virksomhedens ESG-hoved- og nøgletalsoversigt, men det er uvist hvilken dataleverandør, der er den rigtige, eller om virksomheden burde vælge en tredje dataleverandør.

Forskellige værdier fra forskellige dataleverandører til beregning af nøgletal indikerer, at der er behov for en fælles referenceramme eller en fælles standard til opgørelse af ESG-nøgletal for, at ESG-nøgletallene kan udarbejdes ensartet uagtet dataleverandør, og virksomhedens ESG-rapportering kan blive et pålideligt sammenligningsgrundlag, som kan anvendes som beslutningsgrundlag for f.eks. virksomhedens ledelse.

9.5. ESG SOM BESLUTNINGSGRUNDLAG

Netop det pålidelige sammenligningsgrundlag er essentielt, når ESG anvendes som et internt eller et eksternt beslutningsgrundlag.

ESG kan anvendes som lønparameter ved bonusordninger for virksomhedens medarbejdere eller ved risikovurdering i en lånesag, hvor rentesatsen er direkte knyttet op på virksomhedens ESG-præstation, og dermed kan virksomheden opnå rabat på renten, såfremt virksomheden er bæredygtig og miljøbevidst i organisationen.

Datadisciplin i virksomheden; hvordan sikres fuldstændigheden, når der ingen sammenligningsgrundlag er? Hvordan sikres fuldstændigheden, når ESG ikke har direkte effekt på de finansielle

poster i årsrapporten? Hvordan kan man ved en hurtig gennemgang af årsrapporten lave et validitetstjek, som man kan ved andre nøgletal? Hvorfor er der ingen primære kontrolposter i årsrapporten eller andre sammenhænge, som kan sikre validiteten af virksomhedens ESG?

9.6. OPSAMLLENDE DISKUSSION

Er virksomhederne presset til at anvende ESG-nøgletal, som følge af den ændrede tilgang fra forbrugere, investorer, regnskabslæsere eller virksomhedens øvrige interessenter?

Det essentielle i virksomhedens ESG-rapportering gør, at virksomhedens ledelse kan være tvunget ud i at foretage rapportering på ESG-nøgletal, der dog kan være behæftet med en vis grad af usikkerhed, som følge af den manglende begrebsramme. En manglende begrebsramme kan være medvirkende til øget risiko for, at det er op til virksomhedens ledelse at fortolke, hvordan ESG-nøgletal opgøres, hvorved virksomheden kan foretage justeringer i nøgletallets beregningsmetode.

Det er bemærkelsesværdigt, at Pandora, som har optaget et lån i Nordea på 950 millioner euro⁸⁸ med lånevilkår, der er baseret på ESG, ikke har indarbejdet ESG i virksomhedens årsrapport. Den manglende ESG-rapportering i Pandoras årsrapport virker selvmodsiggende, når långiver anvender ESG til fastsættelse af Pandoras lånevilkår. Den manglende indarbejdelse af ESG-rapportering i Pandoras årsrapport kan også være en indikation af, at ESG-rapportering kan være for u håndgribeligt, og at Pandora ikke ønsker at foretage rapportering på bæredygtighed i årsrapporten førend, der er etableret en fælles begrebsramme for ESG-rapportering.

Hvis ESG-nøgletal anvendes som beslutningsgrundlag for enten interne eller eksterne investeringer, så må det formodes, at det vil stille høje krav til validiteten af virksomhedens ESG-nøgletal.

Det må derfor anses for vigtigt, at datavalideringen er foretaget korrekt, og at nøgletallene beregnes på samme grundlag uagtet branche, størrelse og ejerforhold.

Vigtigheden i datavalideringen understøttes også af pålideligheden i virksomhedens ESG-nøgletal, og det kan skabe undren, at ESG-nøgletal i dag kan anvendes som beslutningsgrundlag, da der selvsagt ikke findes en fælles begrebsramme på området. Er ESG-nøgletal i dag så pålidelige,

---

⁸⁸ Melchior, Johan. (2021, 29. april).

at nøgletallene kan anvendes som beslutningsgrundlag i virksomheden, eller kan ESG-nøgletallene anvendes som element i dannelse af bæredygtige investeringsforeninger, hvor private investorer kan investere med udgangspunkt i bæredygtighed?

I afsnit 6.5 er det vurderet, at virksomhedens ESG-rapportering ikke er omfattet af årsrapportens revisionspåtegning med høj grad af sikkerhed, da virksomhedens ESG-rapportering er en del af virksomhedens ledelsesberetning, så er den ikke gennemgået med samme grad af sikkerhed som resultatopgørelse, balance og noter i årsrapporten. Virksomhedens resultatopgørelse og balance i årsrapporten kan indikere sundhedstegn eller faresignaler for en virksomhed, hvorfor den ofte anvendes som beslutningsgrundlag både internt og eksternt, idet årsrapporten er forsynet med en revisionspåtegning med revisors kommentarer til revisors udførte arbejde og konklusionen herpå.

Virksomheders ESG-rapportering er, som den anbefales i dag, indeholdt i ledelsesberetningen, og virksomheders ESG-rapportering er dermed ikke revideret, hvilket medfører, at beslutninger, der træffes med udgangspunkt i ESG-rapporteringen, sker på et ikke revideret grundlag. Et område, der ikke er belyst i afhandlingen, er hvorledes revisionspåtegningen skal ændres, hvis revisionen ligeledes skal omfatte virksomhedens ESG-rapportering for at højne kvaliteten af ESG-rapporteringen, dog vil det forudsætte, at der er en fælles begrebsramme og et validt datagrundlag førend en påtegning med høj grad af sikkerhed er mulig, hvorved det falder udenfor afhandlingens problemstilling. Det er dog bemærkelsesværdigt, at Arla anser ESG-rapportering for at have en høj værdi, hvorved Arla har bedt revisor om at gennemgå og forholde sig til virksomhedens ESG-nøgletal i en særskilt rapport med erklæring fra revisor. Arla's finansdirektør Torben Dahl Nyholm udtaler, "Arla sørger nu for, at revisorerne gennemgår de såkaldte ESG-data på lige fod med koncernens økonomiske data."⁸⁹

I den afsluttende diskussion er det indledningsvist vigtigt at fremhæve og anerkende, at der findes metoder til at opgøre de enkelte værdier i ESG-rapporteringen. Gennemgangen har vist, at opgørelsesmetoderne og fremgangsmåderne kan fortolkes forskelligt, og det kan umiddelbart medvirke til forvirring i forbindelse med fortolkningen af virksomhedens ESG-rapporteringen. Det er ligeledes vigtigt at anerkende, at ESG er et fokusområde fra flere organisationer, som der

---

⁸⁹ Bro, Dorte Stenbæk. (2021, 19. marts).

arbejdes og fremhæves i flere medier og brancheorganisationer, hvorved interessen for bæredygtighed er til stede og er stigende.

Det er konstateret, at ESG ikke er obligatorisk for nuværende, men at der arbejdes på at gøre ESG-rapportering i en eller anden form obligatorisk ved lov, dog er der umiddelbart lange fremtidsudsigter herfor.

FSR har udarbejdet en anbefaling, som er den måde som FSR foreslår, at virksomheder udarbejder ESG-nøgletal, og anbefalingen angiver hvilke ESG-nøgletal, som virksomhederne bør medtage i årsrapporten, men det står virksomhederne frit i forhold til valg af oplysninger, som de ønsker at medtage i årsrapporten.

Ved implementering af en lov på området, så vil der samtidigt blive implementeret en begrebsramme, hvilket er et af de primære kritikpunkter i forbindelse med virksomhedernes anvendelse af ESG i dag, da virksomheder har varierende og fri fortolkning af ESG, og virksomheder rapporterer på forskellig vis.

Ved implementering af en lov på området, så vil lovens begrebsramme også omfatte virksomhedernes rapporteringsmuligheder og krav, hvor det f.eks. vil blive bestemt ved lov, at ESG i årsrapporten skal indeholde en 5-års hoved- og nøgletalsoversigt, da det ved gennemgang af årsrapporter fra de udvalgte virksomheder kunne konstateres, at virksomhederne rapporterede om oplysninger for forskellige perioder.

FSR's udgivelse af anbefalingen kan indikere, at FSR er i gang med et testforsøg, hvor der løbende foretages tilpasninger. Virksomheder anvender oftere og oftere ESG i sit beslutningsgrundlag, og i 2021 er det muligt at indberette ESG-nøgletal i virksomhedens XBRL-indberetning, men det er valgfrit.

Virksomheder kan anvende ESG til benchmarking, når nøgletallene bliver standardiserede, og de indgår som en del af årsrapporten på lige fod med hoved- og nøgletalsoversigten, og dermed kan nøgletallene indgå i virksomhedens XBRL-indberetning for på den måde at skabe en data-drevet tilgang. En datadrevet tilgang giver også analyseinstitutter mulighed for at analysere og sammenholde ESG-nøgletal på tværs af virksomheder og brancher mv. En standardiseret tilgang og standardiserede nøgletal vil højne troværdigheden af virksomhedens ESG-nøgletal og gøre ESG-nøgletal til et begreb, som den almindelige regnskabslæser har mulighed for at læse, forstå og forholde sig til.

ESG-nøgletal er fortsat et relativt nyt begreb, som hovedsageligt er kendt af de professionelle

investorer. ESG er et nøgletal, som typisk ses ved de store virksomheder, der har den fornødne regnskabsmæssige kapacitet til at udarbejde og beregne nøgletallene. En anden observation indikerer, at det hovedsageligt er virksomheder, som har pæne ESG-nøgletal og en CSR-strategi, der tilvælger at beregne og præsentere virksomhedens ESG-nøgletal, hvorimod de miljøtunge virksomheder fravælger beregning og præsentation af virksomhedens ESG-nøgletal.

Virksomhedens miljøtunge belastning kan være i form af CO₂-udledning, men det kan også være i forhold til virksomhedens store udskiftning af medarbejdere, som det er set f.eks. i revisionsbranchen. Afhandlingens forfatter arbejder til dagligt indenfor revisionsbranchen, hvor der ved CVR-opslag er påset, at de 4 største revisionsvirksomheder i Danmark ikke indarbejder ESG i årsrapporten.

Det kan undre, at virksomheders ESG-nøgletal ikke omfatter nøgletal, som beskriver:

- Medarbejdernes direkte sundhed, herunder kunne virksomheden komme ind på, om medarbejderne er sunde eller overvægtige?
- Om virksomheden anvender produkter, der er sundhedsskadelige for helbredet?
- Hvordan det sikres, at der ikke anvendes børnearbejde i produktionen eller lignende?
- Hvordan det sikres, at medarbejdernes helbred er indeholdt i nøgletallene i en tilstrækkelig grad?

Ovenstående er med til at stille en del undren over, hvor grænsen skal være? Hvornår er en investering bæredygtighed? ESG-rapportering åbner op for en del undren og diskussion, hvor der for nuværende ingen facitliste er.

10.0. ANBEFALING

Det er afhandlingens klare anbefaling, at der udarbejdes en begrebsramme, nationalt, men også gerne internationalt.

Det er gennem afhandlingen konstateret, at der arbejdes på at udarbejde en ensartet behandling af ESG-nøgletal fra europæisk side, dog ser afhandlingen også gerne, at FSR, som har udarbejdet anbefalingen med de ønskede ESG-nøgletal, som har en foreløbig placering i ledelsesberetningen, også fik udarbejdet et oplæg til en national begrebsramme, som kan indarbejdes i Årsregnskabsloven for derved at;

- Sikre ensartethed i opgørelsesgrundlaget.
- Sikre at data opgøres efter samme metoder.
- Sikre at ESG-nøgletallene beregnes ensartet.
- Sikre at virksomheder præsenterer ESG-nøgletal efter samme principper, når de er underlagt samme regnskabsstandarder.

Derfor er det en klar anbefaling, at FSR bør ændre mening, således at ESG-nøgletal ikke skal medtages i virksomhedens ledelsesberetning for samtidig at minimere revisors ansvar ved gennemgangen heraf, i stedet burde FSR udarbejde et oplæg til en begrebsramme og sørge for, at der oprettes et særskilt afsnit i årsrapporten, der kunne navngives bæredygtighed.

Foruden ovenstående burde FSR sørge for, at ESG-nøgletallene indarbejdes i revisors erklæring med en højere grad af sikkerhed, end som det er for nuværende. ESG-nøgletal anvendes i høj grad af interessenter både i forbindelse med køb, salg, långivning og ved handel på Fondsbørsen, ligesom ESG-nøgletal anvendes som sammenligningsgrundlag mellem virksomheder.

Budskabet er, at FSR, i samarbejde med relevante eksperter, udarbejder en begrebsramme, der er fælles for alle danske og gerne internationale standarder, hvorved regnskabsaflægger og revisor har klare retningslinjer for håndteringen af virksomhedens ESG-nøgletal, ligesom det ønskes, at regnskabslæser har forståelse for nøgletallenes tilvejebringelse og regnskabsmæssige behandling, som var det tilfældet for behandlingen af f.eks. tilgodehavende fra salg, der er rutine for de fleste regnskabsaflæggere og revisorer.

Det anbefales, at den nye lovgivning bør indeholde;

- krav til virksomheden om, at der skal udarbejdes 'en anvendt regnskabspraksis for ESG-området', hvor der skal oplyses, hvordan nøgletallene opgøres.
- en fælles standard til beregning af ESG-nøgletallene.

- en beskrivende tekst til virksomhedens ESG-nøgletal, da det vurderes, at nøgletallene ikke kan stå alene, uden en uddybende forklaring på området, herunder nøgletallets udvikling.
- en klar afgrænsning af hvilke datterselskaber, der skal indeholdes i ESG-rapporteringen, herunder at der bør ske omtale af hvilke selskaber, der er indeholdt i rapporteringen for derved at sikre transparens og gennemsigtighed for regnskabslæser.
- retningslinjer så der skabes sammenhæng mellem eventuelle konsoliderede tal i årsrapporten, og ESG-nøgletallene, således at dataene er fra de samme virksomheder, når der udarbejdes årsrapport og ESG-rapportering.

Dermed anbefales det;

- At der er ens 'anvendt regnskabspraksis' på alle ESG-rapporteringer, hvorved der anbefales en fælles begrebsramme som ved Årsregnskabsloven, for derved at sikre en god og ensartet rapporteringsskik.
- At den anvendte opgørelsesmetode og indregning skal præsenteres på samme måde som for 'anvendt regnskabspraksis'.
- At rapporteringsperioden skal følge årsrapporten, så der skabes sammenhæng mellem udviklingen i nøgletallene i ESG-rapporteringen og årsrapporten, ligesom der bør indarbejdes en 5-årsoversigt for at kunne illustrere og forklare udviklingen overfor regnskabslæser.
- At virksomhedens ESG-nøgletal ikke præsenteres uden en sammenhængende beskrivende tekst. Der skal kommenteres på positiv, såvel som negativ udvikling i virksomhedens ESG-nøgletal. I virksomhedens ESG-rapportering kan der med fordel indarbejdes regelsæt om, at der skal foretages beskrivelse af virksomhedens miljømæssige dilemmaer.
- at virksomhedens ESG-nøgletal skal kunne sammenholdes og vurderes i sammenhæng med SDG eller GRI for at skabe transparens og sammenhæng til andre kendte miljømæssige standarder.
- At der anvendes samme ESG-opgørelsesmetoder for datterselskaber og moderselskabet, så der anvendes samme opgørelsesmetoder for alle virksomheder.
- At der sker gennemgang og validering af virksomhedens ESG-nøgletal af en ekstern part f.eks. revisor, og denne gennemgang bør omfattes af revisors revisionspåtegning, så fremt virksomhedens ESG-nøgletal fortsat er indeholdt i årsrapporten.
- At virksomhedens opgørelse af ESG-nøgletal skal dannes med udgangspunkt i færre ledelsesmæssige vurderinger, og dermed minimeres ledelsens påvirkningen af ESG-

nøgletallene gennem færre ledelsesmæssige skøn og justeringer for at undgå, at virksomhedens ledelse påvirker virksomhedens ESG-nøgletal i den ønskede retning.

10.1. ANBEFALING MED UDGANGSPUNKT I EN KONKRET ESG RAPPORTERING

Med udgangspunkt i den foretagne gennemgang af udvalgte årsrapporter og FSR's anbefaling om udarbejdelse af en hoved- og nøgletalsoversigt, vil der blive foretaget en revurdering af de af FSR's anbefalede ESG-nøgletal, og den tillærte viden gør, at det undersøges og vurderes, hvilke nøgletal, der skal tilføjes eller fjernes fra FSR's anbefaling.

FSR anbefaler, at ESG-nøgletallene medtages i ledelsesberetningens hoved- og nøgletalsoversigt, som dækker over en 5-årig periode, og det anbefales endvidere, at oversigten flyttes til at være en integreret del af årsrapporten ligesom resultatopgørelsen og balancen, evt. som note i årsrapporten med reference til de enkelte regnskabsposter, som ESG-nøgletallet vedrører. Alternativt kunne der oprettes et særskilt afsnit i årsrapporten, der kunne kaldes bæredygtighed. Afsnittet skal være ligeværdigt med årsrapportens øvrige bestanddele. Afsnittet skulle omfatte virksomhedens ESG-nøgletal.

Med udgangspunkt i FSR's anbefaling om ESG-nøgletal og gennemgangen af de udvalgte årsrapporter, er afhandlingen kommet frem til, at det anbefales, at virksomhedens hoved- og nøgletalsoversigt skal indeholde efterfølgende nøgletal, som bør indarbejdes i virksomhedens ESG-rapportering.

	Enhed	Mål	2020	2019	2018	2017	2016
Environment – miljødata							
CO ₂ e, scope 1	Tons						
CO ₂ e, scope 2	Tons						
Energiforbrug	GJ						
Vedvarende energiandel	%						
Vandforbrug	m ³						
Social – sociale data							
Fuldtidsarbejdsstyrke	FTE						
Kønsdiversitet	%						

Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	%						
Lønforskkel mellem køn	Gange						
Medarbejderomsætningshastighed for ledelseslag							
Medarbejderomsætningshastighed	%						
Sygefravær	Dage/FTE						
Fastholdelse af kunder	%						
Governance – ledelsesdata							
Bestyrelsens kønsdiversitet	%						
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	%						
Lønforskkel mellem CEO og medarbejdere	Gange						
Modtaget offentlige midler	kr.						
Betalte skatter	kr.						
Effektiv skatteprocent	%						
Brug af Whistleblower ordning	Gange						

De nye nøgletal, som afhandlingen er nået frem til, der skal medtages i hoved- og nøgletalsoversigten, er gennemgået nedenfor:

1. Medarbejderomsætningshastighed for ledelseslag

Nøgletal der beskriver, hvor stor en udskiftning der er for medarbejderne i virksomhedens ledelseslag; nøgletallet beskriver, hvor stor evne virksomheden har til at fastholde virksomhedens ledere, hvilket er de ledere, som skal bidrage til en kontinuerlig vækst baseret på ledelsens strategi.

2. Modtaget offentlige midler

Nøgletal der beskriver, hvor meget virksomheden har modtaget i offentlige tilskud i regnskabsperioden. Alle offentlige tilskud skal medtages i dette nøgletal, herunder modtagen lønkompensation, COVID-19 hjælpepakker, moms lån, syge-refusioner osv. Nøgletallet kunne give en god indikation af, hvor meget

virksomheden får udbetalt fra statskassen. Foruden de klimamæssige aftryk, som virksomheden sætter, så er dette nøgletal en identifikation af, hvor selvkørende virksomheden er, og dermed om virksomheden har en rentabel drift, hvis virksomheden ikke modtager offentlige tilskud.

3. Betalte skatter

Nøgletallet skal hjælpe med at forklare, om virksomheden betaler skat, og hvor meget virksomheden har bidraget til statskassen. I dette nøgletal indregnes selskabsskat, A-skatter, AM-bidrag og lign.

4. Effektiv skatteprocent

Nøgletallet angiver virksomhedens effektive skatteprocent, som skal sikre, at virksomhedens skatteprocent svarer nogenlunde til den danske skattesats og for at sikre, at virksomhedens selskabsskat i overvejende grad er opgjort pålideligt.

5. Brug af whistleblower ordning

Nøgletal der beskriver de indberetninger, der er foretaget i virksomheden gennem whistleblowerordningen. Nøgletallet skal anvendes til at fremhæve muligheden for indberetning samt oplyse om anmeldte sager for året, hvorved det giver en indikation af arbejdsmiljøet i virksomheden. Nøgletallet vil også understøtte den nye lovgivning på området, da det er blevet et krav, at virksomheder med flere end 249 ansatte skal etablere en whistleblowerordning jævnfør lov om whistleblowere.⁹⁰

Med udgangspunkt i FSR's anbefaling om ESG-nøgletal og gennemgangen af udvalgte virksomheders årsrapporter, er afhandlingen kommet frem til, at der er nøgletal, som anbefales ikke at skulle indgå i virksomhedens ESG-rapportering.

Virksomheden bør fjerne nøgletallet for kønsdiversitet for øvrige ledelseslag, da regnskabslæser også præsenteres for nøgletallet Kønsdiversitet, der dækker over kønsdiversiteten i hele virksomheden og nøgletallet for bestyrelsens kønsdiversitet, som dækker over diversiteten i det øverste ledelseslag.

---

⁹⁰ Lov om beskyttelse af whistleblowere (2021)

Fælles for alle nøgletal er, at det anbefales, at nøgletallene ikke står alene. Nøgletallene kræver supplerende oplysninger i form af en forklarende tekst, som f.eks. kan være;

- Om nøgletallet har nået niveauet for året,
- Om nøgletallet har opfyldt målsætningen.
- Om det ikke er muligt at opnå målsætningen.
- Årsagsforklaringer på hvorfor det ikke har været muligt at nå målsætningen.
- En beskrivelse af nøgletallet, som sammenholdes med nøgletallet fra forrige periode og forventningerne til fremtiden.

Hvordan sikres det, at alle virksomhedens aktiviteter indregnes i opgørelsen af virksomhedens ESG-nøgletal? Hvordan sikres det, at elforbruget i Uganda opgøres pålideligt, og hvordan sikres det, at der sker ensartet indregning i virksomheder, der anvender ESG til rapportering på bæredygtighed?⁹¹ ESG-nøgletallene giver også en udfordring, som f.eks. kan være i relation til, at ESG-nøgletallene ikke indikerer, om der anvendes børnearbejde i udviklingslande?

Afslutningsvis bør en revideret anbefaling for hoved- og nøgletalsoversigt med ESG-nøgletal have et større samspil med FN's verdensmål, hvorved virksomheden nemmere kan inddrage regnskabslæseren med erfaring fra andre bæredygtighedsmodeller.

---

⁹¹ Andersen, Lene. (2021, 1. november).

11.0. KONKLUSION

Afhandlingen kan med udgangspunkt i de C25-virksomheder og de 6 tilfældigt udvalgte virksomheder fra MIDCAP segmentet, som indgår i afhandlingens undersøgelse, konkludere, at der ikke er en ensartet tilgang til behandlingen af bæredygtighed i virksomhedernes årsrapporter, herunder rapportering på ESG-hoved- og nøgletal.

FSR udgav i 2019 deres anbefaling til rapportering og opgørelse af ESG i årsrapporten, men de udvalgte virksomheder i undersøgelsen har ved udarbejdelsen af årsregnskabet for 2020 ikke alle fulgt FSR's anbefaling, og det er konstateret, at virksomhederne ikke har en ensartet rapportering og behandling af ESG.

I afhandlingens undersøgelse er det konstateret, at ESG, bæredygtighed, bearbejdes og rapporteres i enten virksomhedernes årsrapporter eller i en særskilt bæredygtighedsrapport, som årsrapporten refererer til. Alle 24 C25-virksomheder bearbejder bæredygtighed, herunder ESG i årsrapporten. Af de 24 C25-virksomheder udarbejder 8 af virksomhederne i overvejende grad ESG-rapportering, der følger FSR's anbefaling, mens de resterende 16 C25-virksomheder bruger andre rapporteringsmuligheder. ESG-rapporteringen er forholdsvis forskellig i de undersøgte virksomheder. Virksomhederne anvender forskellige ESG-nøgletal, hvilket gør det vanskeligt for regnskabslæseren at sammenligne virksomhedens ESG-nøgletal med konkurrenternes eller andre branchers ESG-nøgletal.

Alle 6 MIDCAP virksomheder omtaler bæredygtighed i årsrapporten. Af de 6 virksomheder udarbejder 4 af virksomhederne i overvejende grad ESG-rapportering, der følger FSR's anbefaling, mens de resterende 2 MIDCAP virksomheder oplyser, at de forventer at rapportere om ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten. Dermed kan det konstateres, at de udvalgte MIDCAP stikprøver, som er udvalgt indenfor forskellige brancher, arbejder mere aktivt med virksomhedens ESG-rapportering end C25-virksomhederne.

Med udgangspunkt i afhandlingens gennemgang af teori, praksis og den udførte gennemgang af virksomhedernes årsrapporter kan det konstateres, at der er behov for en standardiseret indgangsvinkel til indregning, måling og præsentation af virksomhedens ESG-hoved- og nøgletal for at sikre ensartethed på tværs af danske årsrapporter.

Ensartetheden i virksomhedernes ESG-rapportering bør, efter afhandlingens overbevisning, prioriteres højere, end det at gøre ESG-data klar til en XBRL-indberetning, så det bliver nemmere for regnskabslæseren at sammenligne ESG-nøgletal på tværs af virksomheder i det centrale virksomhedsregister CVR.dk.

Den manglende standardiserede tilgangsvinkel til virksomhedens ESG-rapportering, herunder den manglende begrebsramme, medvirker umiddelbart til, at det bliver virksomhedsledelsens ansvar at fortolke og opgøre virksomhedens ESG-hoved- og nøgletal. Når virksomhedsledelsen selv kan opgøre og beregne virksomhedens ESG-nøgletal, så kan det give regnskabslæseren et forkert datagrundlag vedrørende virksomhedens bæredygtighed.

En begrebsramme for danske virksomheder og gerne for internationale virksomheder ville gøre det muligt at beregne ESG-nøgletal der er sammenlignelige på tværs af virksomheder og brancher.

Det gør, at virksomhedens ESG-rapportering kan anvendes til at drøfte risici ved ESG samt til at se potentialet i de muligheder, som ESG giver for virksomheden, i forhold til virksomhedens interessenter. Virksomhedens ESG-rapportering skal ske med udgangspunkt i ESG-nøgletal, der er beregnet på baggrund af valide data og ud fra samme beregningsmetoder.

Den manglende begrebsramme understreges også af, at Finanstilsynet har udarbejdet et begreb til investeringsfonde, der anser sig for at være bæredygtige, men som reelt ikke er det. Når virksomheder kalder sig for bæredygtige for at tiltrække investorer, men uden at de reelt er det, så kaldes det for Greenwashing:⁹² Fremadrettet bør det være sådan, at der skal udarbejdes en minimumsstandard for, hvornår en investeringsfond kan kalde sig bæredygtig.⁹³

---

⁹² Andersen, Lene. (2021, 15. marts).

⁹³ Andersen, Lene. (2021, 15. marts).

12.0. PERSPEKTIVERING

ESG-nøgletal er ofte beregnet som en kombination af flere faktorer, hvilket gør det besværligt ud fra et analyseperspektiv at vurdere, hvilke enkelte parametre, som skal ændres for at forbedre ESG-nøgletallet.

ESG-nøgletal kan være komplekse nøgletal, som er omfattet af ledelsesberetningen i virksomhedens årsrapport, hvorved revisor ikke afgiver en erklæring herpå, da ESG-nøgletal er ikke finansielle data, som ikke er omfattet af samme erklæringssikkerhed, som hvis ESG-nøgletal blev betegnet som finansielle data, da ESG-nøgletallene så ville være omfattet af årsrapportens revisionserklæring.

Det er tankevækkende, at banker, såvel som private investorer, vil investere midler i bæredygtige virksomheder. Der dannes dermed et investeringsgrundlag på baggrund af ikke reviderede ESG-nøgletal, hvilket kunne være interessant at belyse gennem en undersøgelse af forventningskløften mellem revisors arbejde og regnskabslæseren.

Når banker investerer på vegne af mange kunder i grønne og bæredygtig ESG-fonde, eller når små private aktører investerer heri, så bør det ske med viden omkring ESG-nøgletallenes kompleksitet og den manglende revision af ESG-nøgletal. Årsrapportens ledelsesberetning kontrolleres af virksomhedens revisorer med henblik på at kontrollere, om der er sammenhæng mellem ledelsesberetningen og årsrapporten, men revisor giver ingen grad af sikkerhed for ledelsesberetningen i en årsrapport.

"Det (Bæredygtige investeringer, redigeret) var noget, vi startede med at tilbyde for et år siden, da den grønne omstilling blev en megatrend. Det er et område, som vi synes er vigtigt, og som vi samtidig kan mærke en gryende interesse for fra vores kunder," fortæller Lars Bo Bertram, administrerende direktør i BankInvest.⁹⁴

Ydermere er det også interessant, at når ESG-nøgletallet er af så stor betydning for virksomhedens interessenter, aktionærer, finansieringskilder og kunder m.fl., hvorfor er det så ikke reguleret af nogen lovgivning endnu? Det kan være interessant at undersøge, hvem der skal agere

---

⁹⁴ Regner, Hansen. (2021, 23. august).

offentlighedens tillidsrepræsentant, og hvem der skal sikre, at udbyderne af ESG-investeringsfonde reelt er bæredygtige, når der ingen lovgivning er på området?

Hvordan sikres det, at bankerne ikke oversælger deres bæredygtige fonde? Har Finanstilsynet mulighed for at kontrollere og give reprimander, hvis banken overtræder regelsættet, når der ingen begrebsramme eller lovgivning findes for ESG området?⁹⁵

Grønne investeringer er et varmt samtaleemne, hvorfor det kunne være interessant at undersøge, hvornår banker og investeringsforeninger definerer en investering som værende bæredygtig, og hvilke ESG-nøgletal, der er de vigtigste, og i hvor stor grad de enkelte nøgletal vægter? Bæredygtighed og gennemskuelighed bør være en væsentlig del af analytikernes fokus, når ESG-fonde etableres.

Med udgangspunkt i undersøgelsen af de udvalgte virksomheders årsrapporter, herunder vurderingen af kompleksiteten for udarbejdelsen af virksomhedens ESG-hoved- og nøgletal, kan det være interessant at undersøge, hvorledes mindre virksomheder med få ansatte og begrænset kontorpersonele og med lavere uddannet personale end de børsnoterede virksomheder, kan opmåle, udregne og præsentere virksomhedens ESG-hoved- nøgletal med så præcist et grundlag, når det gennem afhandlingens undersøgelser er påvist, at opgørelsen af ESG-nøgletal kræver pålidelige og omfattende beregninger førend, det er muligt at præsentere et validt ESG-nøgletal.

Under arbejdet med ESG i afhandlingen er der opstået en undren og en mulig ny problemstilling, som kan belyses i en anden afhandling. Det er problemstillingen om, hvordan forskellige ESG-bureauer kan foretage rating af virksomheder på baggrund af offentlige tal. Det ville være interessant at undersøge denne problemstilling yderligere for at forstå ESG-rating modellen og opgørelsesmetoden.⁹⁶

---

⁹⁵ Andersen, Lene. (2021, 15. marts).

⁹⁶ Andersen, Lene. (2021, 1. november).

13.1. ARTIKLER OG HJEMMESIDER

Andersen, Lene. (2021, 15. marts). Nu bliver der grebet ind overfor greenwashing af investeringer. *Finans*. via <https://finans.dk/privatokonomi/ECE12821554/nu-bliver-der-grebet-ind-overfor-greenwashing-af-investeringer/>

Andersen, Lene. (2021, 1. november). Investorer advarer: Svært at måle på social investering. *Finans*. via <https://finans.dk/privatokonomi/ECE13415431/investorer-advarer-svaert-at-maale-paa-social-investering/>

Bro, Dorte Stenbæk. (2021, 19. marts). *Arlas revisorer tjekker nu også klimatal*. LandbrugsAvisen. Lokaliseret den 16. august 2021 via <https://landbrugsavisen.dk/arlarevisorer-tjekker-nu-ogs%C3%A5-klimatal>

Buch, David. (2021, 1. november). *Mette Frederiksen med opsang til klimasyndere: - Gør som Danmark*. TV2. Lokaliseret den 7. november 2021 via <https://nyheder.tv2.dk/udland/2021-11-01-mette-frederiksen-med-opsang-til-klimasyndere-goer-som-danmark>

Chirez, Sophie & Stuckens, Julie. (2021, 27. august). How will upcoming EU legislation on sustainability reporting benefit your business?. *EY*. Lokaliseret den 7. september 2021 via https://www.ey.com/en_be/climate-change-sustainability-services/how-will-upcoming-eu-legislation-on-sustainability-reporting-benefit-your-business

Eksempel på en "blank påtegning" (2021, 3. februar). Danske revisorer - FSR. Lokaliseret den 2. oktober 2021 via <https://www.fsr.dk/politik-analyse/om-revisor-og-aarsregnskaber/hvad-skriver-revisor-i-aarsregnskabet/eksempel-paa-en-blank-paategning>

El-Dessouky, Nicole Cherine de la Sencerie. (2021, 4. november). *COP 26 Præsident opfordrer finansielle institutter til at investere i klimaet*. Økonomisk Ugebrev. Lokaliseret den 5. november 2021 via <https://ugebrev.dk/samfundsansvar/cop26-praesident-opfordrer-finansielle-institutter-investere-i-klimaet/>

ESG er en målestok for samfundsansvar. (s.d.). Sydinvest. Lokaliseret den 6. august 2021 via <https://www.sydinvest.dk/baeredygtighed/vores-arbejde-med-esg>

ESG key figures in the annual report. (2020, 1. december). Finansforeningen. Lokaliseret den 1. august 2021 via <https://cfa.dk/publikationer-2/esg-key-figures-in-the-annual-report-june-2019/>

ESG og bæredygtige investeringer. (s.d.). Sydinvest. Lokaliseret den 2. september 2021 via <https://www.sydinvest.dk/investeringshaandbogen/esg-og-baeredygtige-investeringer>

Fender, Rebecca., Stammers, Robert., Urwin, Roger. & G. Preece, Rhodri. (2020, 10. september). *The Operating Model to Enable Sustainable Investing.* CFA Institute. Lokaliseret den 1. september 2021 via <https://www.cfainstitute.org/en/research/industry-research/esg-operating-model>

Flatt, Daniel. (2021, 27. juli). *More attacks on ESG ratings as sceptics sharpen knives.* Capital Monitor. Lokaliseret den 16. august 2021 via <https://capitalmonitor.ai/strategy/responsible/more-attacks-on-esg-ratings-as-sceptics-sharpen-knives/>

Frederiksen, Claus Strue. (2021, 2. september). *Hvorfor tøver Snabe med ESG-løn for Mærskes ledelse?.* Økonomisk ugebrev. Lokaliseret den 3. september 2021 via <https://ugebrev.dk/ledelse/hvorfor-toever-snabe-med-variabel-esg-loen-for-maersks-ledelse-2/>

Gaarden, Hugo. (2021, 23. november). *Deutsche Bank: 75 pct. af investorerne mener, at ESG har betydning for deres strategi.* Økonomisk Ugebrev. Lokaliseret den 24. november 2021 via <https://ugebrev.dk/flashnews/deutsche-bank-75-pct-af-investorerne-mener-at-esg-har-betydning-for-deres-strategi/>

Gamskjaer, Ken. (s.d.). *ESG-rapportering.* Hemonto. Lokaliseret den 22. august 2021 via <https://www.hemonto.com/konsolideret-rapportering/esg-rapportering/>

Gerdes, Julie. & Barbæk, Bodil Hald. (2021, 9. september). *Ny lov kræver etablering af whistleblower-ordning – er I klar?.* EY. Lokaliseret den 27. september 2021 via https://www.ey.com/da_dk/law/ny-lov-kræver-etablering-af-whistleblower-ordning

Glorvigen, Casper Vahr. (s.d.). *Bæredygtighed – er din virksomhed klar til ESG-måling?.* WTC advokaterne. Lokaliseret den 22. august 2021 via <https://wtc-law.dk/baeredygtighed-er-din-virksomhed-klar-til-esg-maaling/>

Green Moves. (2020, 1. april). *Fire gode grunde til at arbejde med ESG.* CSR.dk. Lokaliseret den 21. august 2021 via <https://csr.dk/fire-gode-grunde-til-arbejde-med-esg>

Hvad betyder ESG?. (s.d.). Gaia. Lokaliseret den 2. oktober 2021 via <https://www.tryg-aia.com/blog/hvad-betyder-esg>

Hvad er GRI?. (2012, 28. juni). CSR.dk. Lokaliseret den 21. august 2021 via <https://csr.dk/q-gri>

Jagd, Dr. Jane Thostrup. (2016, 1. november). *ESG-ratingbureauer lukkede som østers*. Erhvervsfilosof. Lokaliseret den 17. august 2021 via <http://erhvervsfilosofi.dk/2016/08/esg-rating-bureauerne-lukkede-oesters/>

Larsen, Jan Peter. (2021, 1. november). *ESMA'' prioriteter for regnskabskontrol 2021*. EY. Lokaliseret den 1. november 2021 via https://www.ey.com/da_dk/assurance/esmas-prioriteter-for-regnskabskontrol-2021

Lovkrav til rapportering for større virksomheder. (2021, 2. november). Erhvervsstyrelsen. Lokaliseret den 8. november 2021 via <https://samfundsansvar.dk/lovkrav-til-storre-virksomheder>

Mayor, Helle. (2021, 10. december). *Nasdaq announces semi-annual changes to the OMX Copenhagen 25 Index*. Nasdaq. Lokaliseret den 10. december via <https://view.news.eu.nasdaq.com/view?id=bb261be22975fdf5ddea7d8496685c282&lang=en>

Melchior, Johan. (2021, 29. april). *Pandora links €950m loan to sustainability targets*. Pandora. Lokaliseret den 4. august 2021 via <https://pandoragroup.com/investor/news-and-reports/news-detail?id=24166>

Mogensen, Birgitte. (2019, 31. oktober). *Ny guide "ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten" hædret af FN*. CSR.dk. Lokaliseret den 11. oktober 2021 via <https://csr.dk/ny-guide-%E2%80%9Ddesg-hoved-og-n%C3%B8gletal-i-%C3%A5rsrapporten%E2%80%9D-h%C3%A6dret-af-fn>

Nasdaq. (2021, 9. september). *OMX Copenhagen 25 Index*. Nasdaq OMX. Lokaliseret den 3. november 2021 via https://indexes.nasdaqomx.com/docs/FS_OMXC25.pdf

Ny vejledning om ESG-rapportering. (2021, 9. juni). Erhvervsstyrelsen. Lokaliseret den 23. august 2021 via <https://erhvervsstyrelsen.dk/ny-vejledning-om-esg-rapportering>

Ohm, Carina. (2021, 10. august). *Investorer kræver mere af ESG*. EY. Lokaliseret den 8. september 2021 via https://www.ey.com/da_dk/news/2020/08/investorer-kræver-mere-af-esg

Ohm, Carina. (2021, 17. maj). *Ny EU-lovpakke for bæredygtighed*. EY. Lokaliseret den 3. september 2021 via https://www.ey.com/da_dk/assurance/ny-eu-lovpakke-for-baeredygtighed

Ohm, Carina. (2021, 8. oktober). *The EU increases the requirements and urgency for sustainability with new legislative package*. EY. Lokaliseret den 8. oktober 2021 via https://www.ey.com/en_dk/sustainability/the-eu-increases-the-requirements-and-urgency-for-sustainability

Olsen, Birgitte Kofod. (2018, 25. januar). *SDG-erne i klimaindsatsen*. CSR.dk. Lokaliseret den 1. oktober 2021 via <https://csr.dk/sdg-erne-i-klimaindsatsen>

Raastrup, Nicolai. & Aagaard, Jette. (2021, 31. oktober). Få top-bestyrelsesfolk fremhæves for viden om bæredygtighed. *Finans*. <https://finans.dk/erhverv/ECE13417171/faa-topbestyrelsesfolk-fremhaeves-for-viden-om-baeredygtighed/>

Ralund, Niels. (2021, 25. februar). *E-handelsanalysen 2020: Et usædvanligt rekordår for dansk e-handel*. Dansk Erhverv. Lokaliseret den 7. december 2021 via <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2021/februar/e-handelsanalysen-2020-et-usadvanligt-rekordar-for-dansk-e-handel/>

Rasmussen, Erik. (2021, 4. november). *Klimakamp bliver erhvervslivets største trussel og mulighed*. Økonomisk Ugebrev. Lokaliseret den 5. november 2021 via <https://ugebrev.dk/samfundsansvar/esg-nyt/klimakamp-bliver-erhvervslivets-stoerste-trussel-og-mulighed/>

Rachlin, Michael. (2019, 3. juni). Derfor er ESG en trend, der ikke vil stoppe. *Børsen*. <https://borsen.dk/sponsoreret/derfor-er-esg-en-trend-der-ikke-vil-stoppe>

Regner, Hansen. (2021, 23. august). *Bæredygtig investering: Disse 2 pejlemærker, kan du bruge*. Tænk. Lokaliseret den 16. september 2021 via: <https://taenk.dk/test-og-forbrugerliv/privatoekonomi-og-aftaler/baeredygtig-investering-disse-2-pejlemaerker-kan-du>

Risgaard, Pernille. (2016, 22. november). GRI --fra guidelines til standard. *CSR.dk*. Lokaliseret den 2. september 2021 via <https://csr.dk/gri-fra-guidelines-til-standard>

Smale, Alison. (s.d.). *What the SDGs Mean*. United Nations. Lokaliseret den 2. september 2021 via <https://www.un.org/en/chronicle/article/what-sdgs-mean>

Stormer, Susanne. (s.d.). *Ansvarlige investeringer og ESG-forhold*. PWC. Lokaliseret den 7. august 2021 via <https://www.pwc.dk/da/services/sustainability/ansvarlige-investeringer-esg.html>

Sustainability Awards. (2021, 16. september. EY. Lokaliseret den 10. oktober 2021 via https://www.ey.com/da_dk/sustainability-awards

Take Action for the Sustainable Development Goals. (s.d.). United Nations. Lokaliseret den 2. september 2021 via <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Thiele, Malene. (2020, 11. august). *Explainer: ESG og CSR – hvad er forskellen?*. Dansk Erhverv. Lokaliseret den 21. august 2020 via <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2020/august/explainer-hvad-er-forskellen-pa-esg-og-csr/>

Vibjerg, Thomas. (2021, 24. oktober). Kommuner tæller den samme strøm med to gange i jagen via at blive CO₂-neutrale. *Jyllands-Posten*.

What is ESG?. (2021, 31. marts). Nordea. Lokaliseret den 3. august 2021 via <https://www.nordea.com/en/what-is-esg>

Äijälä, Mikko. (2021, 9. december). *Sustainability*. EY. Lokaliseret den 9. december 2021 via https://www.ey.com/en_dk/sustainability

13.2. BØGER OG TIDSSKRIFTER:

Hill, J. (2020) *Environmental, Social, and Governance (ESG) Investing*. USA. Elsevier Science Publishing Co.

Morgan, P. (2021) *ESG Investment*. Japan. Asian Development Bank Institute.

(WBCSD), World Business Council for Sustainable Development. & (WRI), World Resources Institute. (2004). *A Corporate Accounting and Reporting Standard*. <https://ghgprotocol.org/sites/default/files/standards/ghg-protocol-revised.pdf>

13.3. PUBLIKATIONER:

Global Energy Architecture Performance Index Report 2017 (2017) *The World Economic Forum*. Besøgt via: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Energy_Architecture_Performance_Index_2017.pdf

Corporate Sustainability Reporting Directive (2021) EY. Besøgt via: [ey-corporate-sustainability-reporting-directive-brochure.pdf](https://www.ey.com/en_dk/corporate-sustainability-reporting-directive-brochure.pdf)

ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten (2020) *Finansforeningen, CFA society Denmark, Danske Revisorer (FSR) og Nasdaq*. Besøgt via: <https://www.fsr.dk/Files/Files/Dokumenter/Faglig/CSR/Publikationer/ESG%20dansk%20december%202020.pdf>

Fender, Rebecca., Stammers, Robert., Urwin, Roger. & G. Preece, Rhodri. (2020, 10. november). *The Operating Model to Enable Sustainable Investing*. CFA Institute. Lokaliseret den 1. september via <https://www.cfainstitute.org/en/research/industry-research/esg-operating-model>

(GRI), Global Reporting Initiative. & (UN), UN Global Compact. (2018, august). *Integrating the SDGs into corporate reporting: a practical guide*. Global Reporting Initiative . [https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/publications%2FPractical Guide SDG Reporting.pdf](https://d306pr3pise04h.cloudfront.net/docs/publications%2FPractical%20Guide%20SDG%20Reporting.pdf)

How will ESG performance shape your future? (2020) EY. Besøgt via: https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/assurance/assurance-pdfs/ey-global-institutional-investor-survey-2020.pdf

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar (2021) Erhvervsstyrelsen. Besøgt via: <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-vejledning-om-lovpligtig-redegoerelse-samfundsansvar>

(WBCSD), World Business Council for Sustainable Development. & (WRI), World Resources Institute. (2004). *A Corporate Accounting and Reporting Standard*. <https://ghgprotocol.org/sites/default/files/standards/ghg-protocol-revised.pdf>

13.4. LOVGIVNING OG REGNSKABSSTANDARDER

Bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæringer (2017). Lokaliseret den 7. september 2021 via <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/1468>

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæringer (2020). Lokaliseret den 7. september 2021 via <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1875>

Lov om beskyttelse af whistleblowere. Lokaliseret den 7. september 2021 via <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1436>

Vejledning om ESG-taksonomi. Lokaliseret den 7. september 2021 via <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-vejledning-om-esg-taksonomi>

Årsregnskabsloven (Anvendte paragraffer er anført løbende i afhandlingen). Lokaliseret den 7. september 2021 via <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/838>

13.5. ÅRSRAPPORTER

A.P. Møller – Mærsk A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Ambu A/S, 2021, Årsrapport 2019/20. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Bang & Olufsen A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Bavarian Nordic A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Carlsberg A/S, 2021, Årsrapport 2021. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Chr. Hansen Holding A/S, 2021, Årsrapport 2020/21. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Coloplast A/S, 2021, Årsrapport 2020/21. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Copenhagen Airports A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Danske Bank A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Demant A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

DSV Panalpina A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

FLSmidth & Co. A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Genmab A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

GN Store Nord A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

H. Lundbeck A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

ISS A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Matas A/S, 2021, Årsrapport 2020/21. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Netcompany Group A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Nilfisk Holding A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

NNIT A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Novo Nordisk A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Novozymes A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Pandora A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Rockwool International A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Royal Unibrew A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

RTX A/S, 2021, Årsrapport 2020/21. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

SimCorp A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Tryg A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Vestas Wind Systems A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

Ørsted A/S, 2021, Årsrapport 2020. VIRK, (via <http://www.cvr.dk>)

13.5. BÆREDYGTIGHEDSRAPPORTER

Der er for nogle af selskaberne i analysen refereret til en bæredygtighedsrapport for yderligere information om bæredygtighed i selskaberne. Der er nedenfor ikke angivet et link til dokumenterne, da bæredygtighedsrapporterne kan findes med direkte link i de respektive selskabers årsrapporter.

Nedenfor er anført selskaberne, hvor deres bæredygtighedsrapport er anvendt i analysen.

A.P. Møller - Mærsk A/S [Sustainability report 2020]

Ambu A/S [Sustainability report 2020]

Bang & Olufsen A/S [CSR & Sustainability report 2020/21]

Bavarian Nordic A/S [CSR Report 2020]

Carlsberg A/S [Sustainability report 2020]

Chr. Hansen Holding A/S [Sustainability report 2020/21]

Coloplast A/S [Sustainability report 2020/21]

Danske Bank A/S [Sustainability report 2020]

Demant A/S [Sustainability report 2020]

DSV Panalpina A/S [Corporate Social Responsibility report 2020]

FLSmidth & Co. A/S [Sustainability report 2020]

Genmab A/S [Corporate Social Responsibility report 2020]

H. Lundbeck A/S [Sustainability report 2020]

ISS A/S [Corporate Social Responsibility report 2020]

Netcompany Group A/S [ESG Report 2020]

Nilfisk Holding A/S [Corporate Social Responsibility report 2020]

NNIT A/S [Corporate Social Responsibility report 2020]

Novo Nordisk A/S [Corporate Social Responsibility report 2020 & ESG report 2020]

Novozymes A/S [Sustainability report 2020]

Pandora A/S [Sustainability report 2020]

Rockwool International A/S [Sustainability report 2020]

Royal Unibrew A/S [Sustainability report 2020]

RTX A/S [Corporate Social Responsibility report 2020/21]

SimCorp A/S [Sustainability report 2020]

Tryg A/S [Corporate Social Responsibility report 2020]

Vestas Wind Systems A/S [Sustainability report 2020]

Ørsted A/S [Sustainability report 2020]

14.0. BILAG

Bilag 14.1.	Eksempel på en blank revisionspåtegning	112
Bilag 14.2.	Eksempel på en revisionspåtegning på en børsnoteret virksomhed	115
Bilag 14.3.	ESG-hoved- og nøgletaloversigt	121
Bilag 14.4.	Oversigt over undersøgelse af C25-virksomheder	122
Bilag 14.5.	Oversigt over udvidet undersøgelse af børsnoterede virksomheder	123
Bilag 14.6.	Eksempel på beregning af Scope 1 og 2	124

Bilag 14.1. Eksempel på en blank revisionspåtegning

Nedenstående standard revisionspåtegning fra FSR er vedlagt afhandlingen for at illustrere revisors erklæring på en revisionsopgave herunder omtale af udført arbejde vedr. ledelsesberetningen.

Kilde: Eksempel på en "blank påtegning" (2021, 3. februar). Danske revisorer - FSR.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til kapitalejerne i Selskab B

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Selskab B for regnskabsåret 1. januar - 31. december 201X, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 201X samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 201X i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at

udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion.

Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på

oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf. Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 12. marts 201X

Godkendt revisionsfirma

CVR: 11223344

Jens Jensen

Statsautoriseret revisor

Bilag 14.2. Eksempel på en revisionspåtegning på en børsnoteret virksomhed

---

Nedenstående revisionspåtegning er vedlagt afhandlingen for at illustrere et eksempel på revisors erklæring på en revisionsopgave herunder omtale af udført arbejde vedrørende ledelsesberetningen.

Revisionspåtegningen er indsat fra Matas A/S årsrapport 2020/21. Kilden er anført under Litteratur og kildefortegnelsen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Matas A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Matas A/S for regnskabsåret 1. april 2020 – 31. marts 2021, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel gruppen som selskabet. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af gruppens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. marts 2021 samt af resultatet af gruppens og selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. april 2020 – 31. marts 2021 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet (herefter benævnt regnskaberne). Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af gruppen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer

(IESBA" etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk.1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg af revisor

Efter Matas A/S fik optaget aktier til notering på Nasdaq Copenhagen, blev vi første gang valgt som revisor for Matas A/S den 30. juni 2014. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgave periode på 7 år frem til og med regnskabsåret 2020/21.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskaberne for regnskabsåret 1. april 2020 - 31. marts 2021. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskaberne som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold. For hvert af nedennævnte forhold er beskrivelsen af, hvordan forholdet blev behandlet ved vores revision, givet i denne sammenhæng.

Vi har opfyldt vores ansvar som beskrevet i afsnittet revisors ansvar for revisionen af regnskaberne herunder i relation til nedennævnte centrale forhold ved revisionen. Vores revision har omfattet udformning og udførelse af revisionshandling som reaktion på vores vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne. Resultatet af vores revisionshandling, herunder de revisionshandling vi har udført for at behandle nedennævnte forhold, danner grundlag for vores konklusion om regnskaberne som helhed.

Værdiansættelse af goodwill

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill udgør 3.930,6 mio. kr. pr. 31. marts 2021, svarende til 64% af gruppens aktiver. Goodwill har en udefinerbar økonomisk levetid og ifølge International Financial Reporting Standards som godkendt af EU (IAS 36) er der som minimum krav om en årlig nedskrivningstest af goodwill. Der er i regnskabsåret ikke identificeret værdiforringelse af goodwill. Nedskrivningstesten er central for vores revision, da testen indeholder forudsætninger og skøn fastlagt af ledelsen, herunder om den fremtidige indtjening.

Yderligere oplysninger om den indregnede goodwill fremgår af note 2 og 15 til koncernregnskab.

Vi har i forbindelse med vores revision efterprøvet den af ledelsen udarbejdede nedskrivningstest, der er foretaget efter discounted cash flow modellen, og vurderet, om de af ledelsen fastlagte forudsætninger er rimelige. Vi har vurderet, om den valgte beregningsmodel er relevant samt vurderet niveauet for diskonteringsfaktor og vækstrate anvendt til ekstrapolering. De forventede nettopengestrømme er baseret på budget for regnskabsåret 2021/22 og en fremskrivning i den resterende budgetperiode til 2025/26 samt en terminalværdi. Vi har undersøgt procedurer for budgetudarbejdelse, og har sammenholdt budgetter med gruppens strategiarbejde på de enkelte områder. Vi har endvidere vurderet tilstrækkeligheden af oplysninger om goodwill i note 2 og 15.

Indregning af nettoomsætning samt måling af leveringsforpligtelser (loyalitetsprogram) I forbindelse med salg fra egne butikker samt udstedelse af point i loyalitetsprogrammet Club Matas indregnes en særskilt leveringsforpligtelse relateret til den ikke leverede andel af nettoomsætningen, som knytter sig til udstedelsen af Club Matas-point. I forbindelse med kundernes efterfølgende anvendelse af Club Matas-point foretages indregning af den relaterede nettoomsætning. Indregningen af nettoomsætning og målingen af endnu ikke-leverede Club-Matas-point er central for vores revision, da opgørelsen var baseret på en af ledelsen skønnet dagsværdi, som af natur er behæftet med usikkerhed henset til den fremtidige faktiske indløsning.

Yderligere oplysninger om indregning af nettoomsætning og måling af forudbetalinger fra kunder (leveringsforpligtelser) vedrørende Club-Matas fremgår af note 2 og 23 til koncernregnskabet.

For måling af ikke-leverede Club-Matas-point har vi efterprøvet de af ledelsen fastlagte modeller for dagsværdimåling, herunder har vi vurderet dagsværdien af ikke-leverede Club-Matas-point med udgangspunkt i værdien for kunden baseret på den af ledelsen skønnede konverteringssats, og den af ledelsen forventede fremtidige udnyttelsesgrad baseret på historiske indløsningsrater. Vi har endvidere testet den matematiske nøjagtighed af dagsværdimodellen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskaberne omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskaberne er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med

regnskaberne eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskaberne og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskaberne

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde regnskaberne uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ved udarbejdelsen af regnskaberne er ledelsen ansvarlig for at vurdere gruppens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere gruppen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskaberne

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskaberne som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af regnskaberne.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskaberne, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af gruppens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskaberne på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om gruppens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskaberne eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at gruppen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskaberne, herunder noteoplysningerne, samt om regnskaberne afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i gruppen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion. Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen. Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der

med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 27. maj 2021
EY Godkendt Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 30 70 02 28

Torben Bender
statsaut. Revisor
mne 21332

Ole Becker
statsaut. Revisor
mne 33732

Bilag 14.3. ESG-hoved- og nøgletaloversigt

Oversigten er dannet med tal og oplysninger fra publikationen: ESG-hoved- og nøgletal i årsrapporten (2020) Finansforeningen, CFA society Denmark, Danske Revisorer (FSR) og Nasdaq.

Mål og data i ESG-hoved- og nøgletaloversigten nedenfor er taget fra FSR's anbefaling for at illustrere et eksempel på, hvordan ESG-rapportering kan se ud i virksomhedens årsrapport.

	Enhed	Mål	2020	2019	2018	2017	2016
Environment – miljødata							
CO ₂ e, scope 1	Tons	4.200	4.389	4.479	4.658	4.751	4.870
CO ₂ e, scope 2	Tons	2.500	2.679	2.734	2.843	2.900	2.973
Energiforbrug	GJ	48.000	48.619	49.611	51.595	52.627	53.943
Vedvarende energiandel	%	52	51	49	46	39	32
Vandforbrug	m ³	1.325	1352	1.380	1.435	1.464	1.501
Social – sociale data							
Fuldtidsarbejdsstyrke	FTE	4.450	4.498	4.510	4.690	4.971	5.369
Kønsdiversitet	%	40	40	38	37	33	32
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	%	33	30	31	24	22	17
Lønforskel mellem køn	Gange	1,0	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4
Medarbejderomsætningshastighed	%	10	11	11	12	12	13
Sygefravær	Dage/FTE	4,5	5,3	5,4	5,6	6	6,4
Fastholdelse af kunder	%	88	85	87	83	81	79
Governance – ledelsesdata							
Bestyrelsens kønsdiversitet	%	33	33	33	17	0	0
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	%	98	95	92	92	90	92
Lønforskel mellem CEO og medarbejdere	Gange	88	23	22	21	21	20

Bilag 14.4. Oversigt over undersøgelse af C25-virksomheder

Environment - miljødata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
CO2e, scope 1	19	79 %	5	21 %
CO2e, scope 2	19	79 %	5	21 %
Energiforbrug	19	79 %	5	21 %
Vedvarende energiandel	17	71 %	7	29 %
Vandforbrug	19	79 %	5	21 %

Social - sociale data	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Fuldtidsarbejdsstyrke	18	75 %	6	25 %
Kønsdiversitet	18	75 %	6	25 %
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	19	79 %	5	21 %
Lønforstel mellem køn	6	25 %	18	75 %
Medarbejderomsætningshastighed	12	50 %	12	50 %
Sygefravær	10	42 %	14	58 %
Fastholdelse af kunder	2	8 %	22	92 %

Governance – ledelsesdata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bestyrelsens kønsdiversitet	24	100 %	0	0 %
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	24	100 %	0	0 %
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	4	17 %	20	83 %

Andre observationer	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bearbejder ESG i forbindelse med selskabets årsrapport	24	100 %	0	0 %
ESG-rapportering indarbejdet i årsrapporten	8	33 %	16	67 %

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af analyse.

Bilag 14.5. Oversigt over udvidet undersøgelse af børsnoterede virksomheder

Environment - miljødata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
CO2e, scope 1	2	33 %	4	67 %
CO2e, scope 2	2	33 %	4	67 %
Energiforbrug	4	67 %	2	33 %
Vedvarende energiandel	2	33 %	4	67 %
Vandforbrug	1	17 %	5	83 %

Social - sociale data	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Fuldtidsarbejdsstyrke	3	50 %	3	50 %
Kønsdiversitet	4	67 %	2	33 %
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	3	50 %	3	50 %
Lønforstel mellem køn	1	17 %	5	83 %
Medarbejderomsætningshastighed	3	50 %	3	50 %
Sygefravær	3	50 %	3	50 %
Fastholdelse af kunder	0	0 %	6	100 %

Governance – ledelsesdata	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bestyrelsens kønsdiversitet	3	50 %	3	50 %
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	2	33 %	4	77 %
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	0	0 %	6	100 %

Andre observationer	Ja	Ja-%	NEJ	Nej-%
Bearbejder ESG i forbindelse med selskabets årsrapport	6	100 %	0	0 %
ESG-rapportering indarbejdet i årsrapporten	4	67 %	2	33 %

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af analyse.

Bilag 14.6. Eksempel på beregning af Scope 1 og 2

Scope 1: CO2e scope 1

Enhed: metrisk ton

Type:	Forbrug	Model 1 Konverterings- faktor	Scope 1 Model 1	Model 2 Konverterings- faktor	Scope 1 Model 2	Enheder
Naturgas	0	i/a	0,00	i/a	0,00	ton CO2e
Komprimeret naturgas	0	i/a	0,00	i/a	0,00	ton CO2e
Flydende naturgas (ofte anvendt til gaffeltrucks og generatorer)	0	i/a	0,00	i/a	0,00	ton CO2e
Diesel (ofte anvendt til generatorer)	0	i/a	0,00	i/a	0,00	ton CO2e
Brændselolie (kun stationær brug, ekskl. firmabiler.	10 368	1,00	10 368,00	1,00	10 368,00	ton CO2e
Brændstof	0	i/a	0,00	i/a	0,00	ton CO2e
Perfluorocyclobutan (PFC-318)	100	10 300	1030,00	10 300	1 030,00	ton CO2e
Svovlhexafluorid (SF6)	150	22 800	3420,00	22 800	3 420,00	ton CO2e
Anden petroleumsgas			0,00		0,00	ton CO2e
Samlet brændstofs emissioner			14 818,00		14 818,00	ton CO2e
Kørte km.			290 000		290 000	km
Heraf kørt i dieslbiler	290 000	0,17336	50,27	0,16735	48,53	ton CO2e
Samlet Scope 1 emissioner			14 868,27		14 866,53	

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af fiktiv virksomhed.

Scope 2: CO2e scope 2

Enhed: metrisk ton

	Type	Konverte- ringsfaktor	Model 1	Konverte- ringsfaktor	Model 2	Enhed
	Købt elektricitet		6 640 000		6 640 000	kWh
Energi forde- ling, pct	Kul		52 %		32 %	Pct.
	Naturgas		14 %		21 %	Pct.
	Vind, vand og sol		9 %		7 %	Pct.
	Biomasse		4 %		5 %	Pct.
	Oil		1 %		4 %	Pct.
	Atomkraft		2 %		31 %	Pct.
Energi forde- ling, kWh	Kul		3 452 800		2 124 800	kWh
	Naturgas		929 600		1 394 400	kWh
	Vind, vand og sol		597 600		464 800	kWh
	Biomasse		265 600		332 000	kWh
	Olie		66 400		265 600	kWh
	Atomkraft		132 800		2 058 400	kWh
Energi forde- ling, CO2e	Kul	620,50	2 142,46	678,60	1 441,89	ton CO2e
	Naturgas	211,70	196,80	213,50	297,70	ton CO2e
	Vind, vand og sol	0,00	0,00	0,00	0,00	ton CO2e
	biomasse	473,00	125,63	476,00	158,03	ton CO2e
	Olie	312,20	20,73	324,60	86,21	ton CO2e
	Atomkraft	0,00	0,00	0,00	0,00	ton CO2e
	Total		2485,62		1983,84	ton CO2e

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af fiktiv virksomhed.